

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY RASZYN
na lata 2022-2030

URZĄD GMINY RASZYN

ul. Szkolna 2a

05-090 Raszyn

tel. 22 701 77 77

e-mail: ratusz@raszyn.pl

www.raszyn.pl

Nadzór merytoryczny:

dr hab. Andrzej Raszkowski, prof. UEW

e-mail: andrzej.raszkowski@ue.wroc.pl

tel. 606 262 335

mgr Katarzyna Klimaszewska

Pełnomocnik Wójta ds. tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Raszyn

e-mail: strategia@raszyn.pl

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RASZYN NA LATA 2022-2030

Raszyn, 2022 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
1. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	7
1.1. Sfera społeczna	7
1.2. Sfera gospodarcza	26
1.3. Sfera przestrzenna	35
2. Podsumowanie przeprowadzonej diagnozy, wnioski i rekomendacje	41
3. Analiza SWOT Gminy Raszyn	42
4. Misja i wizja Gminy Raszyn	46
5. Cel horyzontalny, cele strategiczne i zadania w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym	47
6. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	52
7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	63
8. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa mazowieckiego wraz z zakresem planowanych działań	70
9. Uwarunkowania wodne oraz związane ze zmianami klimatu	74
10. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań	78
11. System realizacji strategii	79
12. Literatura pomocnicza	88
13. Spis wykresów	89
14. Spis tabel	90
15. Spis map	91
16. Załącznik nr 1. Ogłoszenie dotyczące badania opinii lokalnych liderów	92

WPROWADZENIE

Gmina Raszyn jest jednostką samorządu terytorialnego posiadającą wyróżniające położenie geograficzne, walory przyrodniczo-krajobrazowe, dziedzictwo historyczne i kulturowe, ponadprzeciętny potencjał komunikacyjny. Ponadto jest częścią dynamicznie rozwijającej się Aglomeracji Warszawskiej. Wszystkie atuty gminy oraz szanse pojawiające się w otoczeniu predysponują ją do przyspieszonego rozwoju w nadchodzących latach.

Niniejsza strategia stanowi kontynuację procesu wdrażania projektów rozwojowych, zapoczątkowanego w poprzedniej strategii rozwoju gminy oraz innych dokumentach wykonawczych. Dokument pozwoli na **usprawnienie zarządzania publicznego** na szczeblu lokalnym.

W odniesieniu do genezy powstania „Strategii Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030” podkreślić można potrzebę wyznaczenia nowych celów strategicznych odpowiadających obecnym wyzwaniom oraz szansom rozwojowym. Efektywna implementacja założeń strategii usprawni i przyspieszy proces **pozyskiwania środków europejskich** w kolejnym okresie programowania 2021-2027.

Określono następujący cel horyzontalny oraz **cele strategiczne Gminy Raszyn**:

- **Cel strategiczny horyzontalny**: dynamiczny rozwój Gminy Raszyn z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju,
- **Cel strategiczny 1**. Wyższa jakość życia mieszkańców, inwestycje w kapitał ludzki,
- **Cel strategiczny 2**. Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości,
- **Cel strategiczny 3**. Wsparcie rozwoju zrównoważonego, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska naturalnego,
- **Cel strategiczny 4**. Poprawa dostępności komunikacyjnej, zagospodarowania przestrzeni,
- **Cel strategiczny 5**. Kompleksowa promocja gminy, poprawa wizerunku.

Strategia powstała przy uwzględnieniu nowych przepisów dotyczących polityki rozwoju, wprowadzonych ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Zmiany implementują postanowienia „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” w zakresie konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Zastosowana procedura dotycząca opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030” uwzględnia wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przeprowadzenie, w tym ustawę z dnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Strategia opracowana została zgodnie z przepisami art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Dokument opracowany został na bazie wyników badań *desk research*, przeprowadzonych **badania społecznych** przy wykorzystaniu formularzy, spotkań konsultacyjnych.

W procesie prac nad strategią wykorzystano dane Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz materiały dostarczone przez Urząd Gminy Raszyn. Pracownicy Urzędu Gminy Raszyn byli czynnie zaangażowani we wspomniany proces, udzielając istotnego wsparcia merytorycznego oraz organizacyjnego.

dr hab. Andrzej Raszkowski, prof. UEW

1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

1.1. Sfera społeczna

Diagnoza Gminy Raszyn opracowana została na bazie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Raszyn oraz danych pozyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego. W większości przypadków analizie poddano lata 2014-2020, odpowiadające ostatniemu okresowi programowania funduszy europejskich.

Położenie gminy. Raszyn jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim, w powiecie przuskowskim. Gmina położona jest około 10 km od centrum Warszawy i około 11 km od Pruszkowa. Od północy sąsiaduje z warszawską dzielnicą Włochy. Od strony zachodniej gmina graniczy z gminami Michałowice i Nadarzyn oraz od zachodu warszawską dzielnicą Ursynów. Od południa Raszyn przylega do gminy Lesznowola. Jednostka samorządu terytorialnego położona jest nad rzeką Raszynką, na Równinie Warszawskiej i zajmuje powierzchnię 43,89 km².

W centralnej części gminy znaczną powierzchnię zajmują powierzchnie wodne rezerwatu „Stawy Raszyńskie”. Rezerwat położony jest w części zlewni rzeki Raszynki, we wsi Falenty i zajmuje powierzchnię 110 ha, w tym pod wodą znajduje się 94,16 ha. Zlewnia stawów, powierzchni 12,92 km², jest zlewnią cząstkową i obejmuje grunty wsi: Raszyn, Falenty, Falenty Duże, Nowe Falenty, Godebszczyzna, Laszczki, Janczewice, Lesznowola – Pole. Południe gminy obejmuje zwarty kompleks leśny Lasów Sękocińskich, które stanowią około 75% powierzchni miejscowości Sękocin Las i około 67% powierzchni Sękocina Starego.

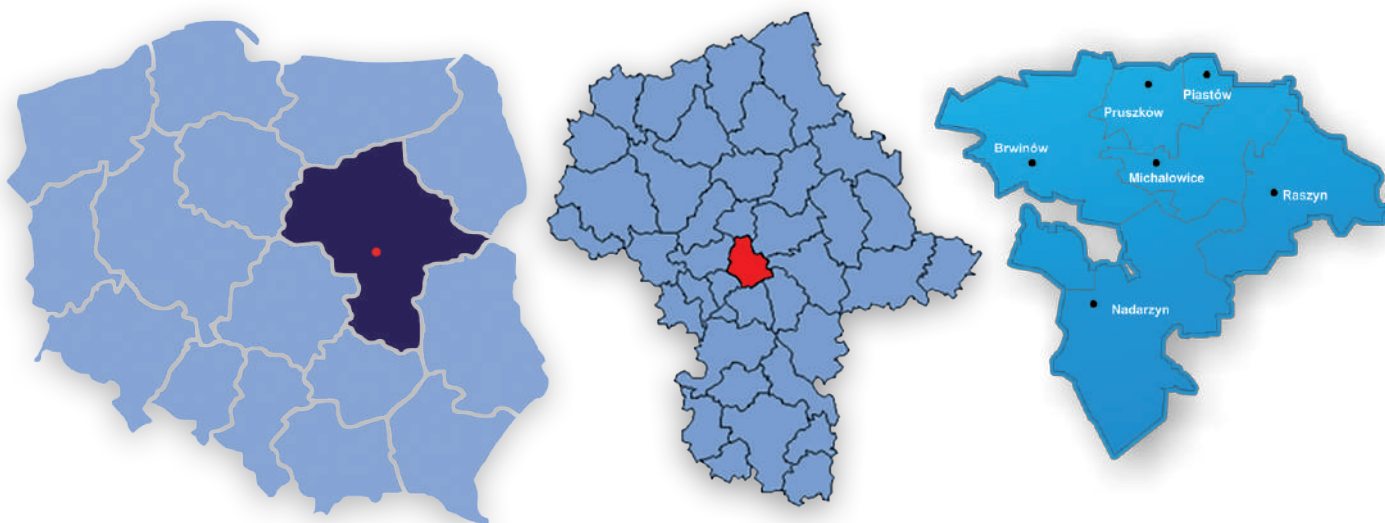

MAPA 1. Gmina Raszyn

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Raszyn na lata 2016-2023

MAPA 2. Gmina Raszyn na tle kraju, województwa, powiatu pruszkowskiego

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2019 - 2022

Źródło: Raport o stanie gminy Raszyn z 2021r.

GMINA RASZYN SKŁADA SIĘ Z NASTĘPUJĄCYCH SOŁECTW:
JAWOROWA I, JAWOROWA II, PODOLSZYN NOWY, ŁADY, LASZCZKI,
RASZYN I, RASZYN II, SĘKOCIN NOWY, NOWE GROCHOLICE, SĘKOCIN LAS,
SĘKOCIN STARY, FALENTY NOWE, WYPĘDY, DAWIDY BANKOWE, DAWIDY,
FALENTY DUŻE, PUCHAŁY, JANKI, RYBIE I, RYBIE II, RYBIE III, SŁOMIN, FALENTY, .

Analizując liczbę ludności Gminy Raszyn za lata 2014-2020 można zauważyć, że odnotowano wzrost o 2,5% na przestrzeni badanych lat. W 2020 roku liczba mieszkańców wyniosła 21971 (dane GUS). Jest to pozytywny proces i silna strona gminy. Nie bez znaczenia w tym kontekście pozostaje fakt przynależności gminy do Aglomeracji Warszawskiej.

W odniesieniu do **struktury ludności** według wieku obserwujemy postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej. Wyraźnie wzrasta liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (21,4%), spada w wieku produkcyjnym (4,1%). Pozytywem w tej sytuacji jest wzrost odsetka ludności w wieku przedprodukcyjnym o 5,7%. Z punktu widzenia długofalowego rozwoju gminy korzystnym jest promowanie wielodzietnego modelu rodziny oraz dalsze przyciąganie do Raszyna nowych mieszkańców, szczególnie w wieku produkcyjnym.

TABELA 1. STATYSTYKA MIESZKAŃCÓW WG WIEKU I PŁCI – POBYT STAŁY NA DZIEŃ 31.12.2020 R.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	289	273	562
3	109	116	225
4-5	223	258	481
6	121	111	232
7	124	104	228
8-12	693	642	1 335
13-15	366	329	695
16-17	234	206	440
18	86	110	196
19-65	6 211	-	6 211
19-60	-	5 821	5 821
>65	1 493	-	1 493
>60	-	2 939	2 939
Ogółem	9 949	10 909	20 858

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

TABELA 2. STATYSTYKA MIESZKAŃCÓW WG MIEJSCOWOŚCI, MELDUNKU STAŁEGO ORAZ MELDUNKU CZASOWEGO NA DZIEŃ 31.12.2020 R.

Miejscowość	Zameldowanie na pobyt stały	Zameldowanie na pobyt czasowy
Dawidy	407	15
Dawidy Bankowe	1 069	10
Falenty	744	12
Falenty Duże	198	2
Falenty Nowe	694	22
Janki	1 054	22
Jaworowa	808	24
Laszczki	429	7
Łady	276	-
Nowe Grocholice	1 290	56
Podolszyn Nowy	325	5
Puchały	245	8
Raszyn	6 927	524
Rybie	4 934	504
Sękocin Las IBL	13	-
Sękocin Nowy	354	15
Sękocin Stary	493	11
Sękocin- Las	105	4
Słomin	327	12
Wypędy	166	1
Razem	20 858	1 254

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

TABELA 3. STATYSTYKA LUDNOŚCI Z PODZIAŁEM NA OBYWATELSTWO NA POBYT STAŁY ORAZ CZASOWY NA DZIEŃ 31.12.2020 R.

Obywatelstwo	Zameldowanie na pobyt stały	Zameldowanie na pobyt czasowy
Armeńskie	-	2
Austriackie	3	-
Azerbejdżańskie	-	1
Belgijskie	2	-
Białoruskie	6	129
Bułgarskie	2	20
Chińskie	9	9
Czeskie	-	3
Egipskie	-	1
Filipińskie	-	2
Fińskie	4	-
Francuskie	2	1
Greckie	1	-
Gruzińskie	-	6
Hiszpańskie	1	-
Holenderskie	1	1
Indyjskie	73	61
Jugosłowiańskie	1	-
Kosowa	-	1
Litewskie	1	3
Łotewskie	-	1
Mołdawskie	-	3
Mongolskie	1	1
Nepalskie	-	4
Niemieckie	5	-
Nieustalone	-	2
Pakistanu	1	6
Portugalskie	1	-
Rosyjskie	4	24
Serbskie	-	2
Słowackie	1	1
Szwedzkie	-	1
Tadżyckie	-	1

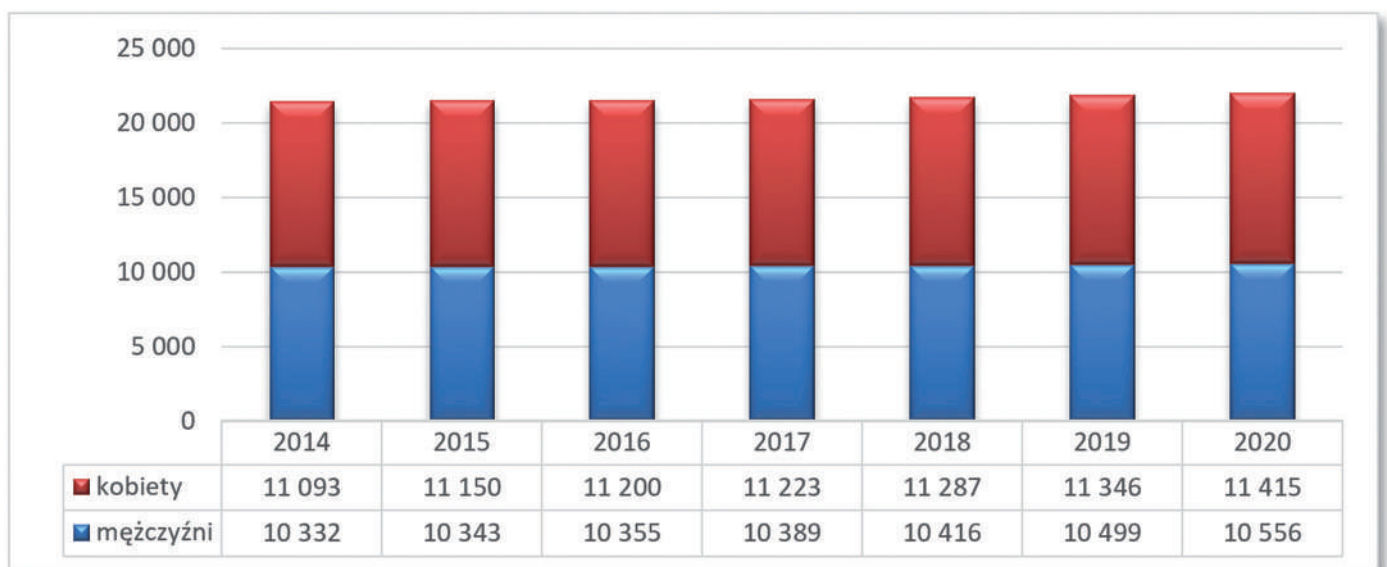
Obywatelstwo	Zameldowanie na pobyt stały	Zameldowanie na pobyt czasowy
Tureckie	4	23
Ukraińskie	28	431
Uzbeckie	-	14
Węgierskie	1	1
Wielkiej Brytanii	7	-
Wietnamskie	226	325
Włoskie	1	-

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

Dobre wiadomości przynosi analiza salda migracji, które w badanych latach pozostawało niezmiennie dodatnie oraz wykazywało trend wzrostowy. Na tej podstawie widać, że Gmina Raszyn jest w pewnym stopniu atrakcyjna dla nowych mieszkańców. Należy wykorzystać tę sytuację stwarzając dobre warunki dla nowych oraz obecnych mieszkańców, co wpłynie bezpośrednio na ich jakość życia.

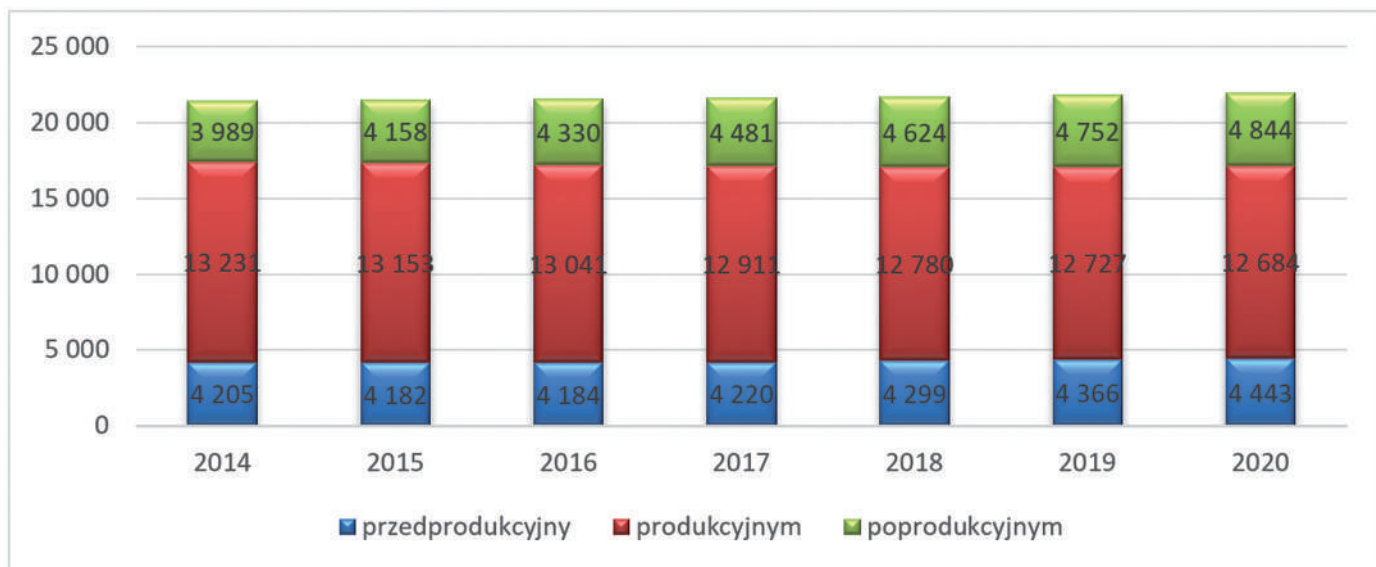
Przyrost naturalny pozostawał dodatni w latach 2014-2019. Wartość ujemną odnotowano tylko w pandemicznym roku 2020, co nie stanowi podstawy do wyciągania długofalowych wniosków. Sytuację w tym zakresie ocenić należy jako dobrą, stabilną.

WYKRES 1. STAN LUDNOŚCI

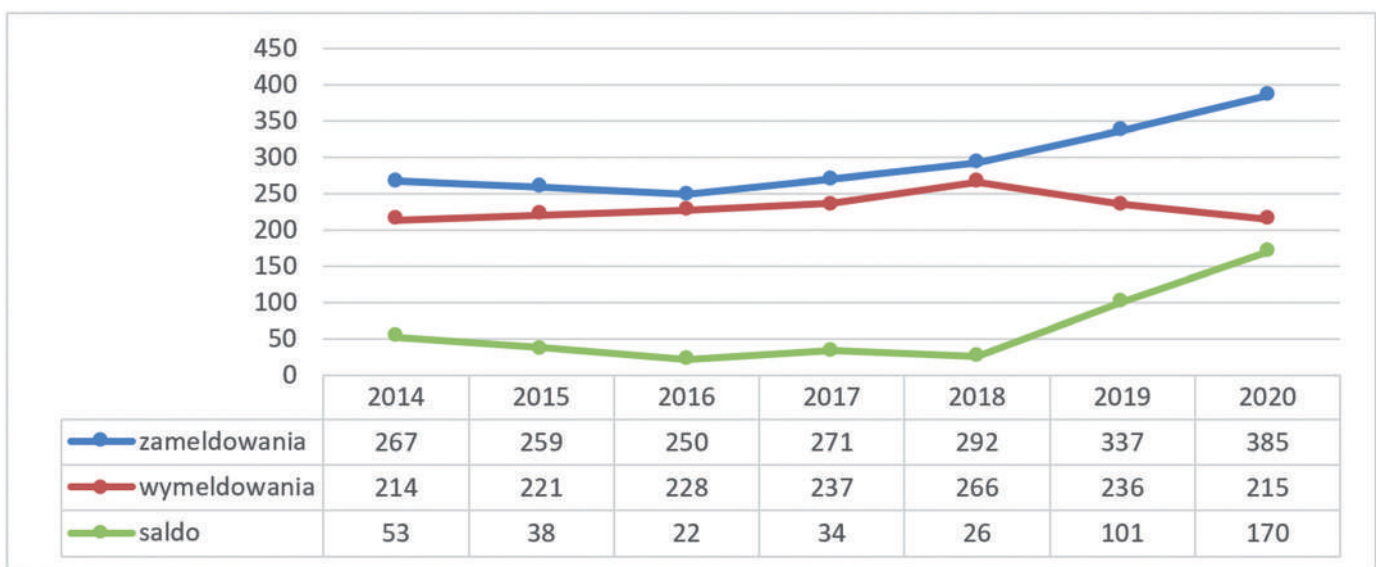
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 2. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU

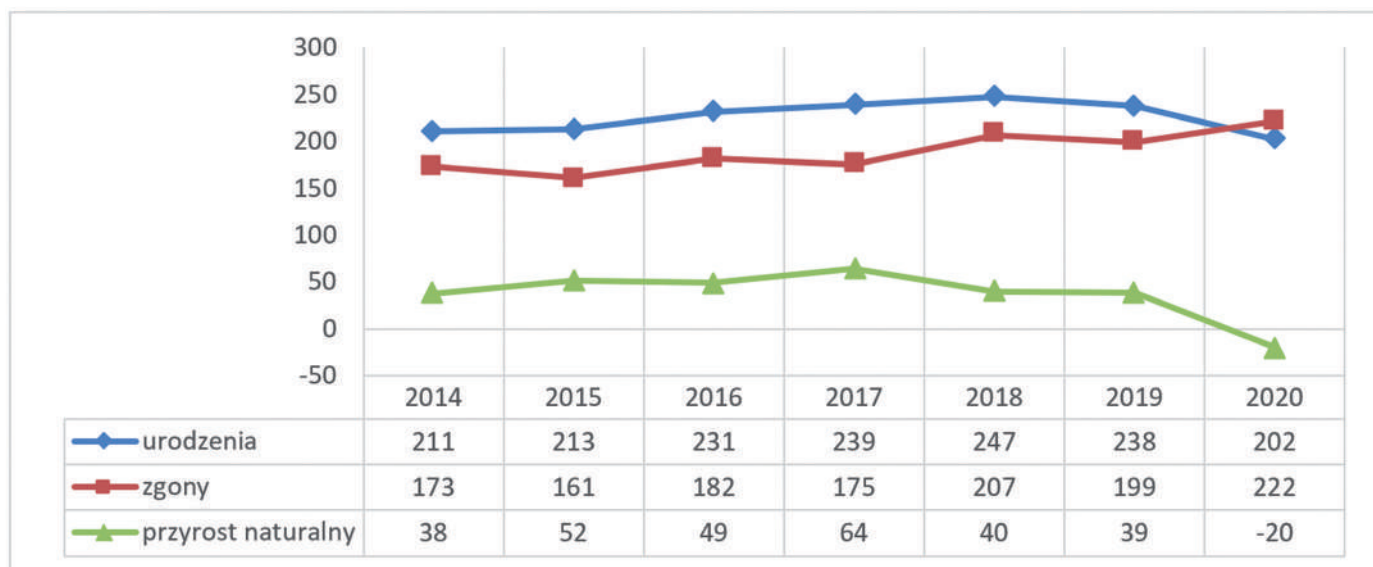
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 3. SALDO MIGRACJI

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 4. PRZYROST NATURALNY

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Obok strategii rozwoju, w 2020 roku Gmina Raszyn realizowała 23 dokumenty i programy strategiczne.

TABELA 4. REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

Dokument	Obszar tematyczny
Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Raszyn na lata 2020-2024	Budżet
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raszyn na lata 2012-2025	Pomoc Społeczna
Program współpracy gminy Raszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U . 2018 poz. 450 z późn.zm) na rok 2020	Pomoc Społeczna
Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022	Pomoc Społeczna
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Raszyn na lata 2016-2020	Pomoc Społeczna
Gmina Przyjazna Seniorom	Pomoc Społeczna
Ogólnopolska Karta Seniora na 2020 r	Pomoc społeczna
Ogólnopolska Kampania „Solidarni z seniorami – razem damy radę „ na rok 2020	Pomoc społeczna
Raszyńska Karta Dużej Rodziny	Pomoc Społeczna
Gminny Program Ostonowy „Posiłek dla dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023	Pomoc Społeczna
Program Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Raszyn na rok 2020	Ochrona Zdrowia
Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Raszyn na rok 2020	Ochrona Zdrowia
Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Raszyn z 2014 roku	Ład Przestrzenny
Gminny Program Rewitalizacji Gminy Raszyn na lata 2016-2023 – Integracja Społeczna i Terytorialna	Ład Przestrzenny

Plan Wykorzystania Gminnego Zasobu Nieruchomości na okres od 01.08.2018 r. do 31.07.2021 r.	Geodezja
Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Raszyn na lata 2019-2023	Gospodarka Mieszkaniowa
Oferta „Warszawa+” Bilet Metropolitalny – Raszyńska Karta Mieszkańca	Transport Publiczny
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Raszyn na lata 2019-2025	Ochrona Środowiska
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2019-2022	Ochrona Środowiska

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

Wykaz jednostek organizacyjnych gminy oraz ich zadania:

- **Centrum Kultury Raszyn** - organizacja wydarzeń kulturalnych, zajęć tematycznych dla mieszkańców oraz promocja lokalnych artystów. Siedziba: Al. Krakowska 29A, 05-090 Raszyn. Od 2015 roku jednostka funkcjonuje w nowym budynku. Centrum Kultury Raszyn w Raszynie jest nowoczesnym domem kultury. Stymuluje lokalną aktywność w wielu obszarach, a nadrzędnym celem jego działalności jest szeroko rozumiany rozwój człowieka, poprzez zaspokajanie naturalnej potrzeby działania twórczego, kreatywności zorientowanej na odkrywanie wartości i prawdy. Jest miejscem działającym na rzecz wzrostu poczucia tożsamości lokalnej i świadomości dziedzictwa narodowego, tworząc w ten sposób kulturę regionu. Prowadzi działania interdyscyplinarne i przedsięwzięcia międzypokoleniowe. Dom kultury to centrum spotkań mieszkańców różnych grup wiekowych i różnych zawodów, którzy mogą współdziałać, „wychodząc sobie naprzeciw”. To miejsce, które jest środkiem, punktem docelowym wszystkich zainteresowanych szeroko rozumianą kulturą,
- **Centrum Kultury Raszyn – Filia Falenty**, Al. Hrabka 2, 05-090 Falenty,
- **AUSTERIA – Filia Centrum Kultury Raszyn Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej**, Al. Krakowska 1, 05-090 Raszyn,
- **Gminna Biblioteka Publiczna** - prowadzenie biblioteki centralnej oraz filii, promocja czytelnictwa Siedziba główna: ul. Poniatowskiego 20, 05-090 Raszyn, filia: ul. Warszawska 95, 05-090 Jaworowa. Biblioteka w Raszynie to powszechna, publiczna instytucja kultury, której celem jest odpowiadanie na kulturalne i informacyjne potrzeby lokalnej społeczności. Wyznawana jest zasada złotego środka – nie zapominając o tradycji, oferta dostosowywana jest do wymogów współczesności. Odwiedzający bibliotekę mogą korzystać z pomocy profesjonalnego zespołu bibliotekarzy, jak również z bogatych zasobów bibliotecznych, ze szczególnym uwzględnieniem regionalistów. Wizja biblioteki to nowoczesne, otwarte i przyjazne miejsce, umożliwiające wspieranie inicjatyw odwiedzających ją mieszkańców. Unikalna oferta jest wynikiem połączenia różnorodności gromadzonych zasobów i wszechstronności podejmowanych działań. Nie powielane są usługi innych lokalnych instytucji, ale – w ramach współpracy – dopełniane i wzmacniane.
- **Centrum Sportu Raszyn** - zarządzanie gminnymi obiektami sportowymi i rekreacyjnymi, organizowanie zawodów i imprez sportowych, współpraca z klubami sportowymi działającymi na terenie Gminy Raszyn oraz ze stowarzyszeniami. Siedziba: ul. Sportowa 30, 05-090 Raszyn. Zarządzanie halą sportową w Centrum Sportu Raszyn ma charakter zadania interdyscyplinarnego, które jest realizowane także na płaszczyźnie marketingu i promocji. We współczesnych samorządach, także w Gminie Raszyn, następuje coraz szybsza profesjonalizacja i komercjalizacja sportu i rekreacji. Dlatego tak ważnym dziś elementem jest tzw. „marketing sportu”. Centrum Sportu Raszyn co roku organi-

zuje dla dzieci z gminy Dzień Dziecka oraz Sportowe Wakacje. Obiekt posiada nową halę sportową, na którą otrzymał dofinansowanie z Ministerstwa Sportu. Racjonalne i nowoczesne zarządzanie Centrum Sportu Raszyn wymaga często niekonwencjonalnych rozwiązań typowych dla obszaru sportu i innowacyjnego myślenia. Swoiste zarządzanie publiczne jednostką sportu opiera się na szerokiej współpracy z mieszkańcami, związkami sportowymi, federacjami sportowymi, lokalnymi klubami i sekcjami sportowymi oraz konieczności komunikacji społecznej. Wymogiem współczesnych czasów jest proces zarządzania JST oparty na stosowaniu nowoczesnych metod, przy odpowiednim wykorzystaniu zasobów i wypracowaniu planowanych efektów. Raszyńska infrastruktura sportowa Centrum Sportu Raszyn budzi zainteresowanie wielu związków sportowych i federacji sportowych. Harmonogram imprez CSR sięga już 2023 roku. Najważniejsi są jednak mieszkańcy Gminy Raszyn. Obłożenie obiektów od 6 rano do godziny 22 świadczy o pełnej świadomości mieszkańców związanej ze sportem i rekreacją. Gmina Raszyn oraz Centrum Sportu Raszyn w latach 2019, 2018, 2016, 2014 została wyróżniona tytułem „Sportowa Gmina”, w roku 2020 konkurs został wstrzymany z uwagi na pandemię. Centrum Sportu Raszyn zostało także wyróżnione elitarnym wśród ogólnopolskich ośrodków sportu wyróżnieniem „Sportowa Architektura Regionu”. Centrum Sportu Raszyn współpracuje z następującymi związkami sportowymi oraz federacjami sportowymi: Polski Związek Podnoszenia Ciężarów (ciężary); Polski Związek Boksu Zawodowego (biks); Polski Związek Siatkówki (siatkówka); Polski Związek Pływacki (pływanie); Mazowiecki Związek Piłki Nożnej (piłka nożna); Polski Związek Tańca Sportowego (taniec sportowy); IDO – International Dance Organization (taniec sportowy); IWF – International Wexhtlifting Federation (ciężary); EWF – European Wexhtlifting Federation (ciężary); AVALON – Fundacja Sportu dla Niepełnosprawnych (sport niepełnosprawnych); IKA POLAND – International Karate Association Poland (karate). Na obiektach CSR swoją działalność prowadzą raszyńskie kluby sportowe: KS Raszyn; UKS Łady; GKS Podolszyn; GOS UKS Raszyn; UKS Orłeta. Współpraca Ze Związkami Sportowymi i Federacjami Sportowymi – w ramach organizowanych wydarzeń sportowych Centrum Sportu Raszyn jest w ścisłym kontakcie z wszelkimi Ogólnopolskimi Związkami Sportowymi oraz Federacjami Sportowymi. Organizacja każdej imprezy sportowej, która jest realizowana pod patronatem określonego Związku Sportowego lub Federacji sportowej to tzw. „marketing krzyżowy”. W nowej hali Centrum Sportu Raszyn były organizowane imprezy i widowiska sportowe, które otrzymały patronaty medialne telewizji, a telewizje na bieżąco transmitowały te wydarzenia, m.in.: Gala Babilon Promotion (boks) hala sportowa– telewizja POLSAT SPORT (gałę obejrzało w tv ponad 1 mln widzów); Gala Babilon Promotion (mma) hala sportowa – telewizja POLSAT SPORT (gałę obejrzało w tv ponad 1 mln widzów); I Ogólnopolski Bieg Małych Bohaterów, hala sportowa – telewizja TVP3 (relacja z tej imprezy sportowej była publikowana w wiadomościach).

- **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** - pomoc socjalna, prowadzenie spraw związanych z Kartą Dużej Rodziny, prowadzenie programów rządowych. Siedziba: ul. Unii Europejskiej 3, 05-090 Raszyn. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raszynie, czyli w skrócie GOPS w Raszynie, znajduje się przy ul. Unii Europejskiej 3 w Raszynie. Siedziba GOPS to budynek Eko-Raszyn – Gminnego Przedsiębiorstwa Komunalnego, w którym pracują kierownik ośrodka, urzędnicy i pracownicy socjalni. Najczęściej występującym powodem korzystania z pomocy społecznej w Gminie Raszyn w 2020 r. były długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach niepełnych i wielodzietnych oraz bezrobocie. Należy przy tym zaznaczyć, że rodzina

może korzystać z pomocy z powodu różnych przesłanek jednocześnie (ta sama rodzina może być ujęta w tabeli w pozycjach ubóstwo, bezrobocie i długotrwała lub ciężka choroba). Aby uzyskać pomoc ze strony GOPS rodzina lub osoba ubiegająca się o pomoc musi spełnić co najmniej dwie przesłanki tj. po pierwsze dochód osoby lub rodziny nie może przekroczyć kryterium ustawowego, po drugie musi wystąpić co najmniej jedna przesłanka, o której mowa w ustawie o pomocy społecznej.

- **Świetlica Środowiskowa „Świetlik” w Rybiu** - wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji, pomoc w nauce, wspomaganie rozwoju i zainteresowań dzieci, współpraca z organami samorządowymi. Siedziba: Rybie ul. Spokojna 23, 05-090 Raszyn. Świetlica Środowiskowa „Świetlik” pełni wiele funkcji. Została powołana w 2010 roku jako placówka wsparcia dziennego obejmująca opieką pozalekcyjną dzieci w wieku szkolnym. Tak powstała tzw. grupa świetlicowa. Dzieci w Świetliku mają wiele różnorodnych zajęć, odrabiają lekcje, jedzą posiłki, a wszystko pod opieką dwóch Wychowawczyń.
- **Ognisko Wychowawcze w Jaworowej** - zapewnienie dzieciom opieki, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań. Siedziba: ul. Warszawska 95, 05-090 Raszyn. Ognisko prowadzi w szczególności następujące formy pracy środowiskowej: pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych; zajęcia socjoterapeutyczne; zajęcia korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne; indywidualne programy korekcyjne; pomoc w nauce; pomoc socjalna, dożywianie; organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych; stałą pracę z rodziną dziecka; stałą współpracę z ośrodkiem pomocy społecznej, szkołą, powiatowym centrum pomocy rodzinie, policją oraz sądem.
- **Szkoła Podstawowa im. Cypriana Godebskiego w Raszynie** - ul. Szkolna 2a, ul. Unii Europejskiej 1, 05-090 Raszyn,
- **Szkoła Podstawowa w Sękocinie** - Słomin, ul. Wierzbowa 5, 05-090 Raszyn
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ładach** - Dawidy Bankowe, ul. Długa 49, 05-090 Raszyn,
- **Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi Nr 1 „Pod Topolą” w Raszynie** - ul. Pruszkowska 21 c, 05-090 Raszyn,
- **Przedszkole nr 2 „W Stumilowym Lesie” w Raszynie** - ul. Lotnicza 43A, 05-090 Raszyn
- **Przedszkole Nr 3 „Wyspa Skarbów” w Raszynie** - ul. Poniatowskiego 18, 05-090 Raszyn
- **Przedszkole w Falentach, Falenty** - ul. Opackiego 44, 05-090 Raszyn,
- **Przedszkole w Sękocinie** - Sękocin Stary - ul. Sękocińska 20, 05-090 Raszyn.

TABELA 5. STAN ORGANIZACJI SZKÓŁ DLA KTÓRYCH ORGANEM PROWADZĄCYM JEST GMINA RASZYN, WG STANU 30.09.2020 R.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Szkoła Podstawowa w Raszynie	58	1179	58	145	152	148	122	74	182	160	138
2	Szkoła Podstawowa w Ładach	10	452	0	72	50	54	57	35	71	62	51
3	Szkoła Podstawowa w Sękocinie	19	404	0	38	48	56	60	19	66	64	53
Razem Szkoły Podstawowe		97	2035	58	255	250	258	239	128	319	286	242

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

TABELA 6. STAN ORGANIZACJI PRZEDSZKOLI PUBLICZNYCH, WG STANU NA 30.09.2020 R.

L.p.	Wyszczególnienie przedszkoli prowadzonych przez Gminę Raszyn	Liczba oddziałów		Liczba przedszkolaków	
		Razem	Oddz. integracyjne	Razem	W oddz. Integracyjnych
1	Przedszkole nr 1 „Pod Topolą”	4	1	96	22
2	Przedszkole nr 2 „W Stumilowym Lesie”	7	0	167	0
3	Przedszkole nr 3 „Wyspa Skarbów”	9	0	225	0
4	Przedszkole Falenty	3	0	66	0
5	Przedszkole Sękocin	2	0	45	0

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

TABELA 7. LICZBA UCZNIÓW I LICZBA ODDZIAŁÓW W NIEPUBLICZNYCH PRZEDSZKOLACH ORAZ NIEPUBLICZNYCH PUNKTACH PRZEDSZKOLNYCH

LICZBA UCZNIÓW I LICZBA ODDZIAŁÓW			
L.p.	Nazwa szkoły / placówki	Liczba przedszkolaków	Oddziały ogólnodostępne
1	NIEPUBLICZNY PUNKT PRZEDSZKOLNY „AKADEMIA MISIA USZATKA”	21	1
2	„BAJKOWE PRZEDSZKOLE” PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE	44	4
3	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE MUZYCZNE „ZEBRA”	60	4
4	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „GWIAZDECZKA”	40	3
5	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE „POCIECHA”	74	5
6	„DOBRE PRZEDSZKOLE” PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE	58	4
7	„MOJE PRZEDSZKOLE” PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE	40	3
8	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „SMYK”	20	1
Razem		357	25

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

Zabytki Gminy Raszyn:

- **Austeria** – budynek dawnego zajazdu pocztowego, wybudowany w latach 1784-1790 przez właściciela dóbr falenckich, finansistę i bankiera warszawskiego Piotra Teppera Starszego według projektu Szymona Bogumiła Zuga. Zespół obejmuje budynek główny – piętrowy ratusz, kramy kupieckie, budynek pocztowy, stajnię i wozownię. W 1782 r. majątek falencki wraz z Raszynem zakupił Piotr Tepper Starszy, nazywany „największym bankierem Północy. W kolejnych latach majątek przekazał adoptowanemu siostrzeńcowi – Piotrowi Fergussonowi Tepperowi zwanemu Młodszym. W latach 1784-1790 Piotr Tepper z własnych funduszy przeprowadził rozbudowę zespołu austerii, poczty i kramów; projekt wykonał Szymon Bogumił Zug. Powstał reprezentacyjny, piętrowy budynek ratusza, a ponadto poczta ze stajnią dla 20 koni i częścią noclegową, wozownia, młyn, plebania, kuźnia i kramy kupieckie. W czasie bitwy pod Raszynem w 1809 w Austerii swoją kwaterę miał książę Józef Poniatowski. Zabudowania Austerii podczas tej potyczki zostały częściowo uszkodzone. W latach 1914-1920 na parterze budynku Austerii mieściła się apteka, szkoła podstawowa i herbaciarnia. Na piętrze znajdowały się mieszkania dla nauczycieli i urzędników gminnych oraz biblioteka. W budynku poczty mieściły się Urząd Gminy i Spółka Spółdzielcza. W roku 1932 zainstalowano straż pożarną. Austeria przetrwała okres II wojny światowej, a po wojnie budynki pełniły różne funkcje, głównie mieszkalne oraz usługowe, warsztatowe, magazynowe i sklepowe. Na mocy decyzji nr 1263/05 z dnia 04 lipca 2005r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Warszawie wpisał do rejestru zabytków województwa

mazowieckiego kompleksu budynków Austerii, tj. „pozostałości układu urbanistycznego historycznego centrum Raszyna”. Obiekt podlega procesowi kompleksowej rewitalizacji. Pierwszy etap rewitalizacji Austerii Gmina Raszyn przeprowadziła w latach 2017-2020. Prace rewitalizacyjne możliwe były dzięki dofinansowaniu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego w wysokości prawie 60%; pozostała część to wkład własny Gminy Raszyn. Ogólny koszt remontu I etapu to kwota ponad 5,3 mln zł. W budynku zachowano oryginalną belkę stropową z napisem: Anno 1762 z 19 Augusty. Zgodnie z zaleceniami konserwatora zachowano także w niektórych miejscach w budynku, oryginalne cegły stanowiące swoistą pamiątkę czasów stanisławowskich. W odrestaurowanym budynku głównym mieści się filia Urzędu Stanu Cywilnego i Izba Pamięci, do której zbierane są eksponaty. Drugi, obecny etap rewitalizacji, obejmujący wozownię, kramy i pocztę jest możliwy dzięki wsparciu finansowemu ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (72,25%), dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (12,75%) oraz środków własnych Gminy Raszyn (15%). Ogólny koszt remontu II etapu to kwota ok. 17 mln zł. Ten etap realizowany będzie w latach 2021-2023. Zarówno pierwszy, jak i drugi etap rekonstrukcji Austerii odbywa się pod nadzorem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Zgodnie z zaleceniem konserwatora, Gmina dąży do odbudowy całego obiektu – całego zespołu austerii, który został zaprojektowany przez czołowego architekta epoki stanisławowskiej Szymona Bogumiła Zuga. Obiekt uznano za jeden z najwspanialszych klasycystycznych zespołów zabudowań w Polsce z przełomu XVIII i XIX wieku. W Polsce z tego okresu zachowały się tylko 4 tego typu obiekty, a jednym z nich jest Austeria w Raszynie. Elementami oczekującymi na pełną rewitalizację są stajnie oraz zagospodarowanie terenu.

- **Kościół św. Szczepana i św. Anny** – rzymskokatolicki barokowo klasycystyczny Kościół parafialny w Raszynie jest cenny zabytkiem XVII-wiecznej architektury. Ufundowany przez Zygmunta Opackiego, właściciela Raszyna i Falent. Powstał w 1654 roku, konsekrowany został roku później. Świątynia przetrwała zawieruchy dziejowe, między innymi potop szwedzki. Na zlecenie Piotra Teppera Starszego według projektu Szymona Bogumiła Zuga w roku 1790 kościół był przebudowywany. Fasada jest uboga w dekoracje, lecz typowa dla XVII wieku. Charakterystyczna jest linia dzieląca ją na dwie symetryczne części, przebiegająca przez portal i okno oświetlające chór. Wnętrze świątyni jest bogato złocone i zdobione licznymi obrazami, figurami i rzeźbami świętych. W sąsiedztwie znajduje się zabytkowa plebania z końca XVIII wieku. W okresie drugiej wojny światowej kościół był miejscem przetrzymywania polskich jeńców (1939), a także pełnił rolę szpitala Wojskowego (1944).
- **Reduta Raszynska** - miejsce upamiętniające **Bitwę pod Raszynem roku 1809** i poległych w czasie I wojny światowej. Kompleks wpisany jako dobro kultury 17 kwietnia 1987 r. przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie do rejestru pod nr 1306. Tworzy go zespół przestrzenny ukształtowania terenu, małej architektury i zieleni. W skład kompleksu wchodzi: szaniec artyleryjski wraz z kopcem ziemnym; kapliczka w kształcie kolumny zwana kapliczką Cypriana Godebskiego; figura MB Niepokalanego Poczęcia; mogiła poległych podczas I wojny światowej wraz z kamieniem upamiętniającym bitwę pod Raszynem 1809 r. Figura Matki Bożej ufundowana została w 1828 r. przez ówczesnego proboszcza parafii św. Szczepana ks. Antoniego Zieleniewskiego w 19. rocznicę bitwy Raszynskiej. Na początku XIX w. figurka znajdowała się na skraju Reduty przy Nowym Trakcie, dziś noszącym nazwę Alei Krakowskiej. Na barokowym cokole rzeźby umieszczono modlitwę w intencji poległych żołnierzy. Szaniec artyleryjski był punktem obserwacyjnym, na którym stał porządek naczelnego dowódcy Bitwy pod Raszynem – ks. Józefa

Poniatowskiego, a wzdłuż szańca rozmieszczona była ciężka artyleria. Cyprian Godebski – pułkownik, dowódca 8 pułku piechoty; został śmiertelnie zraniony podczas bitwy Raszyńskiej, zmarł przy kapliczce. Renowacja kompleksu nastąpiła w latach 2018-2019.

- **Pałac w Falentach** – Wczesnobarokowy pałac wybudowany pierwotnie około 1622 roku przez Zygmunta Opackiego w stylu neorenesansowym, później kilkakrotnie przebudowywany. Otoczony parkiem krajobrazowym. Bywali tu: król Zygmunt III Waza z rodziną, a także Władysław IV. Gościła w Falentach także królowa Maria Gonzaga przed uroczystym wjazdem do Warszawy w roku 1646. Zniszczony w czasie potopu szwedzkiego, został odbudowany w 1717 roku przez Franciszka Jana Załuskiego, wojewodę czernichowskiego, co zostało upamiętnione inskrypcją na marmurowej tablicy wmurowanej w zachodnią elewację pałacu. Około roku 1784 Tepperowie dokonali modernizacji pałacu wedle projektu Szymona Bogumiła Zuga. W sobotę 27 lipca gościł tu powracający z podróży na Ukrainę król Stanisław August Poniatowski. W roku 1839 majątek nabył kupiec winny i korzenny Jan August Spiski. Zbudował oranżerię i założył hodowlę kwiatów sprowadzanych z zagranicy, powiększył ogród, wprowadził i rozwinął na szerokiej skale hodowlę ryb zakładając nowe stawy o powierzchni prawie czterdziestu hektarów. Później dobra przeszły w ręce hrabiostwa Przeździeckich, którzy w latach 1852-1857 dokonali przebudowy pałacu zgodnie z projektem architekta Franciszka Marii Lanciego, m.in. dobudowano oficyny. W tej postaci pałac dotrwał do naszych czasów. W jego skład wchodzi jeszcze: oficyna południowa z 1852 – 1854 r.; oranżeria – palmiarnia (1852 – 1857); brama neogotycka (1852 – 1857); czworaki, liczący blisko 450 lat budynek rozebrano w 1994 r. Od 1964 roku użytkownikiem całego zespołu jest Instytut Melioracji i Użytków Zielonych (dziś Instytut Technologiczno-Przyrodniczy).

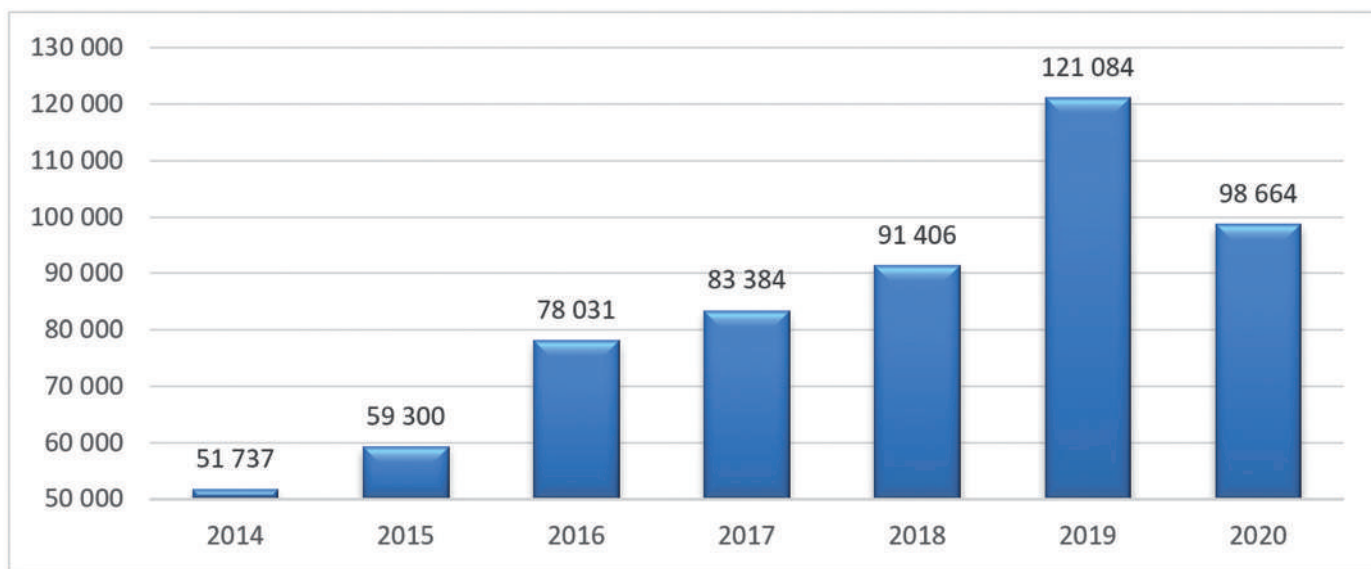
Placówki zdrowotne:

- **Centrum Medyczne JUDYTA Sp. z o.o.** - Firma powstała w 1997 roku w Skierniewicach początkowo jako Zespół Prywatnych Gabinetów Lekarskich, który został przekształcony w Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Od początku istnienia poszerza swoją ofertę świadczonych usług, aby coraz pełniej dostosować ją do wymagań pacjentów. Pod koniec 2015 roku firma wygrała przetarg na najem Ośrodka Zdrowia w Raszynie, zorganizowany przez Urząd Gminy Raszyn. Od 4 stycznia 2016 roku świadczy w nim usługę zdrowotną. W 2017 roku otworzona została druga przychodnia w Raszynie z nowoczesną pracownią RTG. Przychodnia Judyta udziela nieodpłatnych świadczeń zdrowotnych w ramach umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz świadczy odpłatne usługi medyczne wszystkim zainteresowanym pacjentom, a także firmom i instytucjom w ramach indywidualnych umów.
- **Centrum Medyczne Raszyn** - Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego Warszawa-Ochota z siedzibą przy ul. Szczęśliwickiej 36 w Warszawie, to placówka z ponad 55-letnią tradycją. W swoich strukturach skupia 11 jednostek organizacyjnych zlokalizowanych na rozległym terenie dzielnic: Ochoty, Ursusa oraz gminy Raszyn. Obejmuje opieką medyczną ponad 60 tysięcy pacjentów. Zespół posiada ponad 40 poradni specjalistycznych i pracowni diagnostycznych, w których zatrudnionych jest ponad 100 lekarzy.

W badanym okresie mocno wzrastała liczna udzielonych porad lekarskich. W roku 2014 udzielono 51737 porad, a w roku 2019 aż 121084. Może to świadczyć o większej dostępności usług służby zdrowia oraz większej dbałości o zdrowie mieszkańców. Z drugiej strony wpływ na to może mieć ich stan zdrowia wymagający częstszych diagnozowania.

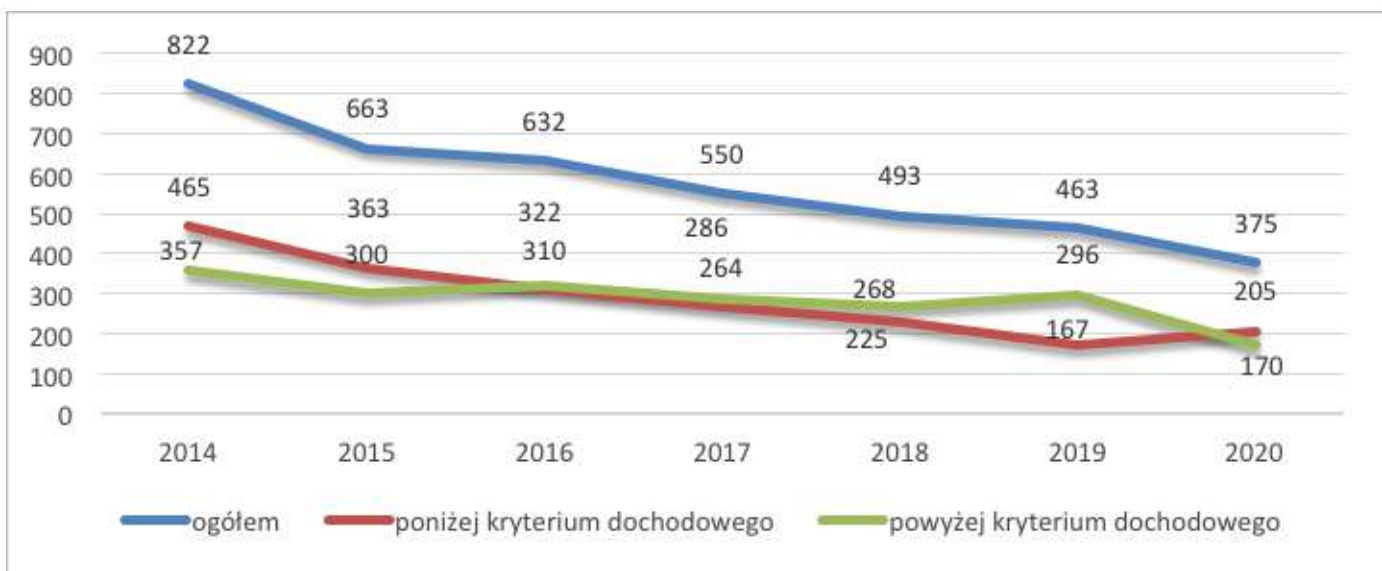
Wyraźnie spadła liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (spadek o 54,4%). Świadczy to pośrednio o poprawie sytuacji życiowej i materialnej mieszkańców oraz eliminowaniu części problemów społecznych. Korzystne zmiany potwierdzają malejące kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych na przestrzeni badanych lat, z 34515 do 27046 PLN

WYKRES 5. PORADY LEKARSKIE OGÓŁEM

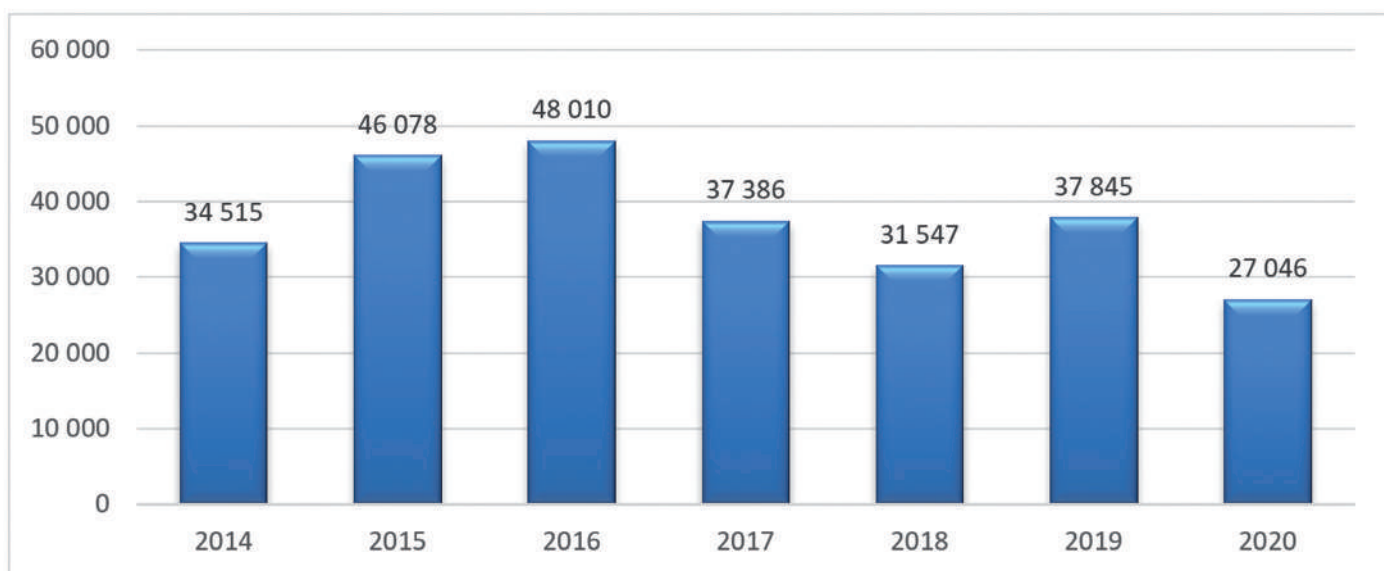
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 6. OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2020 r. najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej w Gminie Raszyn były długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach niepełnych i wielodzietnych oraz bezrobocie. Rodzina może korzystać z pomocy z powodu różnych przesłanek jednocześnie (ta sama rodzina może być ujęta w tabeli w pozycjach ubóstwo, bezrobocie i długotrwała lub ciężka choroba).

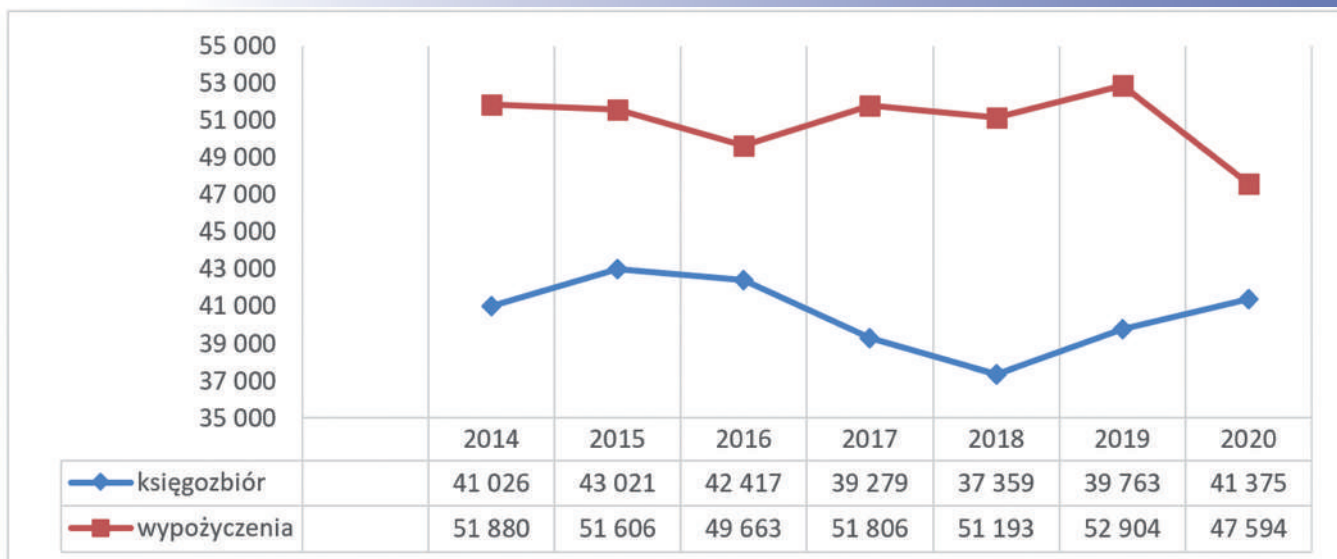
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Seniorzy w Gminie Raszyn - mają szczególne miejsce. Na terenie gminy istnieją aż cztery kluby seniora, do który przynależy znaczna większość społeczności raszyńskiej w wieku seniorskim. Seniorzy uczestniczą w życiu kulturalnym i rozrywkowym gminy. Ich występy często urozmaicają różne spotkania. Mimo pandemii w 2020 r. seniorzy działali w swoich kręgach, czego efektami były występy na żywo jak również przy wzmożonych restrykcjach związanych z Covid-19 występy online. Gmina Raszyn na rzecz seniorów w roku 2020 przeznaczyła łączną kwotę 42 901,80 tys. zł. Kwoty te wydatkowane były między innymi na bilety do teatru, bilety na koncerty, zakup strojów scenicznych/ludowych, zakup laptopa dla KS „Pod Jaworem”, usługi transportowe i wiele innych. Wykaz Klubów Seniora na terenie Gminy Raszyn w 2020 r.:

- Klub Seniora Raszyn,
- Centrum Kultury Raszyn, Al. Krakowska 29A,
- Klub Seniora Rybie,
- Świetlica Środowiskowa w Rybiu, ul. Spokojna 23,
- Klub Seniora „Brzoza” w Falentach,
- Filia Centrum Kultury Raszyn w Falentach, Al. Hrabaska 2 (budynek OSP),
- Klub Seniora Jaworowa,
- Dom Rolnika, ul. Warszawska 95, Jaworowa.

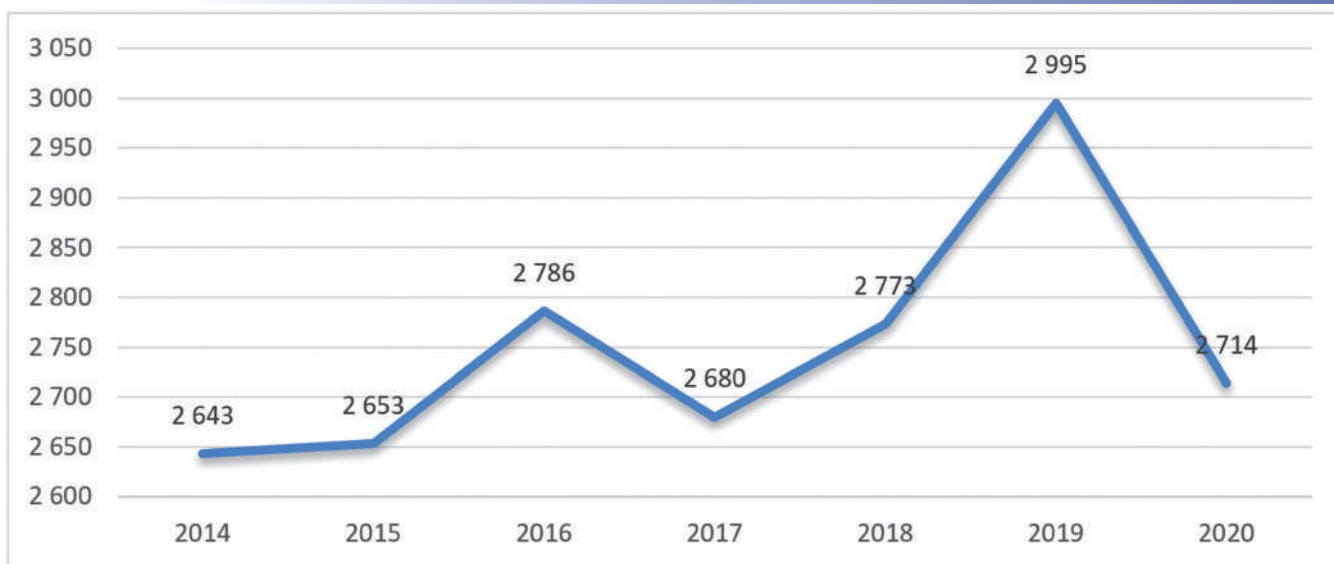
Biblioteka w gminie Raszyn - nieznacznie powiększył się księgozbiór biblioteki publicznej, wzrost wolumenu o 0,8%. Spadła natomiast liczba wypożyczeń (8,3%), ale tylko za sprawą roku pandemicznego 2020. Podobnie sytuacja kształtowała się w odniesieniu do czytelników biblioteki, których liczba wyraźnie rosła do roku 2019. Generalnie omawiane procesy powinny powrócić do trendu wzrostowego. Liczba widzów kina kształtowała się na stabilnym poziomie, bez większych zmian i fluktuacji. Liczba widzów w kinie i korzystanie z kina ma charakter ponadlokalny, ponieważ kino znajduje się w Centrum Janki. Liczba uczestników lokalnych imprez w latach 2014-2019 wzrosła o 56%, co uznać należy za dobry prognostyk, także w kontekście wzmacniania marki Gminy Raszyn.

WYKRES 8. BIBLIOTEKI PUBLICZNE – KSIĘGOZBIÓR I WYPOŻYCZENIA (WOL.)

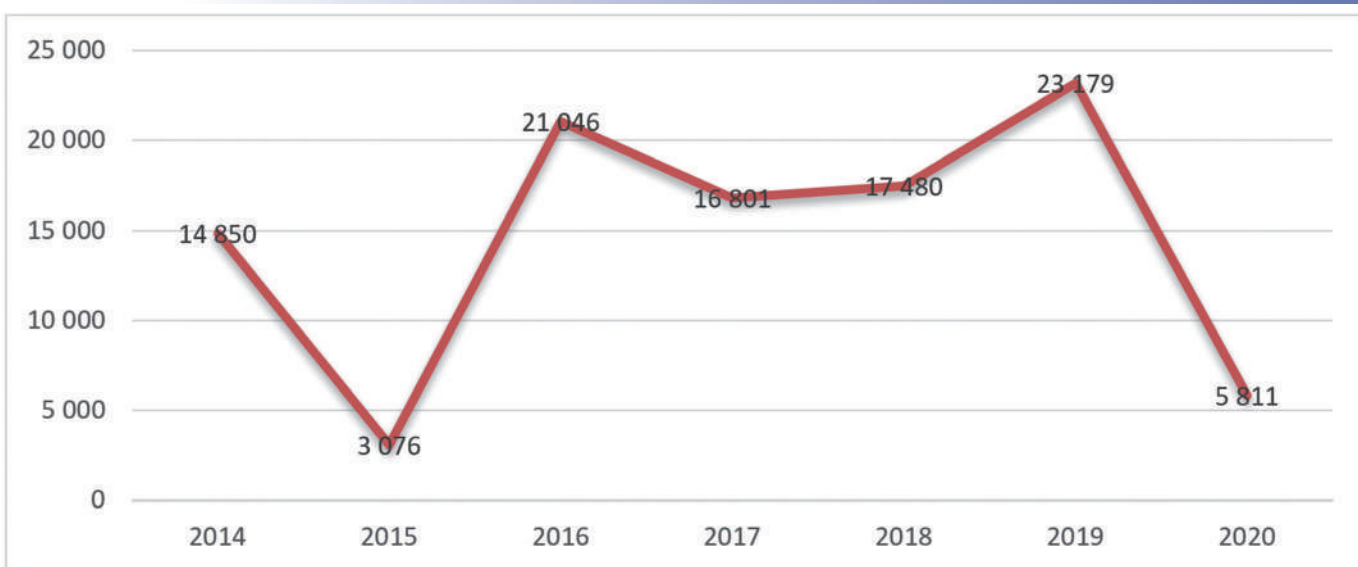
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 9. BIBLIOTEKI PUBLICZNE – CZYTELNICY W CIĄGU ROKU

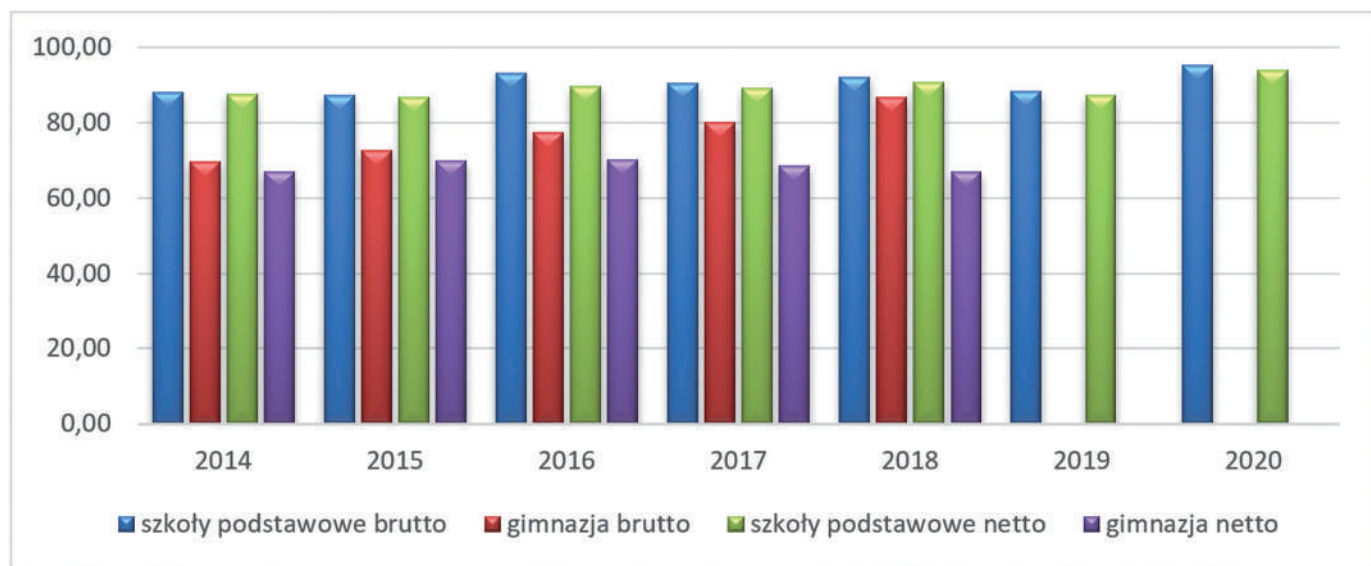
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 10. UCZESTNICY LOKALNYCH IMPREZ OGÓŁEM

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 11. WSPÓŁCZYNNIKI SKOLARYZACJI (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W przypadku współczynników skolaryzacji dotyczących szkół podstawowych odnotowano pozytywne wzrosty. W tym miejscu można wyjaśnić, że współczynnik skolaryzacji brutto to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

W 2021 roku w Komisariacie Policji w Raszynie wszczęto 416 postępowań w ramach których policjanci z zespołu kryminalnego wykonali szereg czynności procesowych i poza procesowych mających na celu ustalenie czy faktycznie doszło do popełnienia przestępstwa, ustaleniu jego sprawcy, oraz przedstawieniu mu zarzutów, co w efekcie końcowym powinno skutkować skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu przez Prokuratora nadzorującego każde takie postępowanie. Wykrywalność w poszczególnych kategoriach przestępstw: pełen katalog przestępstw – 58,18%; przestępstwa kryminalne – 51,84%; siedem kategorii przestępstw – 37,00%; kradzież z włamaniem – 28,30%; kradzież i kradzież poprzez włamanie do samochodu – 6,25%; kradzież cudzej rzeczy – 35,34%; uszkodzenie rzeczy – 81,82% przestępczość gospodarcza. Gmina Raszyn jest gminą bezpieczną, co pokazuje poniższe zestawienie odnoszące się do ruchu drogowego.

TABELA 8. BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM W LATACH 2018-2021

Rok	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje	Rodzaj uczestnika
2018	1	0	1	6	Piesznych
2018	0	0	0	6	Rowerzystów
2019	1	0	1	9	Piesznych
2019	1	1	0	5	Rowerzystów
2020	3	0	3	4	Piesznych
2020	2	0	2	11	Rowerzystów
2021	1	0	1	2	Piesznych
2021	1	0	1	10	Rowerzystów

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

1.2. Sfera gospodarcza

Gmina Raszyn znana jest z przyjaznego klimatu do inwestowania. W ciągu ostatnich lat powstało tu blisko 3,5 tysiąca prywatnych podmiotów gospodarczych. Gmina Raszyn przeżywa rozwój inwestycyjny. Uchwalane plany przewidują kolejne hektary przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. Tak jak w innych gminach powiatu przyszkowskiego występuje tutaj zjawisko dodatniej migracji. Gmina Raszyn kojarzy się z jednym z największych europejskich Centrów Handlowych w Jankach, które powstało w ostatnim dziesięcioleciu i wciąż się rozbudowuje. Centrum znajduje się rozwidleniu krzyżujących się dróg krajowych, szos katowickiej i krakowskiej, ciesząc się zainteresowaniem inwestorów, którzy tutaj wybudowali swoje centra logistyczne, handlowe i firmy wytwórcze.

W ostatnich latach w Gminie Raszyn powstaje wiele inwestycji o charakterze publicznym. Poza remontem wielu dróg gminnych i budową kanalizacji sanitarnej na którą Gmina Raszyn pozyskuje dofinansowanie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, oddano do użytku wiele obiektów użyteczności publicznej:

- wielofunkcyjne boisko Wronik przy Szkole Podstawowej im. Cypriana Godebskiego w Raszynie,
- nowy budynek Przedszkola nr 2 „W Stumilowym Lesie” w Raszynie,
- nową część Szkoły Podstawowej im. Włodzimierza Potockiego w Sękocinie oraz przeprowadzono remont starej,
- budynek Centrum Kultury Raszyn,
- wielofunkcyjna hala sportowa Centrum Sportu Raszyn,
- nową część Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Ładach oraz przeprowadzono remont starej części szkoły,
- rewitalizacja budynku Austerii.

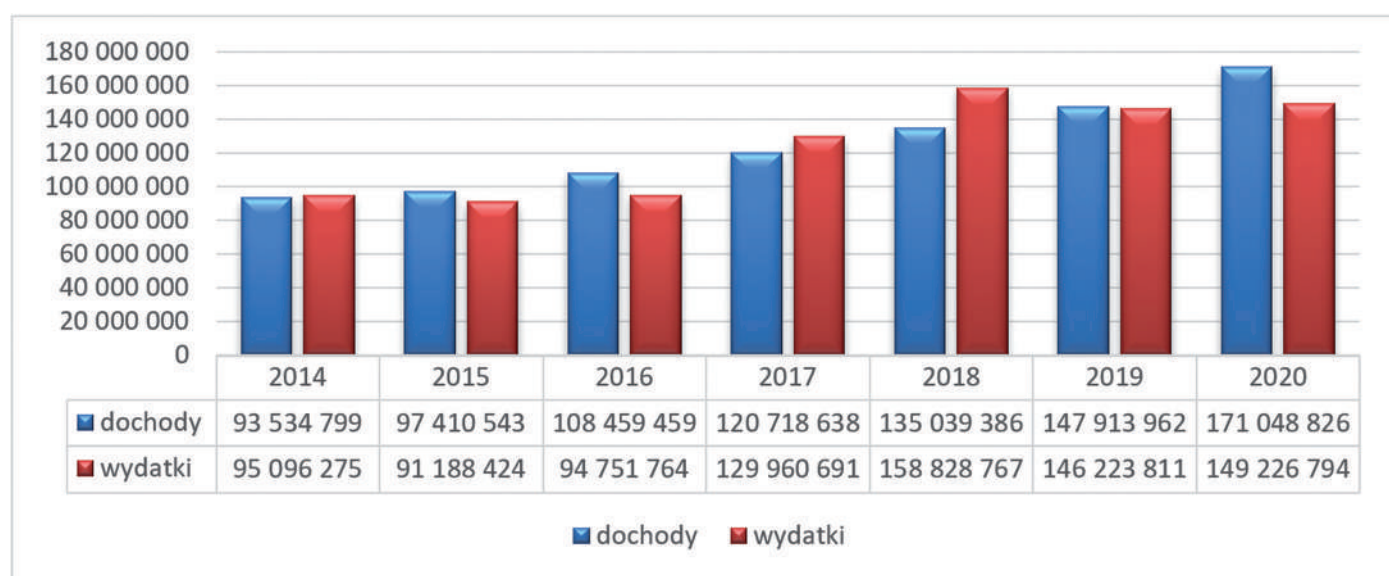
Na terenie Gminy Raszyn znajdują się dwa duże centra handlowe:

- **Centrum Janki** - to centrum położone w podwarszawskiej miejscowości Janki przy ruchliwej trasie na Kraków, Wrocław, Łódź i Katowice. Jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych centrów w aglomeracji warszawskiej. Główni operatorzy Centrum Janki to Leroy Merlin, Media Markt, TK MAXX oraz hipermarket Auchan. Ofertę handlową centrum uzupełnia ponad 140 sklepów średnio powierzchniowych, w tym takie marki jak: Zara, Reserved, Mohito, Bershka, Stradivarius, Douglas, C&A, Eobuwie, Go Sport, Martes Sport, H&M, KappAhl, CCC, Kazar, Deichmann, New Yorker, Rossmann, Hebe Zdrowie i Piękno, czy Sephora. Na terenie obiektu działa kino CINEMA CITY oraz kompleks strefy food court z 11 restauracjami, restauracja Pizza Hut, a także kawiarnie (w tym Costa Coffee i Starbucks) i cukiernie (Cukiernia A.Blikle, Cukiernia Sowa, Grycan, Lody od pokoleń). Centrum Janki to centrum rodzinne i komfortowe, z dużym bezpłatnym parkingiem i licznymi udogodnieniami dla klientów.
- **Homepark Janki** - jest parkiem handlowym o powierzchni 26,406 m kw., którego głównymi najemcami są Jula, RTV Euro AGD, Komfort, Gravitan Health and Sport Club oraz sklep Lidl. Dogodne położenie u zbiegu Tras S8 oraz DK7, parking oferujący ponad 2,000 miejsc, stanowi destynację zakupową zarówno dla mieszkańców Warszawy, jak i klientów z południowej i zachodniej części stołecznej aglomeracji. Dla komfortu zmotoryzowanych klientów poruszających się samochodami elektrycznymi w obiekcie uruchomiona została również stacja ładowania pojazdów elektrycznych Noxo. Oprócz ponad 40 sklepów, oferujących produkty z takich branż jak dom

i ogród, meble, elektronika, zdrowie i uroda, sport i rekreacja czy artykuły spożywcze, na terenie Homepark Janki znajduje się Gravitan Health and Sport Club z całoroczną ofertą zajęć sportowych dla osób w każdej grupie wiekowej. Właścicielem parków handlowych Homepark jest fundusz Pradera European Retail Parks – wiodącego na rynku specjalistycznym funduszu zarządzającego aktywami centrów oraz parków handlowych w Europie i Azji. Nieruchomością zarządza spółka BNP Paribas Real Estate Poland.

W badanym okresie konsekwentnie rosną gminne dochody i wydatki, zarówno w ujęciu ogółem (odpowiednio 82,9% oraz 56,9%), jak i w przeliczeniu na mieszkańca (78,6% oraz 53,2%). Sytuacja finansowa Gminy Raszyn jest dobra i stabilna (nadwyżka w wysokości nadwyżka 21 822 032 PLN), co stwarza możliwości do kolejnych inwestycji, w tym współfinansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, przy uwzględnieniu wymaganego wkładu własnego po stronie samorządu.

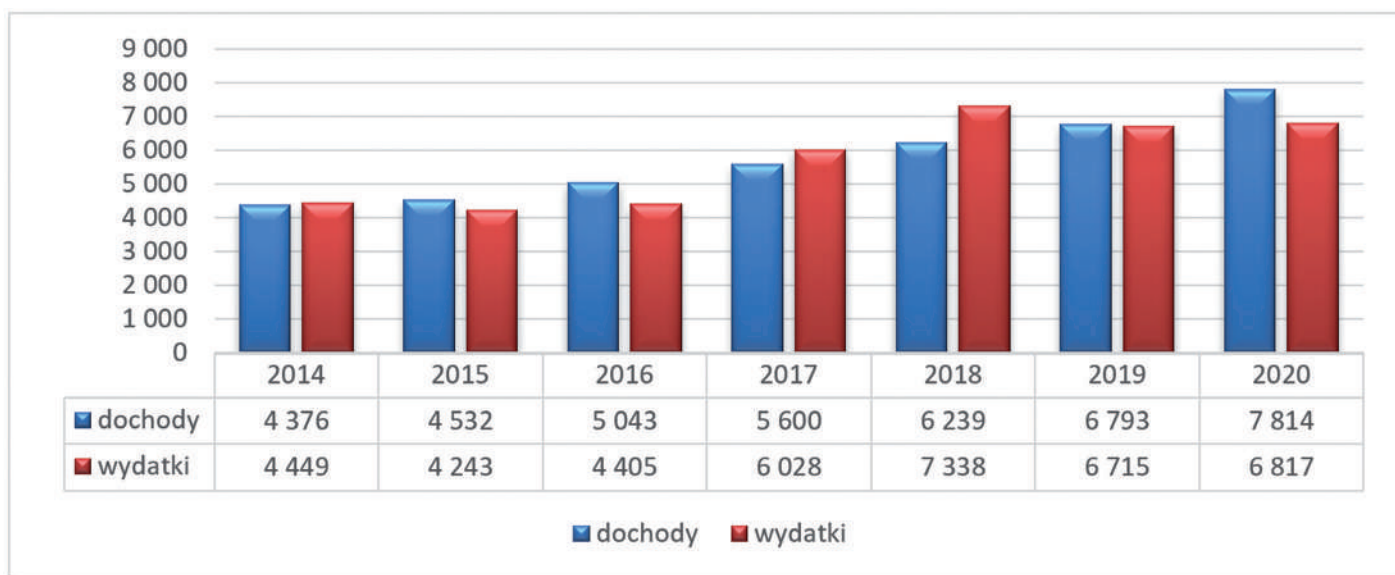
WYKRES 12. DOCHODY I WYDATKI OGÓŁEM (PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 13. DOCHODY I WYDATKI NA MIESZKAŃCA (PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

TABELA 9. ZESTAWIENIE DOCHODÓW GMINY RASZYN WEDŁUG ŹRÓDEŁ

Wyszczególnienie	2019	2020		Wskaźnik realizacji planu
	Wykonanie roczne	Plan	Wykonanie	
Dochody ogółem	147 914 357,80	167 692,064	171 048 825,64	102,00%
Udział w PIT	41 691 474,00	45 984 131,00	44 672 927,00	97,15%
Udział w CIT	3 219 405,21	4 522 134,00	3 880 058,72	85,80%
Podatki i opłaty w tym:	31 331 132,06	38 111 270,00	40 042 185,66	105,07%
Podatek od czynności cywilnoprawnych PCC	3 387 377,80	3 500 000,00	4 244 055,56	121,26%
Podatek od nieruchomości	21 347 581,47	22 600 000,00	25 366 915,69	122,43%
Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	2 705 372,54	7 600 000,00	6 138 326,46	80,76%
Dochody majątkowe	12 947.838,05	11 676 790,00	16 056 052,47	137,50%
Subwencje i dotacje z budżetu państwa w tym:	50 531 141,37	59 644 201,00	59 329 479,46	99,47%
Subwencja	21 781 493,00	22 232 201,00	22 232 201,00	100,00%
Dotacje na Program „Rodzina 500 +”	20 418 170,57	28 236 561,00	28 222 563,08	99,95%

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

TABELA 10. ZESTAWIENIE WYDATKÓW GMINY RASZYN WEDŁUG ŹRÓDEŁ

Wyszczególnienie	2019	2020		Wskaźnik realizacji planu
	Wykonanie roczne	Plan	Wykonanie roczne	
Wydatki bieżące ogółem, z tego:	146 223 810,51	164 324 863	149 226 794,06	90,81%
Oświata i wychowanie	42 708 487,81	46 224 689,00	44 069 957,19	95,34%
Edukacyjna opieka	2 882 363,98	3 054 633,00	2 706 093,61	88,59%
Rodzina	26 454 123,15	34 340 372,00	34 211 592,84	99,62%
Administracja publiczna	11 765 109,38	14 143 958,00	13 316 730,73	94,15%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	23 617 257,77	18 037 367,00	14 765 955,79	81,86%
Transport i łączność	12 489 417,89	18 374 562,00	16 155 043,47	87,92%
Różne rozliczenia	2 351 541,49	2 425 235,00	2 221 828,00	91,61%
Kultura fizyczna	7 280 216,62	9 019 516,00	7 881 075,49	87,38%
Gospodarka mieszkaniowa	1 894 654,79	2 848 830,00	1 006 831,69	35,34%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	6 376 580,80	4 779 680,00	4 626 012,82	97,28%
Pomoc społeczna	2 452 395,37	2 719 002,00	2 404 235,66	88,42%
Obsługa Długu publicznego	1 499 015,12	1 700 000,00	1 175 907,69	69,17%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona w tym:	2 613 595,33	1 862 373,00	1 183 722,07	63,56%
Covid	-	624 000	230 691,31	36,97%
Ochrona zdrowia	832 129,55	987 495,00	537 751,01	54,46%
Rolnictwo i łowiectwo	722 044,09	3 275 646,00	2 689 028,66	82,09%
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	138 324,38	146 572,00	137 864,39	94,06%
Działalność usługowa	98 743,57	310 000,00	109 183,36	35,22%
Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej	29 790,51	32 000,00	22 600,00	70,63%
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	18 018,91	42 933,00	5 380,59	12,53%

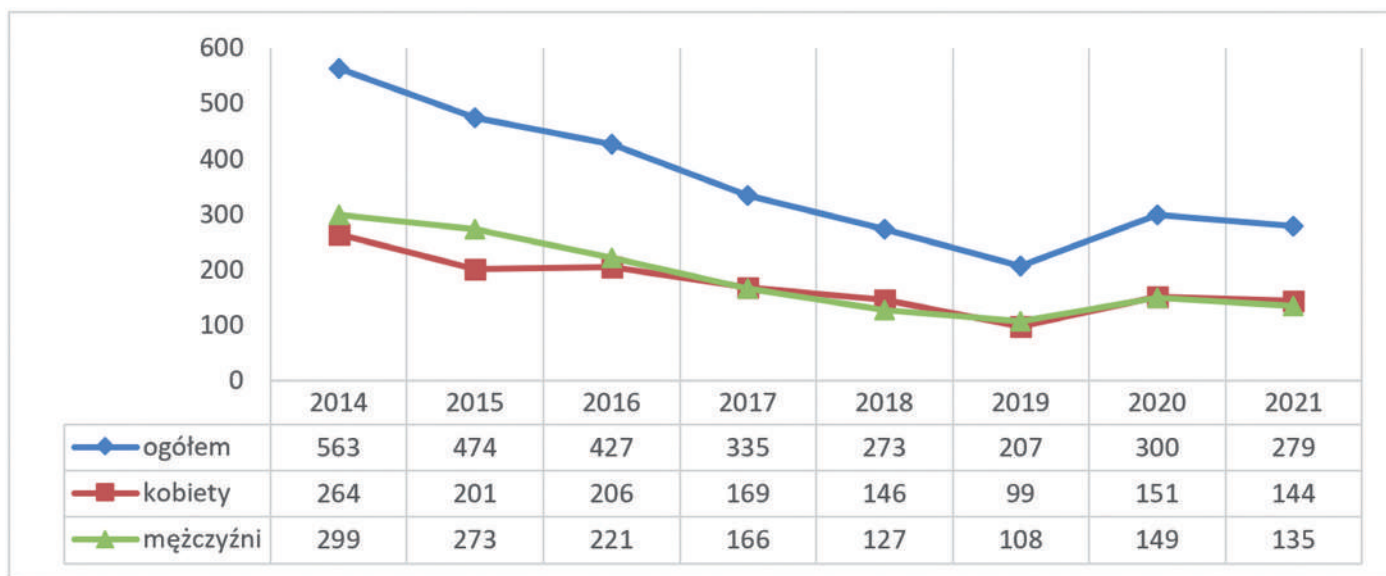
Źródło: Urząd Gminy Raszyn

TABELA 11. PLANOWANE DO SPŁATY ZOBOWIĄZANIA W LATACH 2020-2030 ORAZ SPŁATY RAT KAPITAŁOWYCH KREDYTÓW I POŻYCZEK ORAZ WYKUP PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Rok	Zadłużenie gminy w stosunku do dochodów	Spłaty rat kapitałowych kredytów pożyczek oraz wykup papierów wartościowych
2020	27,19%	7 270 000,00
2021	25,47%	4 000 000,00
2022	22,25%	4 000 000,00
2023	19,75%	4 000 000,00
2024	17,10%	4 000 000,00
2025	14,35%	4 000 000,00
2026	11,63%	4 210 000,00
2027	8,13%	5 890 000,00
2028	5,05%	5 540 000,00
2029	1,97%	5 900 000,00
2030	0,00%	4 000 000,00

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

WYKRES 14. BEZROBOCIE REJESTROWANE (OS.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dobre wyniki odnotowano również w przypadku liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Nastąpił spadek o 50,4%, z 563 osób w 2014 r. do 279 w roku 2021, zmiana dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn. W tym miejscu można przypomnieć, że niewielka liczba osób bezrobotnych nie świadczy jeszcze o jakości rynku pracy, wysokości wynagrodzeń, czy też dostępności miejsc pracy wymagających wyższych kwalifikacji. **Gmina Raszyn efektywnie pozyskuje i wydatkuje środki z funduszy zewnętrznych, które przyczyniają się do rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy.**

TABELA 12. PROJEKTY ZREALIZOWANE PRZY WYKORZYSTANIU FUNDUSZY ZEWNĘTRZNYCH W GMINIE RASZYN W 2020 R.

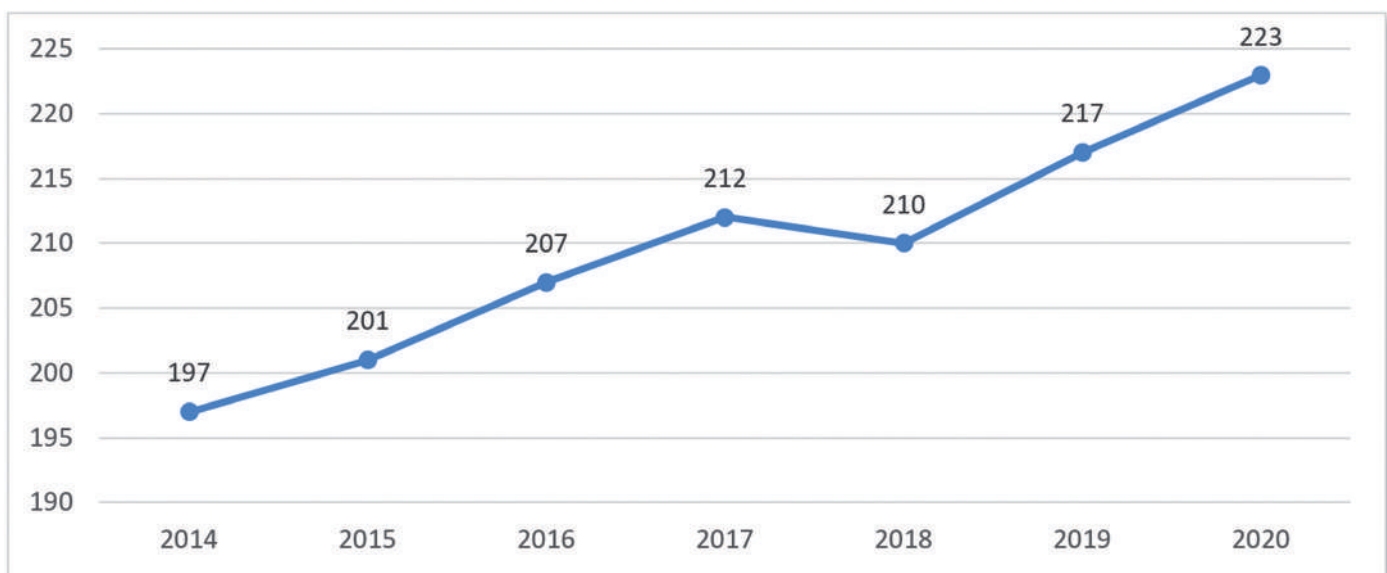
Lp.	Nazwa projektu	Źródło dotacji	Kwota otrzymanego dofinansowania
1.	Zagospodarowanie terenu części Ogródka Jordanowskiego w miejscowości Raszyn	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie/PROW w ramach LGD	621 757,50 zł
2.	Budowa i wdrożenie zintegrowanego systemu wsparcia usług opiekuńczych opartego na narzędziach TIK na terenie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (E-Opieka)”	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych/RPO WM w ramach ZIT	52 704,48 zł
3.	WiFi4EU	Komisja Europejska	64 039,50 zł
4.	Zajęcia 50+ (CKR+CSR)	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie/PROW w ramach LGD	50 000,00 zł
5.	Projekt „Przedszkolna INTEGRACJA w Raszynie”	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych/RPO WM	274 576,00 zł
6.	Utworzenie placu zabaw przy zabytkowej Austerii w Raszynie	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie/PROW w ramach LGD	85 900,00 zł
7.	Sprzęt komputerowy „Zdalna szkoła”	Ministerstwo Cyfryzacji, Program Operacyjny Polska Cyfrowa	80 000,00 zł
8.	Sprzęt komputerowy „Zdalna szkoła Plus”	Ministerstwo Cyfryzacji, Program Operacyjny Polska Cyfrowa	54 210,98 zł
9.	Pracownia internetowa w Szkole Podstawowej w Raszynie	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie/RPO WM	106 670,00 zł
10.	Adaptacja placu zabaw w Jankach	Urząd Marszałkowski/MIAS	10 000,00 zł
11.	Adaptacja placu zabaw w Jaworowej	Urząd Marszałkowski/MIAS	10 000,00 zł
12.	Adaptacja placu zabaw ul. Jesienna w Raszynie	Urząd Marszałkowski/MIAS	10 000,00 zł
13.	Inwentaryzacja źródeł ciepła w Gminie Raszyn	Urząd Marszałkowski/MIWOP	139 635,00 zł
14.	Usuwanie i utylizacja wyrobów zawierających azbest	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	9 672,96 zł
15.	Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej dla uczniów szkół podstawowych w Raszynie i Ładach	Ministerstwo Sportu	25 000,00 zł

16.	Doposażenie Izby Pamięci w Austerii (CKR)	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie/PROW w ramach LGD	50 000,00 zł
17.	Doposażenie sali w Austerii	Fundacja PGNiG	35 000,00 zł
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Łady”	Ministerstwo Sportu	15 000,00 zł
19.	Doposażenie pracowni przedmiotowych w Szkole Podstawowej w Ładach	Ministerstwo Edukacji Narodowej/ rezerwa subwencji oświatowej	44 660,00 zł
20.	Aktywna tablica	Kuratorium Oświaty	14 000,00 zł
21.	Żłobek przy ul. Godebskiego w Raszynie	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	3 000 000,00 zł
22.	Budowa budynku OSP w Dawidach	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	2 000 000,00 zł
23.	Rozbudowa drogi gminnej nr 310610W w pasie drogowym ulicy Wierzbowej w miejscowości Słomin gm. Raszyn	Wojewoda Mazowiecki	1 844 221,95 zł
24.	Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Raszyn poprzez wymianę indywidualnych źródeł ciepła na niskoemisyjne – etap 2	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	697 406,40 zł
25.	Adaptacja budynków Austerii na Centrum integracji społeczno – kulturalnej – etap. 2	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Mechanizmu Finansowego EOG	14 487 437,84 zł
26.	Przebudowa ul. Olszowej	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	1 539 946,00 zł
27.	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Gminie Raszyn – faza V	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	20 569 338,13 zł
28.	Budowa zintegrowanej sieci tras rowerowych w Gminie Raszyn	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	5 355 856,80 zł
29.	Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Raszyn poprzez wymianę indywidualnych źródeł ciepła na niskoemisyjne	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	724 514,13 zł
30.	Rozbudowa ul. Złoty Łanów w Dawidach	Wojewoda Mazowiecki	1 395 677,00 zł
31.	Przebudowa drogi wewnętrznej stanowiąca przez dz. nr ew. 48/10, 50/13, 50/12, 51/17 i ul. bez nazwy działka nr ew. 50/6 w miejscowości Dawidy Bankowe gm. Raszyn	Wojewoda Mazowiecki	1 390 716,66 zł

32	Przebudowa ul. Zacisze w miejscowości Raszyn gm. Raszyn	Wojewoda Mazowiecki	1 751 655,58 zł
33	Projekt partnerski GBP i Stowarzyszenia Projekt Raszyn „Wdzięczni bohaterom Bitwy Warszawskiej 1920 roku”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Ministerstwo Obrony Narodowej.	10 000,00 zł
34	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Priorytet 1 „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych” realizowany przez Bibliotekę Narodową	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	7 500,00 zł
	Kwota łączna otrzymanego dofinansowania		56 527 096,91 zł

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

WYKRES 15. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 1000 LUDNOŚCI

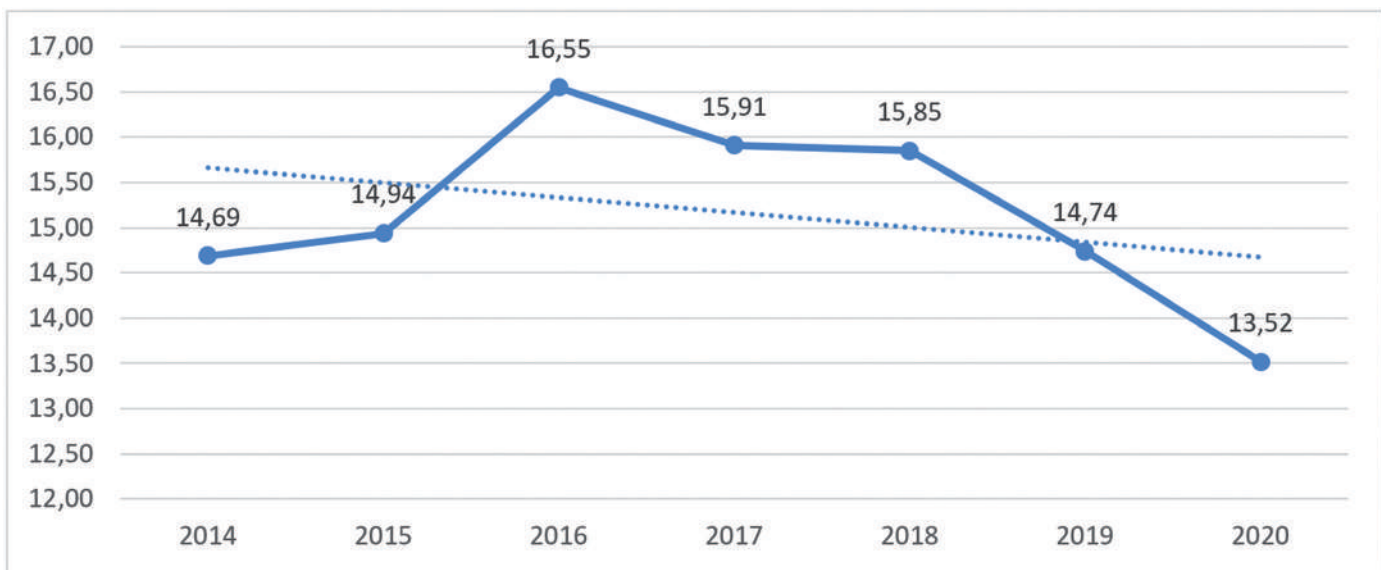

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W Gminie Raszyn rośnie tzw. współczynnik przedsiębiorczości, czyli liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności. W latach 2014-2020 wskaźnik wzrósł z 197 do 223 (13,2%). Przyjmując w uproszczeniu wspomniany współczynnik (wskaźnik) odnosi się do aktywności i zaangażowania społeczności lokalnej, interesariuszy w realizację projektów biznesowych, prowadzenie działalności gospodarczej. Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1000 ludności zmniejszyła się nieznacznie, z 14,69 do 13,52.

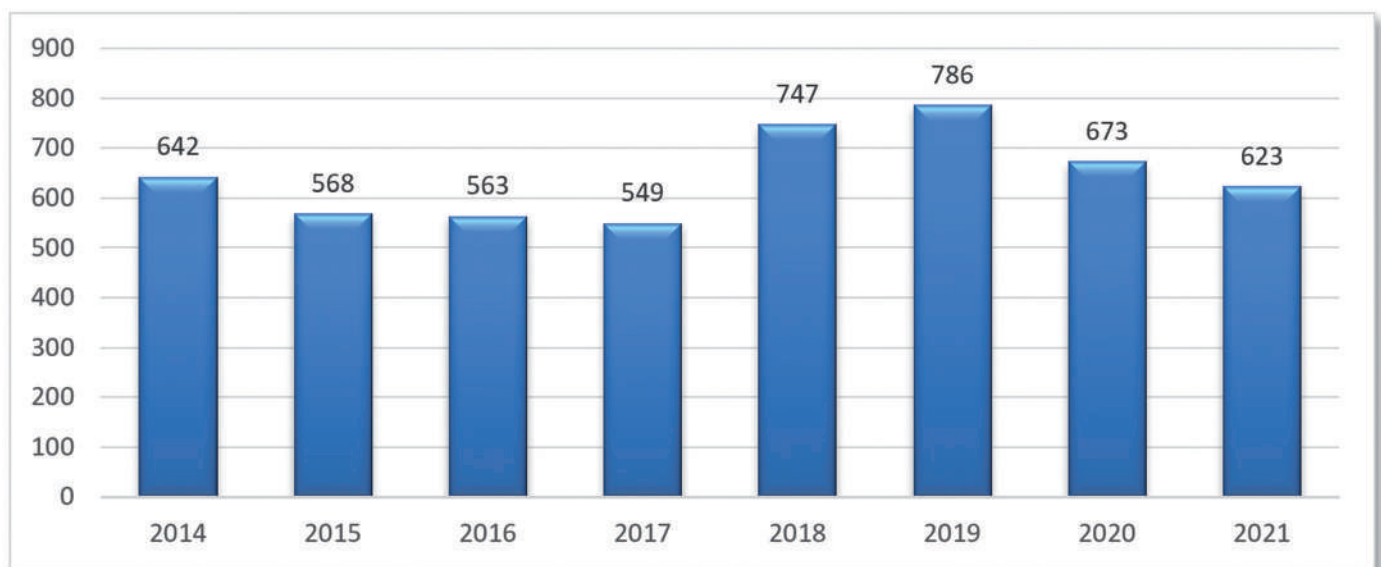
Liczba miejsc noclegowych na terenie gminy nie zmieniła się znacząco na przestrzeni badanych lat, pomimo okresowych zmian. W roku 2021 w gminie były 623 miejsca noclegowe. Najwięcej turystów zagranicznych odwiedzających gminę w roku 2020 pochodziło z Ukrainy (532), w dalszej kolejności z Niemiec (292), Litwy (280) i Wielkiej Brytanii (232).

WYKRES 16. PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON NA 1000 LUDNOŚCI

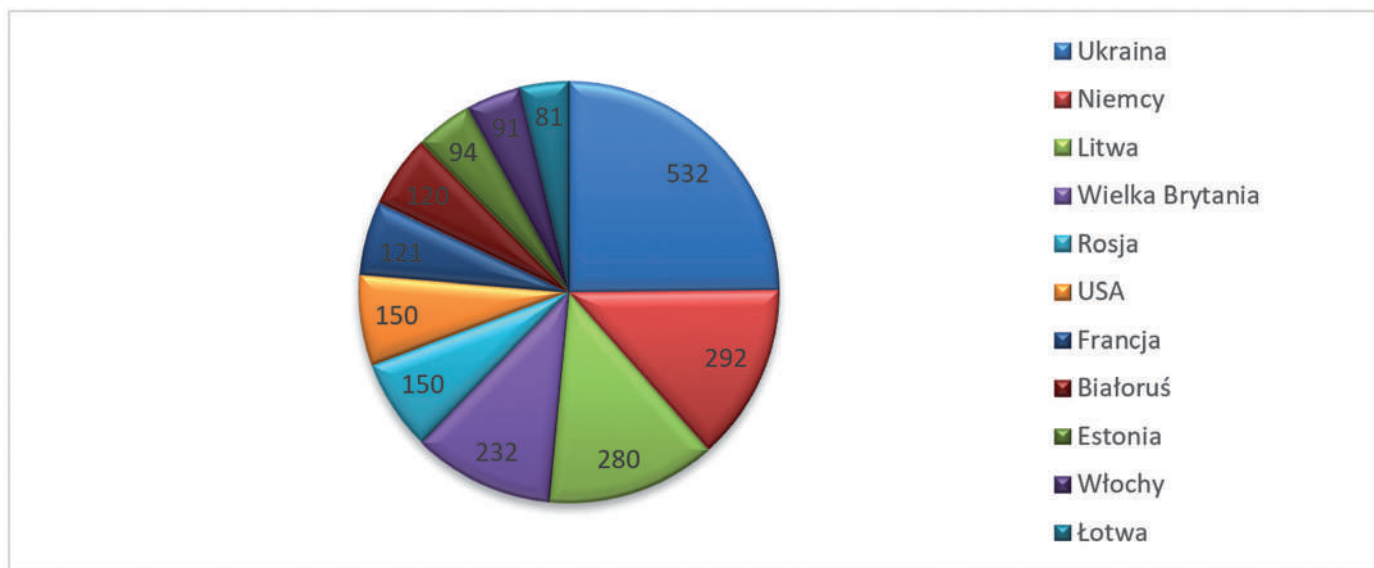

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 17. LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH W GMINIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

1.3. Sfera przestrzenna

W obszarze gminnej infrastruktury technicznej widać ogólną poprawę. Przykładowo odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do wodociągów wzrósł z 75,2% do 79%. Odsetek budynków podłączonych do kanalizacji wzrosła jeszcze wyraźniej z 71,5% do 81,5%. Infrastruktura techniczna jest bazą rozwoju lokalnego, zajmuje również ważne miejsce na liście priorytetów inwestycyjnych mieszkańców.

Pod względem odsetka osób korzystających z instalacji komunalnych zdecydowanie najlepiej wygląda sytuacja pod kątem instalacji gazowych (99,1% korzystających), w dalszej kolejności wodociągowych (77,7%) oraz kanalizacyjnych (73,6%). Wzrasta zużycie wody na mieszkańca, odnotowano 26% wzrostu. Wspomniane zużycie skorelowane jest w pewnym zakresie z rozwojem gminy w obszarze społeczno-gospodarczym, rynku nieruchomości. Analogicznie wzrasta zużycie gazu na mieszkańca (8,8%). Sieć kanalizacyjna jest we wszystkich miejscowościach. Obecna budowa kanalizacji dotyczy tzw. uzupełnień.

W Gminie Raszyn jedną z głównych jednostek odpowiadających za dostarczenie wody i odprowadzanie ścieków jest Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Eko-Raszyn. W 2020 roku Zarząd nadzorował sprawy związane z infrastrukturą wodną i kanalizacją na terenie Gminy Raszyn w szczególności: zawieranie umów, wydawanie warunków technicznych, udziały przy odbiorach nowobudowanej sieci, budową przyłączy sieci wodnokanalizacyjnych, wykonywaniem projektów sieci oraz przyłączy wodno-kanalizacyjnych, obsługą klientów jak również rozwojem Spółki. Eko-Raszyn w 2020 roku wydobyla 1 222 323 m³ wody z czego sprzedała 1 044 785 m³. Różnica pomiędzy wydobyciem a sprzedażą wynika z ubytków wody powstałych podczas awarii sieci i przyłączy, nielegalnego poboru, oraz wykorzystaniem na cele technologiczne tj. płukanie sieci na końcówkach wodociągów w okresie wiosny i jesieni, mycie pompowni oraz badanie sprawności hydrantów na sieci.

Rosną również zasoby mieszkań w gminie. W analizowanym okresie nastąpił wzrost z 7043 do 7674 (9%). Wynik nawiązuje do ogólnie dobrej sytuacji w tym zakresie w skali kraju i regionu. W dalszych latach można spodziewać się dalszej poprawy, wyhamować może jedynie dynamika wzrostów.

Odnotowano wzrost przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania, ze 113,9 m² do 117,4 m². W konsekwencji zwiększyła się powierzchnia mieszkania na osobę, z 37,4 m² do 41 m². Zmiany są pozytywne, wpływają na większy komfort życia mieszkańców, przyczyniają się pośrednio do podwyższania jakości życia. W gminie zdecydowanie przeważa zabudowa jednorodzinna, stąd wysoki metraż mieszkania na osobę. Stan zasobów mieszkaniowych socjalno-komunalnych w Gminie Raszyn wynosi 77 lokali (2020 r.). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego to 33,08 m².

W 2020 roku infrastruktura drogowa będąca w zarządzie Wójta Gminy Raszyn miała łączną długość 128,159 km. W 2020 roku, w ramach bieżącego utrzymania dróg gminnych, zostały przeprowadzone naprawy dróg na 119 drogach z 295 dróg będących w Zarządzie Wójta Gminy Raszyn.

TABELA 13. DANE DOTYCZĄCE LOKALI SOCJALNO-KOMUNALNYCH W GMINIE RASZYN

Lp.	Adres budynku	Liczba lokali	Powierzchnia w m ²
1.	Raszyn, Al. Krakowska 49	5	174,57
2.	Raszyn, Al. Krakowska 57	5	107,40
3.	Raszyn, Al. Krakowska 109A	1	40,16
4.	Raszyn, ul. Lotnicza 2	2	71,70
5.	Raszyn, ul. Lotnicza 10	4	103,00
6.	Raszyn, ul. Młynarska 1	4	119,00
7.	Raszyn, ul. Nadrzeczna 6A	16	569,90
8.	Raszyn, ul. Nadrzeczna 6B	16	569,90
9.	Raszyn, ul. Nadrzeczna 6C	16	569,90
10.	Raszyn, ul. Niska 19	3	76,00
11.	Raszyn, ul. Sportowa 10	1	42,00
12.	Raszyn, ul. Sportowa 10a	3	59,90
13.	Dawidy Bankowe, ul. Długa 49/1	1	44,00
Ogółem:		77	2 547,43

Źródło: Urząd Gminy Raszyn

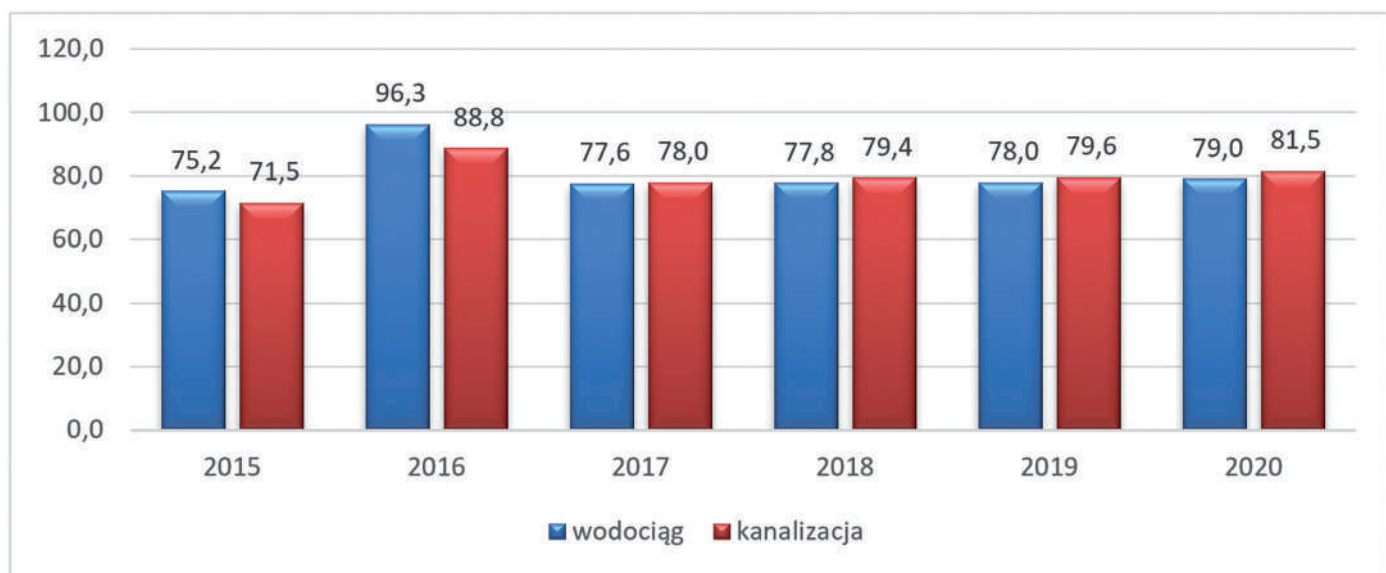
System ochrony przeciwpożarowej bazuje na trzech jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych znajdujących się na terenie Gminy Raszyn: OSP Raszyn, OSP Falenty, OSP Dawidy. OSP RASZYN – stan druhow na koniec 2020 roku: 83 członków, w tym 52 członków czynnych, 0 członkiń Żeńskiej Drużyny Pożarniczej i 11 członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. Wyjazdów do akcji 374, 68 razy przy pożarach, 284 – miejscowe zagrożenie, 18 alarmów fałszywych. OSP FALENTY – stan druhow na koniec 2020 roku: 55 członków, 38 członków czynnych i 17 członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. Wyjazdów do akcji 220, w tym 31 razy przy pożarach, 166 razy – miejscowe zagrożenie, 13 alarmów fałszywych. OSP DAWIDY – stan druhow na koniec 2020 roku: 28 członków, w tym 28 członków czynnych. Wyjazdów do akcji 40, 11 razy przy pożarach, 26 – miejscowe zagrożenie, 3 alarmów fałszywych.

W 2020 r. powierzchnia użytków rolnych stanowiąca własność osób fizycznych wyniosła 3160,9137 ha (wraz z łąkami i pastwiskami), powierzchnia użytków rolnych należących do osób prawnych wyniosła 513,1681 ha.

W nawiązaniu do powierzchni gruntów leśnych ogółem na terenie gminy, nie nastąpiły tutaj znaczące zmiany.

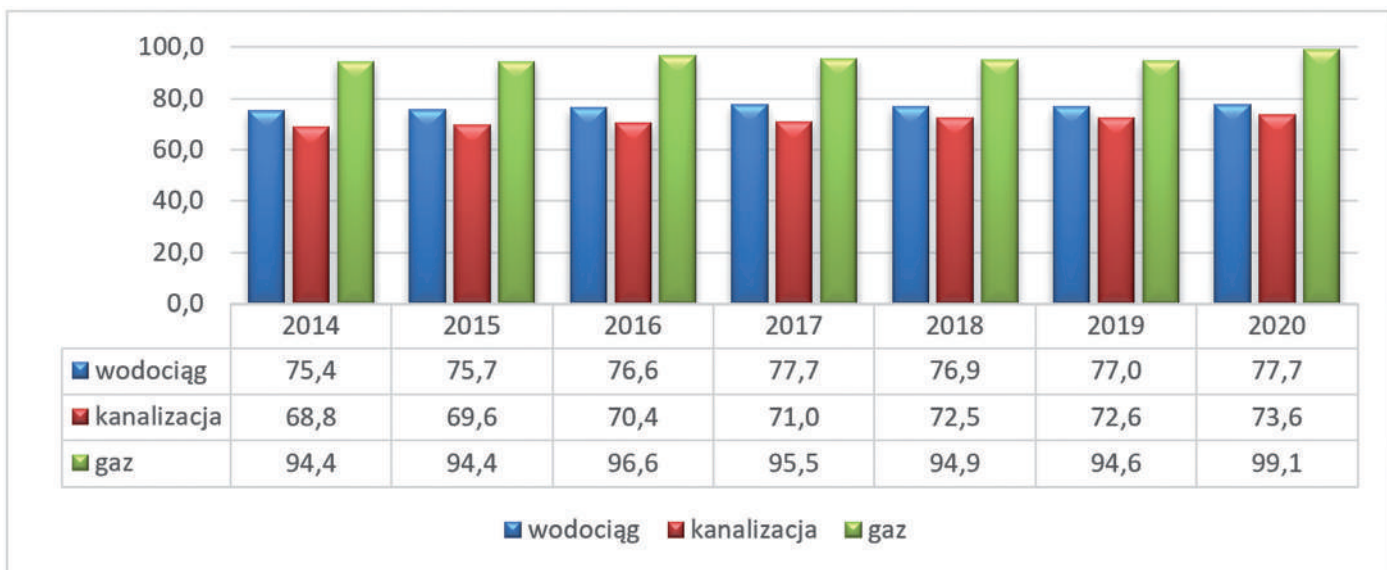
W roku 2020 powierzchnia gruntów leśnych prywatnych wyniosła 61,38 ha, powierzchnia gruntów leśnych publicznych wyniosła natomiast 549,31 ha.

WYKRES 19. BUDYNKI MIESZKALNE PODŁĄCZONE DO INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ (%)

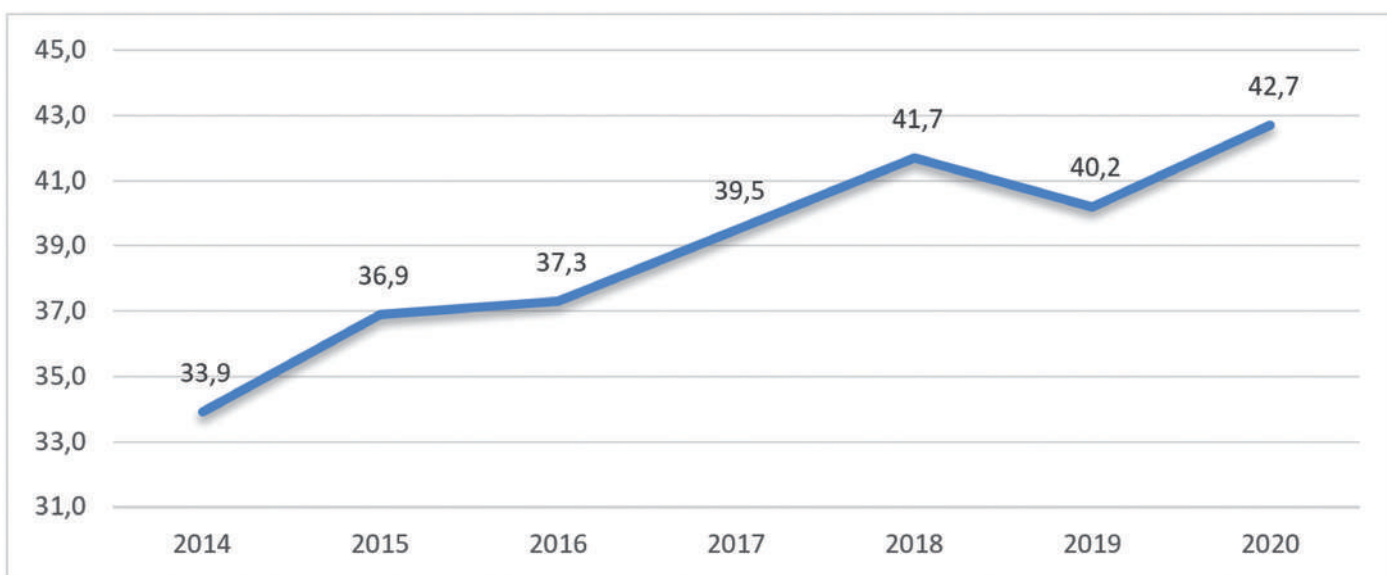
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 20. KORZYSTAJĄCY Z INSTALACJI W % OGÓŁU LUDNOŚCI

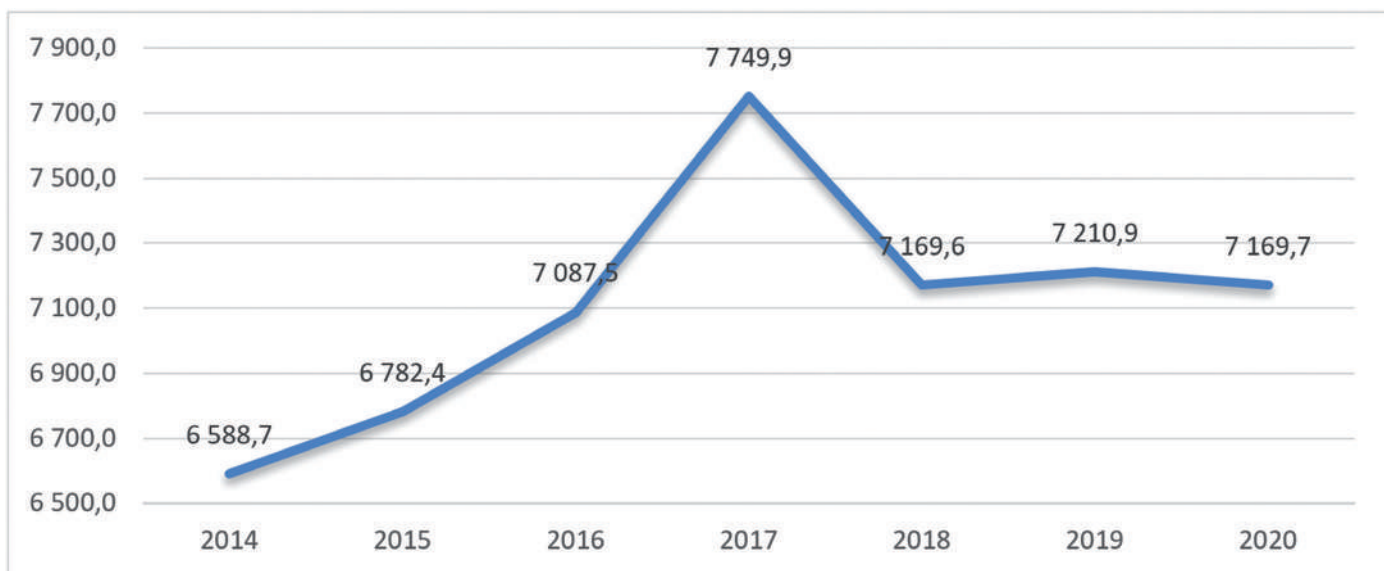
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 21. ZUŻYCIE WODY NA MIESZKAŃCA (M3)

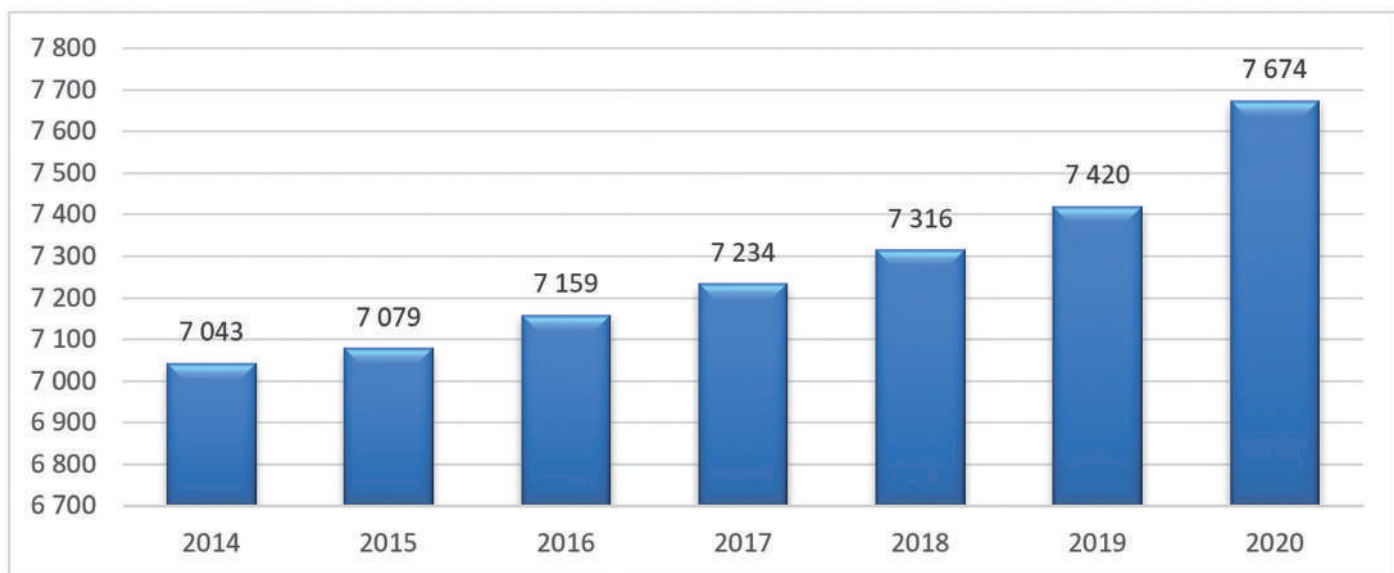
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 22. ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W KWH NA MIESZKAŃCA

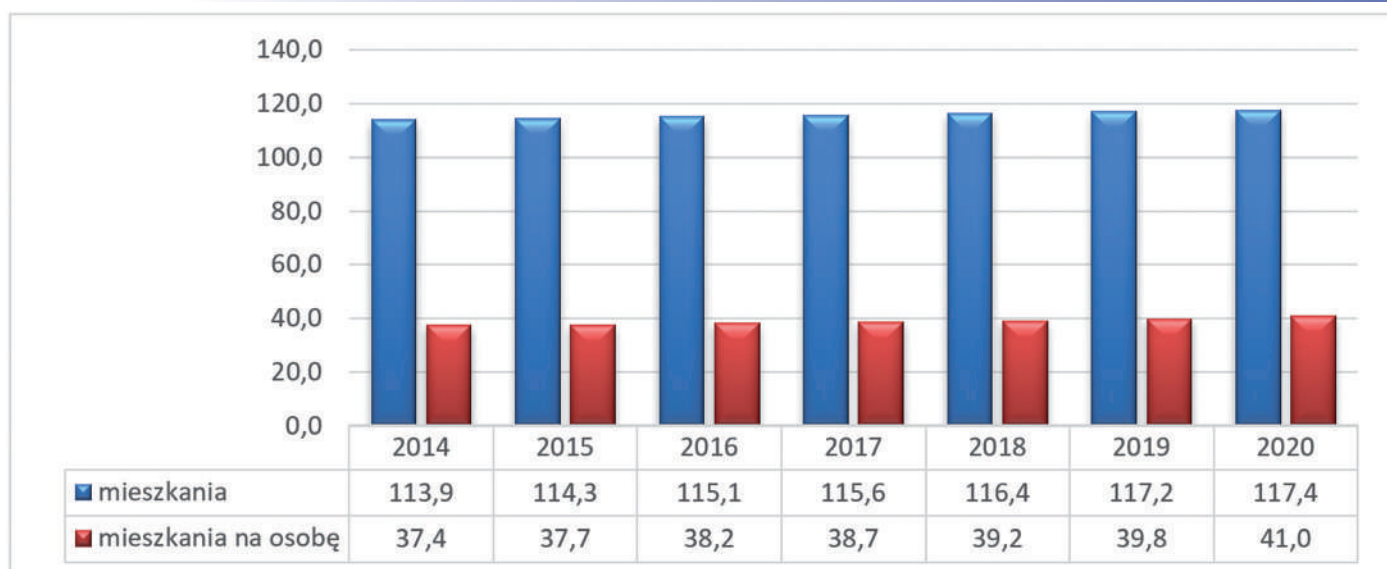
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 23. ZASOBY MIESZKANIOWE – MIESZKANIA

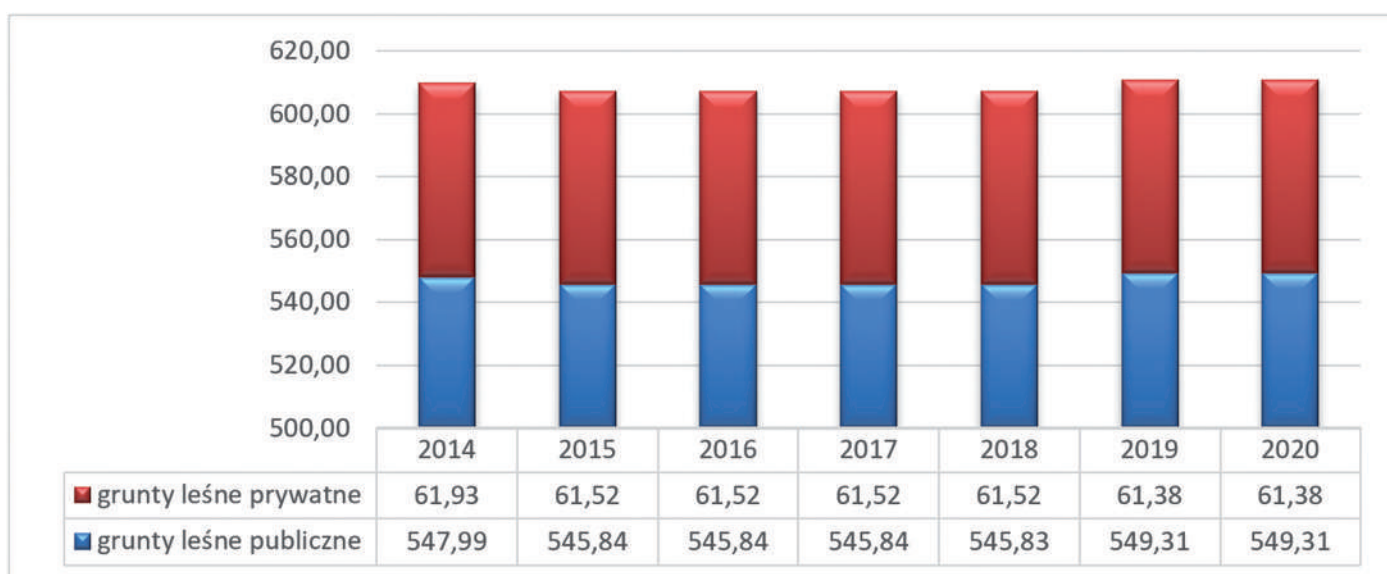
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 24. ZASOBY MIESZKANIOWE – PRZECIĘTNA POWIERZCHNIA UŻYTKOWA (M²)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

WYKRES 25. POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH (HA)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2020 roku Gmina Raszyn ze środków własnych wybudowała 3,70 km długości sieci wodociągowej, oraz 579,84 mb w ramach porozumienia na zastępstwo inwestorskie. W roku 2020 Gmina Raszyn ze środków własnych wybudowała 5,23 km długości sieci kanalizacyjnej oraz 649,60 mb w ramach porozumienia na zastępstwo inwestorskie.

2. PODSUMOWANIE PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY, WNIOSKI I REKOMENDACJE

Diagnoza w obszarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym przeprowadzona została na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, badań desk research oraz materiałów udostępnionych przez Urząd Gminy Raszyn. Na bazie wspomnianej diagnozy można sformułować następujące wnioski i rekomendacje:

- Gmina Raszyn ma korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne, współtworzy dynamicznie rozwijający się obszar jakim jest Aglomeracja Warszawska. Należy jak najlepiej wykorzystać tę naturalną przewagę konkurencyjną przyciągając do gminy kreatywny kapitał ludzki, inwestycje, przy poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju oraz ładu przestrzennego,
- wzrasta liczba mieszkańców gminy, co jest korzystnym zjawiskiem, jednocześnie problemem jest starzenie się społeczeństwa i wszystkie konsekwencje z tym związane, na które należy być przygotowanym, w tym efektywna pomoc społeczna, ochrona zdrowia,
- saldo migracji oraz przyrost naturalny są dodatnie, stwarza to dobre warunki do dalszego rozwoju gminy, należy wzmacniać te procesy poprzez tworzenie dogodnych warunków do życia oraz pracy (w tym infrastruktura, zarządzanie publiczne) dla obecnych i nowych mieszkańców,
- sukcesywnie spada liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Świadczy to o pewnej poprawie sytuacji życiowej i materialnej mieszkańców oraz stopniowym rozwiązywaniu problemów społecznych. Pozytywne zmiany potwierdzają malejące kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych,
- sektor kultury jest w relatywnie dobrej kondycji, co zaobserwować można poprzez działalność Centrum Kultury Raszyn, Gminnej Biblioteki Publicznej. Liczba widzów w kinie jest stabilna, podobnie jak czytelników biblioteki, dodatkowo liczba uczestników lokalnych imprez wykazuje trend wzrostowy,
- gmina jest w dobrej sytuacji finansowej, stwarza to znaczące możliwości inwestycyjne, w tym przy wykorzystaniu projektów współfinansowanych z funduszy europejskich w okresie programowania 2021-2027,
- nastąpił znaczny spadek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne, jednocześnie sama liczba osób bezrobotnych nie świadczy o jakości rynku pracy, wysokości wynagrodzeń, czy też dostępności miejsc pracy wymagających wyższych kwalifikacji. Wszystkie powyższe elementy należy w miarę samorządowych możliwości wzmacniać,
- w gminie wzrasta wskaźnik przedsiębiorczości, pośrednio potwierdza to przedsiębiorcze aspiracje mieszkańców i jest korzystnym zjawiskiem dla rozwoju lokalnego w dłuższym horyzoncie czasowym,
- przy założeniu, że Gmina Raszyn chciałaby rozwijać się przy szerszym zagospodarowaniu potencjału turystycznego, konieczne są inwestycje w tym zakresie, nowe miejsca noclegowe, gastronomia, system identyfikacji wizualnej, promocja w mediach społecznościowych, itd.
- w zakresie gminnej infrastruktury technicznej widać ogólną poprawę, należy dokończyć rozwój tej sfery zapewniając pełną dostępność do instalacji komunalnych, infrastruktura techniczna jest bazą rozwoju lokalnego,

mieszkańcy oczekują w tym obszarze wysokiej jakości,

- w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych wskazano na następujące, priorytetowe kwestie do poprawy: słaby stan infrastruktury drogowej; niespójna polityka planowania przestrzennego; duży poziom zanieczyszczenia powietrza; mała ilczba ścieżek rowerowych; złe warunki lokalowe Urzędu Gminy; braki w zakresie mieszkań komunalnych; brak kolejnej oczyszczalni ścieków; hałas drogowy; brak spójnego systemu promocji i budowania wizerunku gminy; brak żłobków; brak innowacyjnych rozwiązań usprawniających pracę urzędników.

3. ANALIZA SWOT GMINY RASZYN

Analiza SWOT jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych metod wykorzystywanych w obszarze zarządzania strategicznego służących do analizy wewnętrznej sytuacji organizacji oraz jej otoczenia zewnętrznego celem optymalizacji strategii zarządzania lub implementacji efektywnego planu strategicznego.

SWOT to akronim angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ma charakter ekspercki, opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób tworzących analizę. Analiza może dotyczyć całej organizacji (przedsiębiorstwa, organizacji pozarządowej, gminy) lub konkretnego obszaru jej funkcjonowania (sprzedaż, logistyka, turystyka, rolnictwo, przemysł, integracja społeczna, komunikacja interpersonalna, itd.).

Poszczególne etapy analizy mogą obejmować: określenie celu i przedmiotu analizy, wyjaśnienie wszystkim zainteresowanym stronom zasadności podejmowanych działań; nakreślenie procedury analizy osobom ją współtworzącym; opracowanie indywidualnych list wszystkich czynników obejmujących słabe strony, mocne strony, szanse i zagrożenia; scalenie list indywidualnych, wykreślenie mniej istotnych czynników, opracowanie wspólnej macierzy SWOT; przypisywanie rangi czynnikom, dyskusję grupową nad otrzymanymi wynikami, przedstawienie zdywersyfikowanych punktów widzenia; formułowanie planów na przyszłość, celów strategicznych do realizacji; obranie strategii postępowania. W odniesieniu do Gminy Raszyn analiza SWOT ma charakter pomocniczy.

TABELA 14. ANALIZA SWOT GMINY RASZYN

Czynniki wewnętrzne	
Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • nowoczesne Centrum Sportu Raszyn i kompleks sportowych obiektów na terenie gminy, • Centrum Kultury Raszyn, • Centrum handlowe Janki, • infrastruktura oświatowa (szkoły, przedszkola), • nowoczesne przedszkola, • nowoczesny budynek biblioteki gminnej, • położenie gminy, dostępność komunikacyjna, • obiekty historyczne (Pałac w Falentach, Austeria, Kościół w Raszynie), • dziedzictwo kulturowe, • bliskość Warszawy, • bliskość lotniska, • bogactwo przyrodnicze, • walory krajobrazowe, • lasy w Sękocinie, zasoby leśne, • duża ilość terenów zielonych, • niska zabudowa, • wielokulturowość, • przychodnie zdrowia, • napływ nowych mieszkańców, • dostępność do sieci gazowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, • aktywna postawa gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, • gmina atrakcyjna dla deweloperów, • dostępne tereny inwestycyjne, • bardzo duży „bank ziemi” pod nowe budownictwo mieszkaniowe (Falenty Nowe, Falenty, Falenty Duże, Laszczki, Dawidy, Dawidy Bankowe), • poprawiająca się sytuacja ekonomiczna gminy oraz mieszkańców, • wysokie nakłady finansowe na kulturę i edukację, • wysoki poziom wykształcenia mieszkańców, • poziom bezpieczeństwa na terenie gminy, • budująca się społeczność składająca się z nowych i otwartych na zmiany mieszkańców • rozwijający się sektor MSP, • realizacja inwestycji z zakresu transportu realizowana przez Urząd Gminy, • linie R1 i R2 funkcjonujące na terenie gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> • słaba infrastruktura drogowa, • niespójna polityka planowania przestrzennego i ładu przestrzennego, • studium uwarunkowań niedostosowane do aktualnych potrzeb, brak MPZP, dla całej gminy, • brak długookresowej strategii gminy uwzględniającej przyszły rozwój gminy jako obszaru w bezpośredniej bliskości Warszawy, • duży poziom zanieczyszczenia powietrza, • braki estetyczne w części obszarów gminy, • niewykorzystany potencjał rezerwatu jako miejsca wypoczynku i rekreacji, • mała ilość ścieżek rowerowych, • niewystarczająca liczba miejsc parkingowych, • niska świadomość społeczna odnośnie gospodarowania odpadami, ekologii, • złe warunki lokalowe Urzędu Gminy, • brak wykorzystania potencjału krajobrazowego i historycznego Gminy Raszyn, • duża liczba nielegalnych wysypisk zwłaszcza na terenie rezerwatu Stawy Raszyńskie i lasu w Sękocinie, • brak mieszkań komunalnych, • hałas drogowy z dróg S2, S8 i S7, • brak małej gastronomii, • słaby dostęp do usług medycznych w okolicy, • mała oferta kulturalna dla młodych rodzin, • niedostateczne poczucie wspólnoty wśród lokalnej społeczności, • potrzeba poprawy lokalnej edukacji, • brak dostępu do opieki społecznej w postaci Domów Pomocy Społecznej i dziennych domów opieki, • brak sprawnego systemu promocji i budowania wizerunku gminy, • mała ilość aktywnych organizacji pozarządowych, • bariery komunikacyjne utrudniające poruszanie się osobom niepełnosprawnym, • brak żłobków, • brak wykorzystania możliwości edukacyjnych terenów rolniczych z wartością historyczną, • brak profesjonalnego i nowoczesnego skate parku.

- transport zbiorowy funkcjonujący na terenie gminy,
- aktywna postawa samorządu w zakresie zarządzania energią oraz przedsięwzięć proekologicznych,
- wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej,
- plany wykorzystania efektywnych oraz ekologicznych źródeł ciepła,
- planowane działania inwestycyjne oszczędzające energię przez podmioty niekomunalne,
- zgazyfikowanie gminy,
- rozwój sieci szerokopasmowego Internetu,
- rozwój systemu e-usług publicznych,
- bilet metropolitalny,
- aktywnie działające kluby seniora.

Czynniki zewnętrzne

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość współfinansowania projektów rozwojowych ze środków europejskich w nowej perspektywie finansowej 2021-2027, • poprawa infrastruktury drogowej lokalnych dróg, • rozwój sieci lokalnych dróg, • napływ nowych mieszkańców, • możliwość przyciągnięcia aktywnych warszawiaków na łono natury, • rozwój turystyki, w tym weekendowej, historycznej, kulturowej, przyrodniczej, • rozwój lokalnego i regionalnego biznesu, • skuteczne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, • atrakcyjność inwestycyjna regionu, • potencjał uzdrowiskowy, • większa promocja samorządów, • wzmocnienie inicjatyw lokalnej społeczności, • wzrost nakładów na inwestycje proekologiczne, • nowy budynek Urzędu Gminy Raszyn, • wzrost zaludnienia, rozwój biznesu – wzrost przychodów z podatków lokalnych, • trasy ponadlokalne S7 oraz S8, • zwiększenie dochodów gminy, • modernizacja Alei Krakowskiej, • rozwój ul. Grudzi jako łącznika przyszłości, • wyprowadzenie ruchu samochodów ciężarowych na obrzeża gminy, ponadlokalne trasy S8, S7, obwodnica Warszawy, • rozwój marketingu terytorialnego, • rozwój transportu zbiorowego, • efektywna polityka senioralna, • dążenie do społeczeństwa obywatelskiego, • szersza współpraca z organizacjami pozarządowymi, • współpraca z dużymi firmami telekomunikacyjnymi w zakresie stworzenia Smart City, • wyodrębnienie w planie zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną i usługową, • rozwój zabudowy gminy w oparciu o wartości „green city”, miasta ogrodu, zielonych przedmieść Warszawy, • procesy rewitalizacyjne, • większe nakłady na ekologię. 	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie włączeniem gminy do Warszawy, • inwestycje kubaturowe w hale i magazyny, • niespójne przestrzennie inwestycje deweloperskie, • konkurencja ze strony sąsiednich gmin, • brak współpracy z przedsiębiorstwem Wody Polskie, • duży procent mieszkańców faktycznych nie jest zameldowany na terenie gminy, • mała aktywność obywatelska społeczeństwa, • niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, • zmiany klimatyczne, • niski stopień wykorzystania OZE, • starzenie się społeczeństwa, • brak integracji społeczności w regionie, • brak zbiorników retencyjnych, • zaniedbana sieć wodno-melioracyjna i drenaż, • uwarunkowania zewnętrzne związane ze zmniejszeniem wpływu z podatków, • nieuregulowany najem krótkoterminowy, • wzrost cen, spadek siły nabywczej pieniądza, • nowelizacje przepisów zmniejszają opłacalność inwestycji w panele fotowoltaiczne, • bliskość Warszawy w kontekście atrakcyjniejszej oferty pracy i kulturalnej, • industrializacja gminy tj. tereny przemysłowe, które powinny być wkomponowane w całościowy plan przestrzenny, • akty wandalizmu wobec mienia społecznego, • zwiększenie ruchu pojazdów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

4. MISJA I WIZJA GMINY RASZYN

W odniesieniu do kwestii definicyjnych misja jednostki samorządu terytorialnego to przykładowo zestaw trwałych planów, celów, kierunków rozwoju, na które zorientowane są lub być powinny działania podejmowane przez władze lokalne przy wsparciu pozostałych środowisk zaangażowanych w rozwój gminy. W efekcie prowadzonych działań poprawić się powinna jakość życia mieszkańców.

Misja Gminy Raszyn: dostarczanie mieszkańcom oraz pozostałym interesariuszom usług publicznych najwyższej jakości. Realizacja wspomnianych usług przyczynia się do wzrostu jakości życia na terenie gminy. Stworzenie społeczeństwa obywatelskiego, utożsamiającego się z lokalną społecznością i lokalnym środowiskiem, będącego dumnym z przynależności społecznej. Bycie Raszyniakiem to nobilitacja.

Wizja to wizualizacja przyszłości, którą chcemy wykreować. Możemy ją postrzegać jako aspirację, motywację, która powinna być tożsama dla wszystkich, którzy chcą osiągnąć oczekiwany stan rzeczywistości.

Wizja Gminy Raszyn: efektem prowadzonych działań, projektów rozwojowych będzie nowoczesna gmina przyjazna mieszkańcom, stanowiąca rozpoznawalny obszar Aglomeracji Warszawskiej, atrakcyjny dla obecnych oraz przyszłych mieszkańców, inwestorów. Infrastruktura społeczna i techniczna będą na wysokim poziomie, w tym infrastruktura drogowa, sieć ścieżek rowerowych. Ponadto Gmina Raszyn będzie miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców Warszawy z uwagi na walor przyrodniczy, krajobrazowy, kulturowy. Poprzez wykorzystanie kreatywnego kapitału ludzkiego wzrastać będzie zamożność mieszkańców, będąca jednym z elementów składowych wysokiej jakości życia. Drugim elementem wspomnianej jakości jest poczucie zadowolenia z życia, miejsca zamieszkania, które również będzie wysokie.

5. CEL HORYZONTALNY, CELE STRATEGICZNE I ZADANIA W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM ORAZ PRZESTRZENNYM

Poniższe zestawienie tabelaryczne celów gminy na kolejne lata jest kluczową częścią niniejszego opracowania strategicznego. Sformułowanie celów poprzedzone było opracowaniem diagnozy, przeprowadzeniem analizy SWOT, konsultacjami wewnętrznymi, badaniami społecznymi, w tym lokalnych liderów przy wykorzystaniu formularzy. W optymalnym kształcie wszystkie rozpoznane problemy mają swoje odniesienia w zaproponowanych rozwiązaniach, zadaniach przedstawionych w strukturze celów strategicznych.

Określono następujące cele strategiczne Gminy Raszyn:

- Cel strategiczny 1. Wyższa jakość życia mieszkańców, inwestycje w kapitał ludzki,
- Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości,
- Cel strategiczny 3. Wsparcie rozwoju zrównoważonego, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska naturalnego,
- Cel strategiczny 4. Poprawa dostępności komunikacyjnej, zagospodarowania przestrzeni,
- Cel strategiczny 5. Kompleksowa promocja gminy, poprawa wizerunku.

Celem horyzontalnym jest dynamiczny rozwój Gminy Raszyn z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Z kolei kierunki działań gminy skorelowane z celami to: Kreatywna społeczność lokalna; Nowoczesna infrastruktura, innowacyjna gospodarka; Zrównoważony rozwój lokalny; Przyjazna przestrzeń; Efektywna promocja i zarządzanie publiczne.

TABELA 15. ZESTAWIENIE CELÓW STRATEGII ROZWOJU GMINY RASZYN

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY	
Dynamiczny rozwój Gminy Raszyn z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju	
Cel strategiczny 1. Wyższa jakość życia mieszkańców, inwestycje w kapitał ludzki	
Kierunek działania: Kreatywna społeczność lokalna	
Zadanie 1.1	Włączanie społeczności napływowej w życie gminy i budowanie jej rozwoju
Zadanie 1.2	Nawiązanie współpracy z warszawskimi uczelniami wyższymi
Zadanie 1.3	Promocja raszyńskich klubów sportowych
Zadanie 1.4	Promocja zdrowego stylu życia
Zadanie 1.5	Partnerstwa lokalne na rzecz rozwoju gminy, społeczności
Zadanie 1.6	Bezkonfliktowa współpraca liderów społeczności, coaching rozwojowy
Zadanie 1.7	Oferta szkoleń dla osób dorosłych, niwelująca każdy rodzaj wykluczenia
Zadanie 1.8	Aktywacja zawodowa kobiet wychowujących dzieci
Zadanie 1.9	Sprawne centrum wolontariatu dla osób niepełnoletnich i dorosłych
Zadanie 1.10	Organizacja miejsc spotkań i integracji atrakcyjnych dla młodzieży i dorosłych
Zadanie 1.11	Intensyfikacja działań edukacyjnych, prewencyjnych i kontrolnych z zakresu poprawy porządku publicznego
Zadanie 1.12	Promowanie idei samorządu terytorialnego
Zadanie 1.13	Wspieranie stowarzyszeń i fundacji statutowo zajmujących się tematyką lokalną i działającą na rzecz wspólnoty lokalnej
Zadanie 1.14	Lepsza komunikacja ze społecznością lokalną w ważnych kwestiach dotyczących gminy
Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	
Kierunek działania: Nowoczesna infrastruktura, innowacyjna gospodarka	
Zadanie 2.1	Remonty i modernizacja lokalnych dróg, najważniejszych szlaków komunikacyjnych na poziomie gminy i powiatu w granicach Gminy Raszyn
Zadanie 2.2	Wdrażanie nowoczesnej koncepcji miasta 15-minutowego
Zadanie 2.3	Przystąpienie do realizacji nowych ciągów komunikacyjnych w ul. Grudzi, rozbudowa ul. Droga Hrabka oraz łącznik pomiędzy ul. Trakt Grocholiński do Al. Krakowskiej, drogę odprowadzającą ruch samochodów dostawczych z terenów usługowych przy POW wzdłuż drogi krajowej S7 do węzła Zamienie
Zadanie 2.4	Drogi dojazdowe do nowo powstających osiedli
Zadanie 2.5	Rozbudowa sieci szkół oraz przedszkoli
Zadanie 2.6	Zaspokojenie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych przez budowę nowego zespołu przedszkolno-żłobkowego
Zadanie 2.7	Redukcja hałasu i adaptacja akustyczna budynku dawnego gimnazjum przez wytlumienie korytarzy i sal lekcyjnych
Zadanie 2.8	Przyciąganie nowych inwestorów, w tym zagranicznych
Zadanie 2.9	Budowa zbiorników retencyjnych
Zadanie 2.10	Wspieranie programów rozwoju klastrów
Zadanie 2.11	Świetlice lub filie instytucji kultury w miejscowościach oddalonych od centrum gminy, księżkomat 24/h przy bibliotece głównej, połączenie pomieszczeń biblioteki w Jaworowej
Zadanie 2.12	Budowa mieszkań komunalnych
Zadanie 2.13	Stworzenie gminnej przestrzeni coworkingowej dla nowo powstających i rozwijających się firm z terenu gminy
Zadanie 2.14	Rozwój otoczenia biznesowego dla usług związanych z nowoczesnymi technologiami
Zadanie 2.15	Rozbudowa sieci światłowodowej na terenie gminy
Zadanie 2.16	Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości

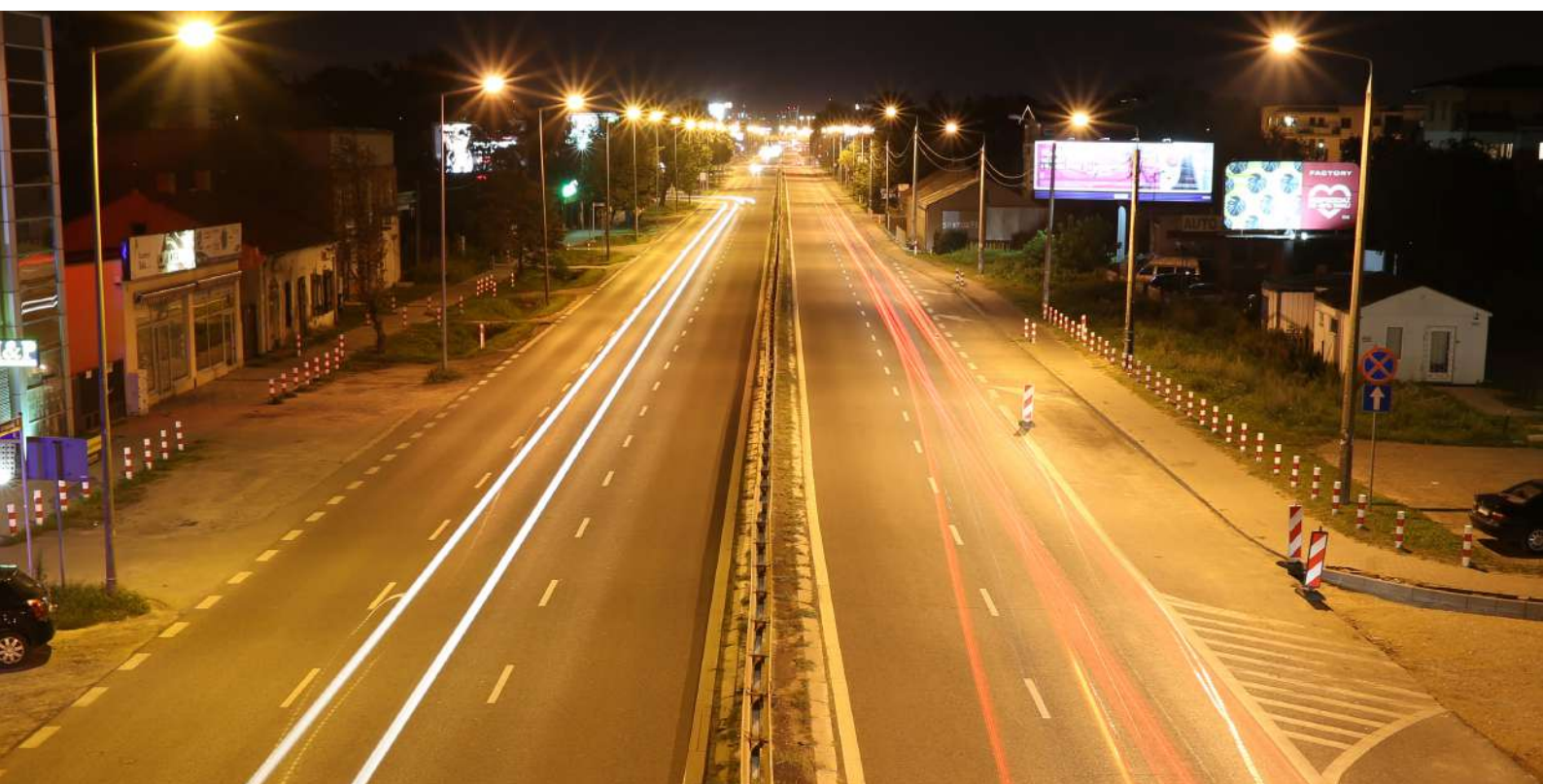
Cel strategiczny 3. Wsparcie rozwoju zrównoważonego, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska naturalnego

Kierunek działania: Zrównoważony rozwój lokalny

Zadanie 3.1	Wspieranie rolnictwa ekologicznego
Zadanie 3.2	Pomoc w pozyskaniu dofinansowania na wymianę pieców, fotowoltaiki
Zadanie 3.3	Działania na rzecz czystego powietrza w gminie
Zadanie 3.4	Budowa zbiornika retencyjnego wraz nowa sieć instalacji deszczowej
Zadanie 3.5	Promocja budowy ekologicznych domów
Zadanie 3.6	Budowa nowej oczyszczalni ścieków
Zadanie 3.7	Aktualizacja obowiązującego lub wykonanie nowego studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Zadanie 3.8	Wprowadzeni upraw ziół i pszczelarstwa na terenie przylegającym do rezerwatu
Zadanie 3.9	Przywrócenie łąk pszczelich w otulinie rezerwatu
Zadanie 3.10	Chroniony i zadbane rezerwat przyrody z racjonalnym dostępem dla mieszkańców i gości
Zadanie 3.11	Utworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych PSZOK
Zadanie 3.12	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, dodatkowa oczyszczalnia ścieków
Zadanie 3.13	Nasadenia drzew wzdłuż głównych dróg
Zadanie 3.14	Poprawa efektywności zagospodarowania wód opadowych
Zadanie 3.15	Rozszerzenie sieci monitoringu powietrza
Zadanie 3.16	Wdrożenie systemu dotacji na wymianę kotłów na paliwa stałe
Zadanie 3.17	Podjęcie uchwały intencyjnej zakazującej palenia węglem na terenie objętym gazyfikacją
Zadanie 3.18	Podjęcie uchwały krajobrazowej
Zadanie 3.19	Udostępnianie terenów pod nową zabudowę mieszkaniową, z przestrzeganiem wymagań ładu przestrzennego, zrównoważonego współistnienia z otaczającymi cennymi elementami środowiska przyrodniczego i kulturowego
Zadanie 3.20	Stacje ładujące aut elektrycznych dla mieszkańców

Cel strategiczny 4. Poprawa dostępności komunikacyjnej, zagospodarowania przestrzeni	
Kierunek działania: Przyjazna przestrzeń	
Zadanie 4.1	Tworzenie rozbudowanej sieci ścieżek rowerowych
Zadanie 4.2	Zbudowanie ścieżki rowerowej łączącej szkoły z miejscowościami w regionie
Zadanie 4.3	Rozwój infrastruktury związanej z odprowadzaniem wód z terenów zurbanizowanych
Zadanie 4.4	Ukwłdacja barier architektonicznych, dostępność przestrzeni gminy dla osób z niepełnosprawnościami i dziećmi w wózkach
Zadanie 4.5	Większa ilość ogólnodostępnych miejsc parkingowych
Zadanie 4.6	Rewitalizacja i zagospodarowanie zespołu pałacowego w Falentach
Zadanie 4.7	Rewitalizacja Alei Krakowskiej jako wizerunku gminy
Zadanie 4.8	Usuwanie wraków samochodów z miejsc postojowych
Zadanie 4.9	Nowy skate park
Zadanie 4.10	Budowa lodowiska
Zadanie 4.11	Budowa kortów tenisowych
Zadanie 4.12	Uchwalenie i aktualizacja MPZP dla terenów nie objętych planem w zakresie rozwoju funkcji mieszkaniowej i usług nieuczęłliwych, ład przestrzenny
Zadanie 4.13	Opracowanie koncepcji rozwoju gminy jako ekologicznych przedmieść Warszawy, „green city”, z rezerwatem przyrody Stawy Raszyńskie i Lasami Sękocińskimi jako obszarami wiodącymi
Zadanie 4.14	Aktualizacja dokumentów planistycznych związanych z planami zagospodarowania przestrzennego
Zadanie 4.15	Połączenie Raszyńska i Rybka z Falentami przez budowę przeprawy mostowej na przedłużeniu ulicy Stadlonowej
Zadanie 4.16	Budowa wygodnego ciągu pieszo-rowerowego w parku nad rzeką Raszyńką
Zadanie 4.17	Realizacja ciągu pieszo-jezdnego i strefy kiss&ride w nowo przebudowanej ulicy Unii Europejskiej
Zadanie 4.18	Zagospodarowanie gminnej działki przy ulicy Cichej na cele usług publicznych i zieleni
Zadanie 4.19	Ograniczenia ruchu pojazdów ciężarowych na terenie gminy
Zadanie 4.20	Budowa systemu gminnych wypożyczalni rowerów i hulajnóg wraz z miejscami parkingowymi w każdej wsi na terenie gminy

Cel strategiczny 5. Kompleksowa promocja gminy, poprawa wizerunku	
Kierunek działania: Efektywna promocja i zarządzanie publiczne	
Zadanie 5.1	Kompleksowe wdrożenie systemu identyfikacji wizualnej
Zadanie 5.2	Poprawa estetyki obiektów użyteczności publicznej
Zadanie 5.3	Opracowanie wysokiej jakości produktu lokalnego na bazie dziedzictwa historycznego
Zadanie 5.4	Stworzenie profesjonalnego zespołu ds. kompleksowej promocji gminy
Zadanie 5.5	Ogólnodostępny kalendarz wydarzeń kulturalnych, społecznych na stronie gminy
Zadanie 5.6	Współpraca z sąsiednimi gminami w tworzeniu wspólnej polityki regionalnej
Zadanie 5.7	Gmina dobrze oznakowana, jednolity system oznakowania
Zadanie 5.8	Rozwój gminnego monitoringu
Zadanie 5.9	Pełne wdrożenie cyfrowych usług administracji publicznej przez rozwój BIP i profili EPUAP
Zadanie 5.10	Stworzenie nowoczesnego Centrum Obsługi Mieszkańca w urzędzie gminy
Zadanie 5.11	Komunikacja przyrodniczych walorów gminy przez promocję obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych: Lasy Sękocińskie i rezerwat przyrody Stawy Raszyńskie
Zadanie 5.12	Wdrożenie strategii promocyjnej opartej na nowo utworzonej ścieżce przyrodniczej "Łuk Raszyński"
Zadanie 5.13	Budowanie marki gminy poprzez stworzenie profesjonalnego brandingu
Zadanie 5.14	Działania wokół upamiętnienia Magdaleny Abakanowicz, światowej sławy artystki, urodzonej w Falentach
Zadanie 5.15	Powołanie stypendium dla utalentowanych twórców kultury i sztuki
Zadanie 5.16	Wykorzystanie tradycji Bitwy raszyńskiej do budowy pozytywnego skojarzenia gminy z epoką napoleońską
Zadanie 5.17	Promocja gminy (eventy sportowe i kulturalne)
Zadanie 5.18	Akcje w mediach społecznościowych promujących gminę
Zadanie 5.19	Wyeksponowanie terenów przyrodniczych Gminy i promowanie ich jako zielone „płuca” Warszawy
Zadanie 5.20	Utworzenie platformy cyfrowej do komunikacji mieszkańców która stanie się wizytówką gminy i pozwoli na sprawne konsultacje społeczne w ważnych dla regionu kwestiach

Źródło: opracowanie własne na podstawie procesu przeprowadzonych konsultacji

6. ZBIEŻNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII Z KLUCZOWYMI OPRACOWANIAMII STRATEGICZNYMI

Wszystkie cele określone w Strategii Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030 wykazują zbieżność, zgodność z celami określonymi w najważniejszych, z punktu widzenia rozwoju gminy, opracowaniach strategicznych.

Przedstawiona zgodność znacząco usprawni proces pozyskiwania środków zewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem funduszy europejskich w okresie programowania 2021-2027.

W procesie prowadzonych analiz pod uwagę wzięto poniższe opracowania strategiczne szczebla krajowego, regionalnego oraz lokalną strategię rozwoju elektromobilności:

- Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności),
- Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – implementacja w Polsce. Cele zrównoważonego rozwoju,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- Strategia Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego na lata 2015–2025 (Aktualizacja 2017),
- Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Raszyn na lata 2019-2035.

TABELA 16. ZBIEŻNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII Z KLUCZOWYMI OPRACOWANIAMIS STRATEGICZNYMI

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 1. Wyższa jakość życia mieszkańców, inwestycje w kapitał ludzki	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4). W ramach celu, wykorzystując doświadczenia poprzednich perspektyw finansowych w tym obszarze, Polska będzie realizowała działania mające na celu lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy, poprawę jego jakości oraz zwiększenie poziomu spójności społecznej i dostępności świadczonych usług społecznych i zdrowotnych. • Cel „Europa bliżej obywateli” (CP5). Istotą celu jest zwiększenie wpływu wspólnot lokalnych na kształt działań skierowanych na rozwój terytoriów i rozwiązywanie ich problemów w oparciu o endogeniczne potencjały.
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – implementacja w Polsce. Cele zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 10: Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami • Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Spójność społeczna: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne • Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	<ul style="list-style-type: none"> • 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich • 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego • 16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych • 17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców • 18. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki • 19. Włączenie i integracja społeczna
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	<ul style="list-style-type: none"> • Stan i kierunki zagospodarowania przestrzennego: Dostępność do usług (obszary problemowe); Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego; Turystyka
Strategia Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego na lata 2015–2025 (Aktualizacja 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel A: Poprawa jakości edukacji i podnoszenie kapitału ludzkiego pozwalające mieszkańcom na uzyskanie satysfakcji zawodowej i stymulujące rozwój regionu. • Cel B: Podniesienie skuteczności aktywnego stymulowania zatrudnienia, aby ułatwić mieszkańcom znalezienie satysfakcjonującej pracy. • Cel D: Rozwój kapitału społecznego pozwalający na budowanie trwałych więzi społecznych i włączenie jak największej liczby mieszkańców w działania na rzecz dobra wspólnego. • Cel I: Podniesienie skuteczności działań profilaktycznych celem zapobiegania zagrożeniom cywilizacyjnym i naturalnym. • Cel J: Poprawa efektywności i organizacji działania pomocy społecznej zapewniające realne i adekwatne do potrzeb wsparcie osobom potrzebującym. • Cel K: Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych pozwalająca zaoferować mieszkańcom wysoki standard opieki w pobliżu miejsca zamieszkania. • Cel L: Włączenie społeczne zapewniające członkom różnych grup społecznych równe korzystanie z oferty powiatu. • Cel M: Poprawa jakości oraz dostępności oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej, pozwalająca na atrakcyjne spędzanie czasu wolnego blisko miejsca zamieszkania.
Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Raszyn na lata 2019-2035	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 1 – Rozwój elektromobilności w Gminie Raszyn; Kierunek działań I – ekologiczne samochody służbowe dla władz Gminy; Kierunek działań II – Modernizacja taboru komunikacji publicznej; Kierunek działań III – Stacje ładowania pojazdów zlokalizowane w strategicznych lokalizacjach; Kierunek działań IV – Działalność promocyjna i edukacyjna w zakresie elektromobilności. • Cel operacyjny 3 – elementy SMART CITY; Kierunek działań I – Modernizacja dynamicznej informacji pasażerskiej oraz obiektów małej architektury; Kierunek działań II – Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	
<p>Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” (CP1). Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. • Cel „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2). Celem strategicznym Polski jest budowa niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym. Cel ten będzie realizowany z uwzględnieniem celów klimatycznych i priorytetów uzgodnionych na szczeblu unijnym oraz międzynarodowym. • Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4). W ramach celu, wykorzystując doświadczenia poprzednich perspektyw finansowych w tym obszarze, Polska będzie realizowała działania mające na celu lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy, poprawę jego jakości oraz zwiększenie poziomu spójności społecznej i dostępności świadczonych usług społecznych i zdrowotnych.
<p>Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – implementacja w Polsce. Cele zrównoważonego rozwoju</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji
<p>Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Reindustrializacja: Wzrost zdolności polskiego przemysłu do sprostania globalnej konkurencji • Obszar: Rozwój innowacyjnych firm: Zwiększenie innowacyjności polskich przedsiębiorstw na rynku krajowym i rynkach zagranicznych • Obszar: Małe i średnie przedsiębiorstwa: Przemiany strukturalne sektora; Nowe formy działania i współpracy; Nowoczesne instrumenty wsparcia • Obszar: Spójność społeczna: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy • Obszar: Kapitał dla rozwoju: Trwałe zwiększenie stopy inwestycji i ich jakości w dłuższej perspektywie, przy większym wykorzystaniu środków krajowych • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo • 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym • 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości • 2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji • 4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki • 5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej • 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich • 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego • 17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców • 22. Upowszechnianie kultury i twórczości
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	<ul style="list-style-type: none"> • Stan i kierunki zagospodarowania przestrzennego: Turystyka; Struktury funkcjonalno-przestrzenne; Struktura użytkowania terenu
Strategia Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego na lata 2015–2025 (Aktualizacja 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel B: Podniesienie skuteczności aktywnego stymulowania zatrudnienia, aby ułatwić mieszkańcom znalezienie satysfakcjonującej pracy. • Cel C: Stworzenie przyjaznych warunków dla rozwoju biznesu ze szczególnym uwzględnieniem społecznie odpowiedzialnego biznesu o wysokim zapotrzebowaniu na wysoko wykwalifikowanych pracowników, aby zapewnić wysoką jakość miejsc pracy powstających w powiecie. • Cel O: Poprawa ładu przestrzennego i zapewnienie odpowiedniej ilości zieleni na terenach zurbanizowanych, aby powiat wyróżniał się wysoką estetyką i atrakcyjnością. • Cel P: Osiągnięcie wysokiej efektywności pozyskiwania finansowania zewnętrznego pozwalające na realizację aspiracji rozwojowych wspólnoty powiatowej. • Cel S: Osiągnięcie wysokiego poziomu współpracy jednostek administracji, aby realizować wspólne cele efektywniej i kompleksowo.
Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Raszyn na lata 2019-2035	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2 – Bezpieczny, przyjazny środowisku transport uwzględniający potrzeby osób niepełnoprawnych; Kierunek działań I – Rozbudowa infrastruktury rowerowej; Kierunek działań II - Zwiększenie bezpieczeństwa transportu drogowego oraz uwzględnienie potrzeb dla osób z ograniczoną mobilnością; Kierunek działań III – Rozwój komunikacji szynowej na terenie gminy. • Cel operacyjny 3 – elementy SMART CITY; Kierunek działań I – Modernizacja dynamicznej informacji pasażerskiej oraz obiektów małej architektury; Kierunek działań II – Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 3. Wsparcie rozwoju zrównoważonego, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska naturalnego	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa” (CP2). Celem strategicznym Polski jest budowa niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym. Cel ten będzie realizowany z uwzględnieniem celów klimatycznych i priorytetów uzgodnionych na szczeblu unijnym oraz międzynarodowym. • Cel „Lepiej połączona Europa” (CP3). Cel wskazuje na konieczność ukierunkowania inwestycyjnej polityki gospodarczej na transport, w szczególności jego zrównoważony charakter.
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – implementacja w Polsce. Cele zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 6: Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 13: Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom • Cel 15: Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	<ul style="list-style-type: none"> • 10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska • 11. Proekologiczna transformacja energetyki • 12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu • 13. Poprawa jakości środowiska • 14. Podnoszenie efektywności energetycznej

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	<ul style="list-style-type: none"> • Stan i kierunki zagospodarowania przestrzennego: Infrastruktura energetyczna; Infrastruktura wodno-kanalizacyjna i oczyszczanie ścieków; Gospodarka odpadami; Ochrona środowiska i zasobów przyrody
Strategia Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego na lata 2015–2025 (Aktualizacja 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel I: Podniesienie skuteczności działań profilaktycznych celem zapobiegania zagrożeniom cywilizacyjnym i naturalnym. • Cel N: Poprawa stanu i dbałość o środowisko naturalne, pozwalające dzisiejszym i przyszłym mieszkańcom powiatu na życie w zdrowym otoczeniu. • Cel O: Poprawa ładu przestrzennego i zapewnienie odpowiedniej ilości zieleni na terenach zurbanizowanych, aby powiat wyróżniał się wysoką estetyką i atrakcyjnością. • Cel P: Osiągnięcie wysokiej efektywności pozyskiwania finansowania zewnętrznego pozwalające na realizację aspiracji rozwojowych wspólnoty powiatowej.
Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Raszyn na lata 2019-2035	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 1 – Rozwój elektromobilności w Gminie Raszyn; Kierunek działań I – ekologiczne samochody służbowe dla władz Gminy; Kierunek działań II – Modernizacja taboru komunikacji publicznej; Kierunek działań III – Stacje ładowania pojazdów zlokalizowane w strategicznych lokalizacjach; Kierunek działań IV – Działalność promocyjna i edukacyjna w zakresie elektromobilności. • Cel operacyjny 2 – Bezpieczny, przyjazny środowisku transport uwzględniający potrzeby osób niepełnoprawnych; Kierunek działań I – Rozbudowa infrastruktury rowerowej; Kierunek działań II - Zwiększenie bezpieczeństwa transportu drogowego oraz uwzględnienie potrzeb dla osób z ograniczoną mobilnością; Kierunek działań III – Rozwój komunikacji szynowej na terenie gminy. • Cel operacyjny 3 – elementy SMART CITY; Kierunek działań I – Modernizacja dynamicznej informacji pasażerskiej oraz obiektów małej architektury; Kierunek działań II – Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 4. Poprawa dostępności komunikacyjnej, zagospodarowania przestrzeni	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel „Lepiej połączona Europa” (CP3). Cel wskazuje na konieczność ukierunkowania inwestycyjnej polityki gospodarczej na transport, w szczególności jego zrównoważony charakter.
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – implementacja w Polsce. Cele zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 7: Zapewnić wszystkim dostęp do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie • Cel 9: Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone przemysłowanie oraz wspierać innowacyjność • Cel 11: Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Rozwój zrównoważony terytorialnie: Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały poszczególnych terytoriów; Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych • 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów • 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	<ul style="list-style-type: none"> • 7. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni • 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu • 9. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach • 10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska • 20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	<ul style="list-style-type: none"> • Stan i kierunki zagospodarowania przestrzennego: Podstawowe elementy sieci osadniczej; Obszary funkcjonalne – granice i zasady zagospodarowania; Struktury funkcjonalno-przestrzenne; Struktura użytkowania terenu; Strategiczne obszary produkcji rolniczej; Infrastruktura energetyczna; Infrastruktura wodno-kanalizacyjna i oczyszczanie ścieków; Gospodarka odpadami; Ochrona środowiska i zasobów przyrody
Strategia Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego na lata 2015–2025 (Aktualizacja 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel E: Zapewnienie sprawnej komunikacji wewnątrz powiatu i połączeń z Warszawą, a także zwiększenie dostępności alternatyw dla samochodu. • Cel F: Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. • Cel G: Zapewnienie atrakcyjności roweru jako środka transportu. • Cel N: Poprawa stanu i dbałość o środowisko naturalne, pozwalające dzisiejszym i przyszłym mieszkańcom powiatu na życie w zdrowym otoczeniu. • Cel O: Poprawa ładu przestrzennego i zapewnienie odpowiedniej ilości zieleni na terenach zurbanizowanych, aby powiat wyróżniał się wysoką estetyką i atrakcyjnością. • Cel P: Osiągnięcie wysokiej efektywności pozyskiwania finansowania zewnętrznego pozwalające na realizację aspiracji rozwojowych wspólnoty powiatowej.
Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Raszyn na lata 2019-2035	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 1 – Rozwój elektromobilności w Gminie Raszyn; Kierunek działań I – ekologiczne samochody służbowe dla władz Gminy; Kierunek działań II – Modernizacja taboru komunikacji publicznej; Kierunek działań III – Stacje ładowania pojazdów zlokalizowane w strategicznych lokalizacjach; Kierunek działań IV – Działalność promocyjna i edukacyjna w zakresie elektromobilności. • Cel operacyjny 2 – Bezpieczny, przyjazny środowisku transport uwzględniający potrzeby osób niepełnoprawnych; Kierunek działań I – Rozbudowa infrastruktury rowerowej; Kierunek działań II - Zwiększenie bezpieczeństwa transportu drogowego oraz uwzględnienie potrzeb dla osób z ograniczoną mobilnością; Kierunek działań III – Rozwój komunikacji szynowej na terenie gminy. • Cel operacyjny 3 – elementy SMART CITY; Kierunek działań I – Modernizacja dynamicznej informacji pasażerskiej oraz obiektów małej architektury; Kierunek działań II – Modernizacja oświetlenia ulicznego.

Opracowanie strategiczne	Zbieżne założenia, cele, obszary, priorytety
Cel strategiczny 5. Kompleksowa promocja gminy, poprawa wizerunku	
Projekt Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (cele polityki spójności)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel „Europa o silniejszym wymiarze społecznym” (CP4). W ramach celu, wykorzystując doświadczenia poprzednich perspektyw finansowych w tym obszarze, Polska będzie realizowała działania mające na celu lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy, poprawę jego jakości oraz zwiększenie poziomu spójności społecznej i dostępności świadczonych usług społecznych i zdrowotnych. • Cel „Europa bliżej obywateli” (CP5). Istotą celu jest zwiększenie wpływu wspólnot lokalnych na kształt działań nakierowanych na rozwój terytoriów i rozwiązywanie ich problemów w oparciu o endogeniczne potencjały.
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 – implementacja w Polsce. Cele zrównoważonego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> • Cel 8: Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywnie zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi • Cel 12: Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji • Cel 16: Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu • Cel 17: Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar: Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem: Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne – dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorców; Budowa zintegrowanego systemu planowania rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym • Obszar: E-państwo: Cyfrowe państwo usługowe • Obszar: Finanse publiczne: Stabilne, efektywne i zrównoważone finanse publiczne • Obszar: Efektywność wykorzystania środków UE: Wykorzystanie środków z budżetu UE w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego • 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości • 5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej • 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich • 15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego • 17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców • 21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	<ul style="list-style-type: none"> • Stan i kierunki zagospodarowania przestrzennego: Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz krajobrazu kulturowego; Turystyka
Strategia Rozwoju Powiatu Pruszkowskiego na lata 2015–2025 (Aktualizacja 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel P: Osiągnięcie wysokiej efektywności pozyskiwania finansowania zewnętrznego pozwalające na realizację aspiracji rozwojowych wspólnoty powiatowej. • Cel Q: Usprawnienie organizacji i efektywności działania urzędu, aby zapewnić mieszkańcom szybką i komfortową obsługę. • Cel R: Otwarcie urzędu na mieszkańców dzięki partycypacji, rozwiązaniom informatycznym i jawności informacji. • Cel S: Osiągnięcie wysokiego poziomu współpracy jednostek administracji, aby realizować wspólne cele efektywniej i kompleksowo.
Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Raszyn na lata 2019-2035	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 1 – Rozwój elektromobilności w Gminie Raszyn; Kierunek działań I – ekologiczne samochody służbowe dla władz Gminy; Kierunek działań II – Modernizacja taboru komunikacji publicznej; Kierunek działań III – Stacje ładowania pojazdów zlokalizowane w strategicznych lokalizacjach; Kierunek działań IV – Działalność promocyjna i edukacyjna w zakresie elektromobilności. • Cel operacyjny 3 – elementy SMART CITY; Kierunek działań I – Modernizacja dynamicznej informacji pasażerskiej oraz obiektów małej architektury; Kierunek działań II – Modernizacja oświetlenia ulicznego.

7. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Rozdział powstał przy wykorzystaniu materiałów, informacji zawartych w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn” (Uchwała Nr XL/590/14 Rady Gminy Raszyn z dnia 21 października 2014 roku).

Wdrażany model struktury funkcjonalno-przestrzennej powinien zapewniać koordynację przestrzenną planowanych działań z uwzględnieniem zagadnień środowiskowych i ładu przestrzennego. Proces taki zachodzi przy wykorzystaniu instrumentów do kreowania polityk przestrzennych w postaci ogólnego dokumentu, którym jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

W roku 2020 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było 69% powierzchni Gminy Raszyn. Podjęto 1 uchwałę w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz 12 uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jak również podjęto 1 uchwałę w sprawie uchylenia uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu.

Wykaz uchwał dotyczących planowania przestrzennego w roku 2020:

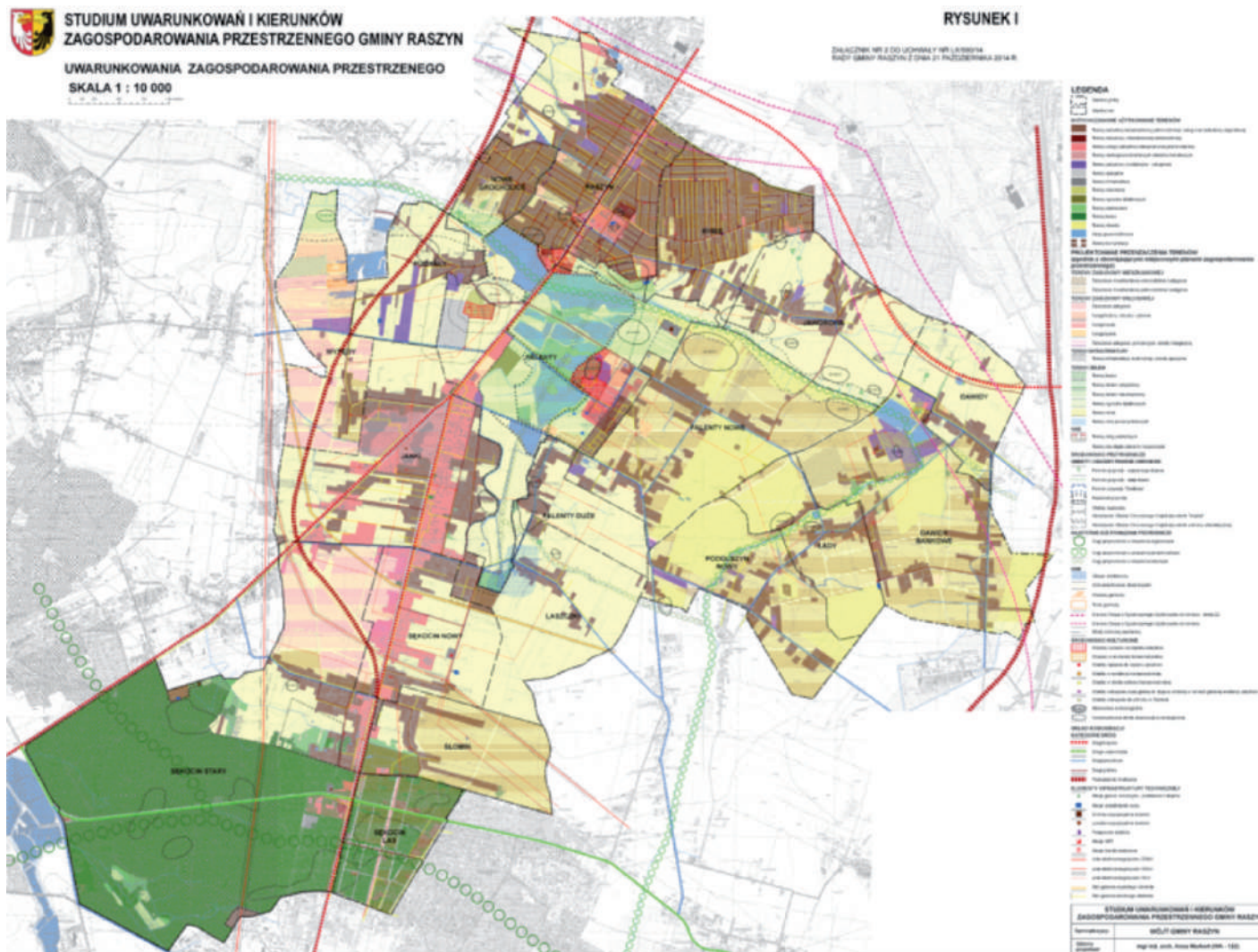
- Uchwała Nr XXIII/201/2020 z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie uchylenia Uchwały Nr VII/49/2019 z dnia 25 lutego 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Podolszyn Nowy w Gminie Raszyn – rejon ul. Figowej oraz odstąpienia od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla tego terenu.
- Uchwała Nr XXIII/202/2020 z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu położonego we wsi Raszyn po wschodniej stronie Al. Krakowskiej – rejon ul. Szkolnej (intencyjna).
- Uchwała Nr XXIII/203/2020 z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu położonego we wsi Sękocin Stary w Gminie Raszyn – rejon ul. Sękocińskiej i Al. Krakowskiej (intencyjna).

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn. Materiał poglądowy, oryginały map dostępne są w Urzędzie Gminy Raszyn

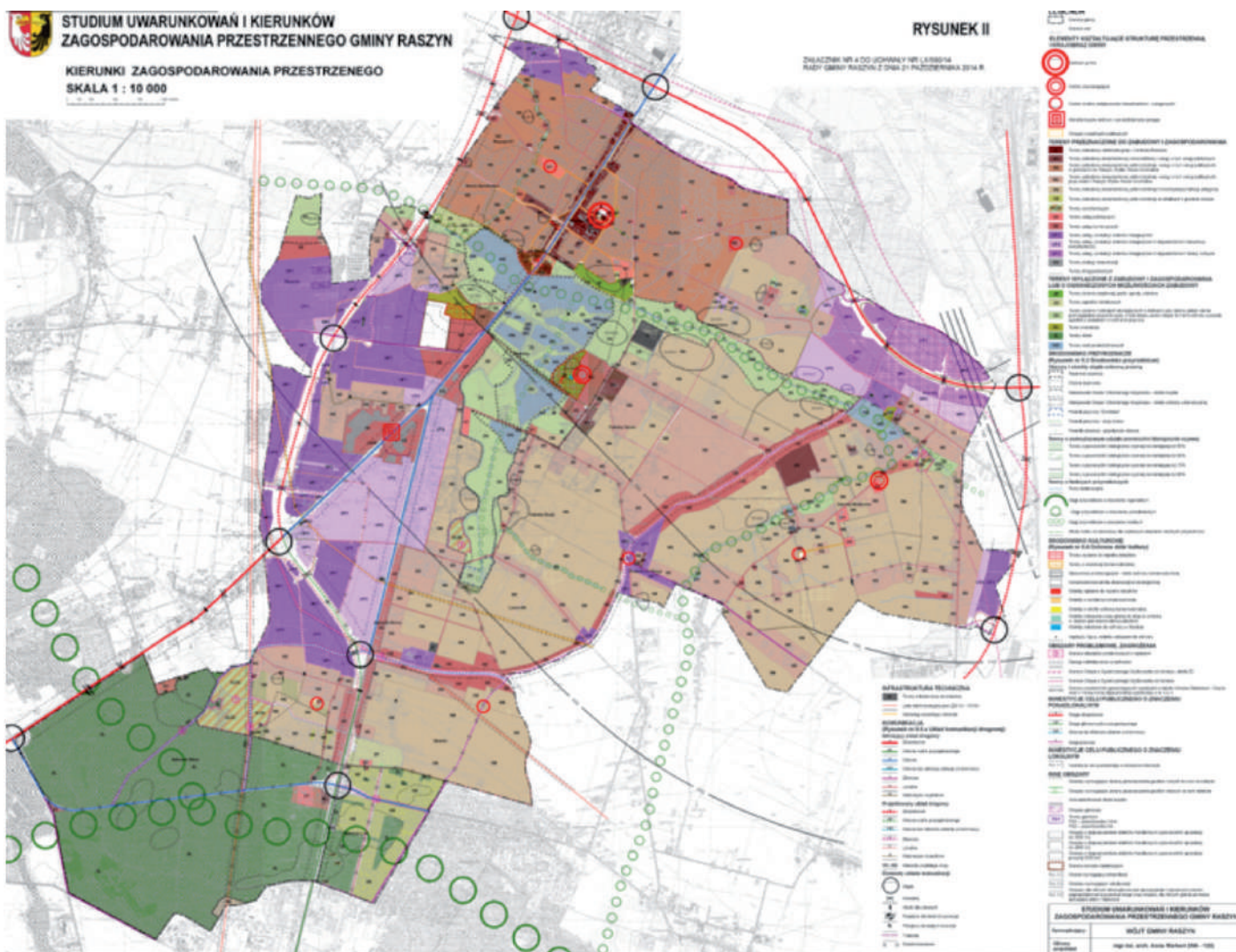
- Uchwała Nr XXIII/204/2020 z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu położonego we wsi Sękocin Nowy po wschodniej stronie Alei Krakowskiej w Gminie Raszyn – rejon ul. 6-go Sierpnia (intencyjna).
- Uchwała Nr XXIII/205/2020 z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu położonego we wsi Wypędy w Gminie Raszyn – rejon Węzła „Wypędy” (intencyjna).
- Uchwała Nr XXIII/206/2020 z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu położonego we wsi Wypędy w Gminie Raszyn – rejon ul. Sokołowskiej i ul. Zdrojowej (intencyjna).
- Uchwała Nr XXIII/207/2020 z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu położonego we wsi Wypędy w Gminie Raszyn – rejon ul. Zdrojowej (intencyjna).
- Uchwała Nr XXV/218/2020 z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu położonego we wsi Dawidy Bankowe w Gminie Raszyn – rejon ul. Długiej i ul. Szlacheckiej (intencyjna).
- Uchwała Nr XXXI/247/2020 z dnia 31 lipca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Łady w Gminie Raszyn – rejon ul. Ziółwej i ul. Za Olszyną (intencyjna).
- Uchwała Nr XXXII/253/2020 z dnia 30 września 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Łady w Gminie Raszyn – rejon ul. Bakaliowej – uchylona.
- Uchwała Nr XXXII/268/2020 z dnia 6 października 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Łady w Gminie Raszyn – rejon ul. Bakaliowej (intencyjna).
- Uchwała Nr XXXIII/271/2020 z dnia 29 października 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Falenty Nowe w Gminie Raszyn – rejon ul. Modrzewiowej.
- Uchwała Nr XXXIII/272/2020 z dnia 29 października 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Falenty Nowe w Gminie Raszyn – rejon po północnej stronie ul. Drogi Hrabskiej (intencyjna).
- Uchwała Nr XXXIII/273/2020 z dnia 29 października 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów położonych we wsi Jaworowa w Gminie Raszyn – rejon po południowej stronie ul. Warszawskiej – Obszar I (intencyjna).

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszków. Materiał poglądowy, oryginały map dostępne są w Urzędzie Gminy Raszków

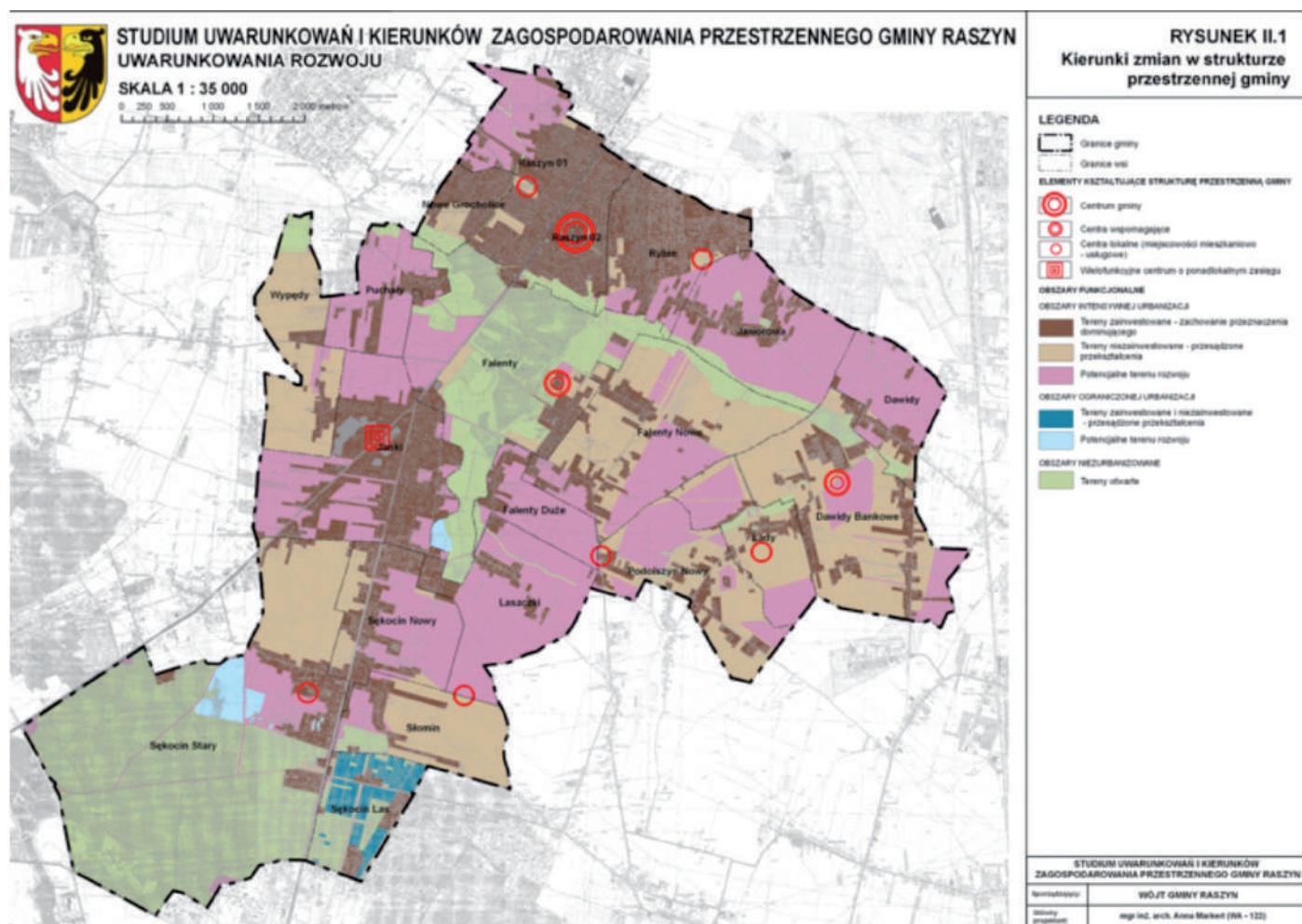
Celem wspomnianego studium jest określenie polityki rozwoju przestrzennego gminy w jej granicach administracyjnych. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, jednak jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zawiera wytyczne dla planowania miejscowego, które stanowi podstawę do podejmowania decyzji administracyjnych, dlatego jego sporządzenie umożliwia racjonalne kształtowanie przestrzeni, będącej dobrem wyczerpywalnym, a także zharmonizowanie rozwoju gospodarczego i społecznego przy uwzględnieniu wymogów ochrony i użytkowania środowiska przyrodniczego. Studium jest również aktem polityki rozwoju przestrzenno-gospodarczego gminy, pełni rolę koordynacyjną w odniesieniu do ustaleń planów miejscowych, ustalenia samego studium umożliwiają integrację przestrzeni jako określonej całości. Studium pełni rolę koordynacyjną pomiędzy planowaniem na szczeblu lokalnym, a planowaniem na szczeblu regionalnym i krajowym.

MAPA 6. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RASZYN

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn. Materiał poglądowy, oryginały map dostępne są w Urzędzie Gminy Raszyn

Potencjalne zmiany w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej wynikają częściowo z uwarunkowań wewnętrznych, wśród których można wymienić: dotychczasowe zagospodarowanie i użytkowanie terenów, przysądzenia formalno-prawne wynikające z ustaleń obowiązujących planów miejscowych i decyzji administracyjnych (decyzje pozwolenia na budowę, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego); stopień realizacji ustaleń obowiązującego studium; stan środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego; warunki i jakość życia mieszkańców; tendencje demograficzne, migracje i możliwości rozwoju gminy; własność terenów; tempo realizacji inwestycji celu publicznego, w tym infrastruktury technicznej i układu drogowego.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszków. Materiał poglądowy, oryginały map dostępne są w Urzędzie Gminy Raszków

Wśród uwarunkowań zewnętrznych istotne jest usytuowanie w obszarze Aglomeracji Warszawskiej, a w szczególności położenie w okręgu gmin podwarszawskich, tworzących zaplecze mieszkaniowe stolicy oraz zaplecze przyrodniczo-klimatyczne i rekreacyjne. Gmina funkcjonuje w rozbudowanym układzie drogowym oraz w systemie obszarów chronionych (Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu, Rezerwat Stawy Raszyńskie, pomnik przyrody „Źródlika” w Łaszczkach).

Można założyć, że generalny kierunek zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy sprowadza się do efektywnego przekształcenia rolno-osadniczego charakteru zagospodarowania w wielofunkcyjny, osadniczy zespół zurbanizowany.

Najważniejsze rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej Gminy Raszków:

- utrwalenie oraz wzmocnienie powiązań z otoczeniem: ekologicznych, komunikacyjnych, funkcjonalnych i infrastrukturalnych,
- celem prawidłowego kształtowania nowych zespołów zabudowy określenie granic pomiędzy terenami otwartymi wyłączonymi spod zabudowy, terenami z istotnymi ograniczeniami dla zabudowy i zagospodarowa-

nia,

a terenami zurbanizowanymi,

- uznanie za priorytet przy planowaniu rozwoju przestrzennego ochrony terenów o wyjątkowych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych istotnych dla zachowania bioróżnorodności, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz ochrony przed niekontrolowaną zabudową oraz użytkowaniem, mogącym prowadzić do ich degradacji,
- kształtowanie hierarchicznej sieć ośrodków usługowych, w których najsilniejszą pozycję będzie zajmowało centrum gminy w Raszynie, centrum wspomagające w Falentach oraz wielofunkcyjne centrum w Jankach o ponadlokalnym znaczeniu i zasięgu oddziaływania. Ponadto wyznaczenie dodatkowych centrów mieszkaniowo-usługowych,
- wyznaczenie potencjalnych terenów dla perspektywicznego rozwoju zabudowy, dla realizacji nowych inwestycji z zakresu mieszkalnictwa, usług drobnej wytwórczości, biur, składów i zakładów produkcyjnych, kierowanie się zarówno możliwościami wyposażenia terenów w media, stopniem zainteresowania inwestowaniem, jak i priorytetem wartości przyrodniczych oraz krajobrazowych. Większość obszarów największego zainteresowania inwestorów to dobrze skomunikowane i częściowo uzbrojone tereny zachodniej i północnej części gminy,
- wyznaczenie terenów zainwestowania, dla których wskazane jest uzupełnianie, porządkowanie i podwyższanie standardów istniejącej zabudowy oraz terenów do zainwestowania, wyodrębniając je według ustaleń dotyczących funkcji i zasad zagospodarowania o przesądzonych przekształceniach.

Charakterystyczną cechą kształtującej się struktury funkcjonalnej Gminy Raszyn jest widoczny podział na dwie strefy: zurbanizowaną i terenów otwartych, co spowodowane jest głównie warunkami przyrodniczymi oraz rozwojem komunikacji.

Dla strefy zurbanizowanej przyjęto następujące wiodące funkcje terenów: mieszkaniową, jednorodzinną i w ograniczonym terenie w zakresie wielorodzinną; usługową, w centrum obszaru (w Raszynie), w Falentach, w Dawidach Bankowych – Ładach oraz w poszczególnych miejscowościach gminy, w formie lokalnych centrów usługowych oraz wzdłuż wybranych ciągów komunikacyjnych; usługową magazynowania, logistyki i produkcji, realizowaną na terenach w otoczeniu Alei Krakowskiej, ulicy Mszczonowskiej oraz projektowanych w otoczeniu: Trasy Salomea - Wolica, Południowej Obwodnicy Warszawy, Trasy N - S.

Dla strefy terenów otwartych przyjęto wiodące funkcje terenów: rekreacyjną, w skali lokalnej i ponadlokalnej z wykorzystaniem kompleksów leśnych Sękocina i doliny rzeki Raszynki, w tym dla organizacji szlaków turystyki rowerowej; przyrodniczą, z zachowaniem i ochroną najcenniejszych przyrodniczo terenów, w szczególności związanych z istniejącym w centralnej części gminy Rezerwatem Stawy Raszyńskie i pomnikiem przyrody Źródlika w Laszczkach.

Utrzymanie terenów mieszkaniowych oraz wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe powinno być uwarunkowane zachowaniem wymogów ładu przestrzennego i walorów środowiska przyrodniczego, w szczególności przy realizacji budownictwa skoncentrowanego. Jednym z celów poprawy jakości życia mieszkańców jest ukształtowanie obszarów przestrzeni publicznych w celu ożywienia centrów w poszczególnych miejscowościach.

8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W odniesieniu do kwestii definicyjnych **obszar strategicznej interwencji (OSI)** to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne. Innymi słowy, są to obszary, które ze względu na występowanie określonych czynników o różnicowanym charakterze mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie, posiadać ponadprzeciętny potencjał rozwojowy.

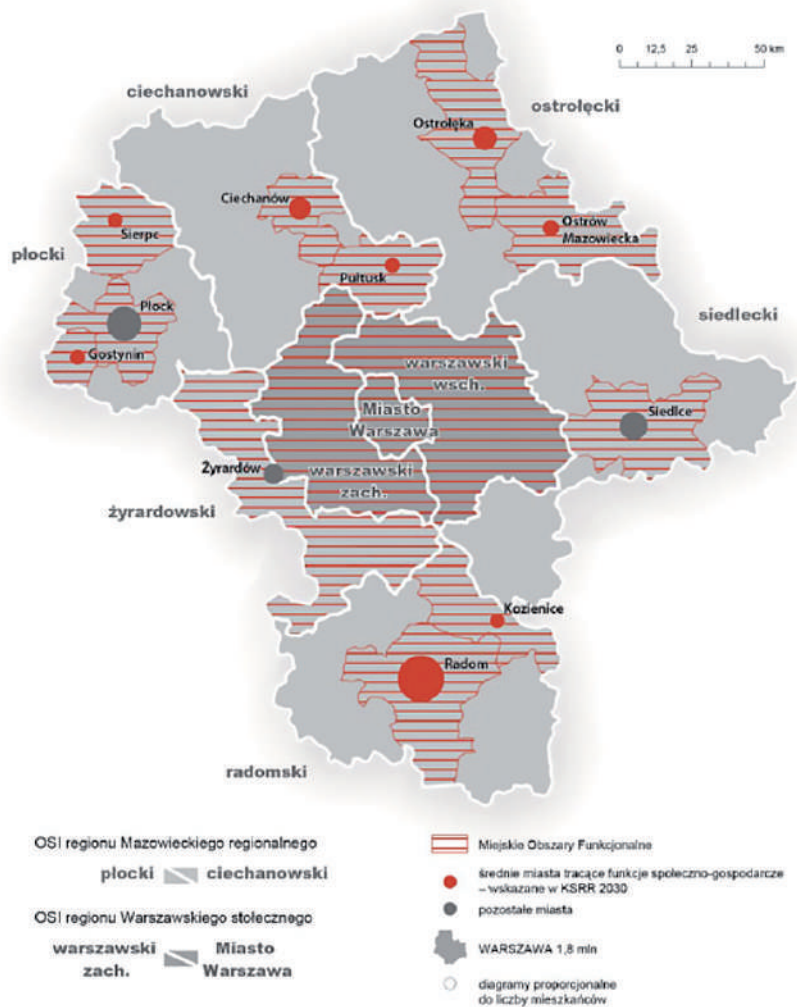
W „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+” zdiagnozowano zasadniczo obszary strategicznej interwencji (OSI), które nawiązują do problemów utrudniających rozwój poszczególnych podregionów bądź potencjałów możliwych do wykorzystania w celu pobudzenia procesów rozwojowych w określonych częściach regionu, czyli dwa typy OSI.

Delimitacja OSI umożliwi lepszą koordynację działań strategicznych wpisujących się w politykę rozwoju i planowania przestrzennego regionu. Usprawni także przyporządkowanie właściwych narzędzi interwencji publicznej, co warunkuje większą skuteczność i efektywność podejmowanych działań rozwojowych.

OSI problemowe (podregiony NUTS 3): ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki, żyrardowski, warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa.

OSI bieguny wzrostu, miejskie obszary funkcjonalne (MOF): miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu; miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlec i Żyrardowa jako potencjalne bieguny wzrostu.

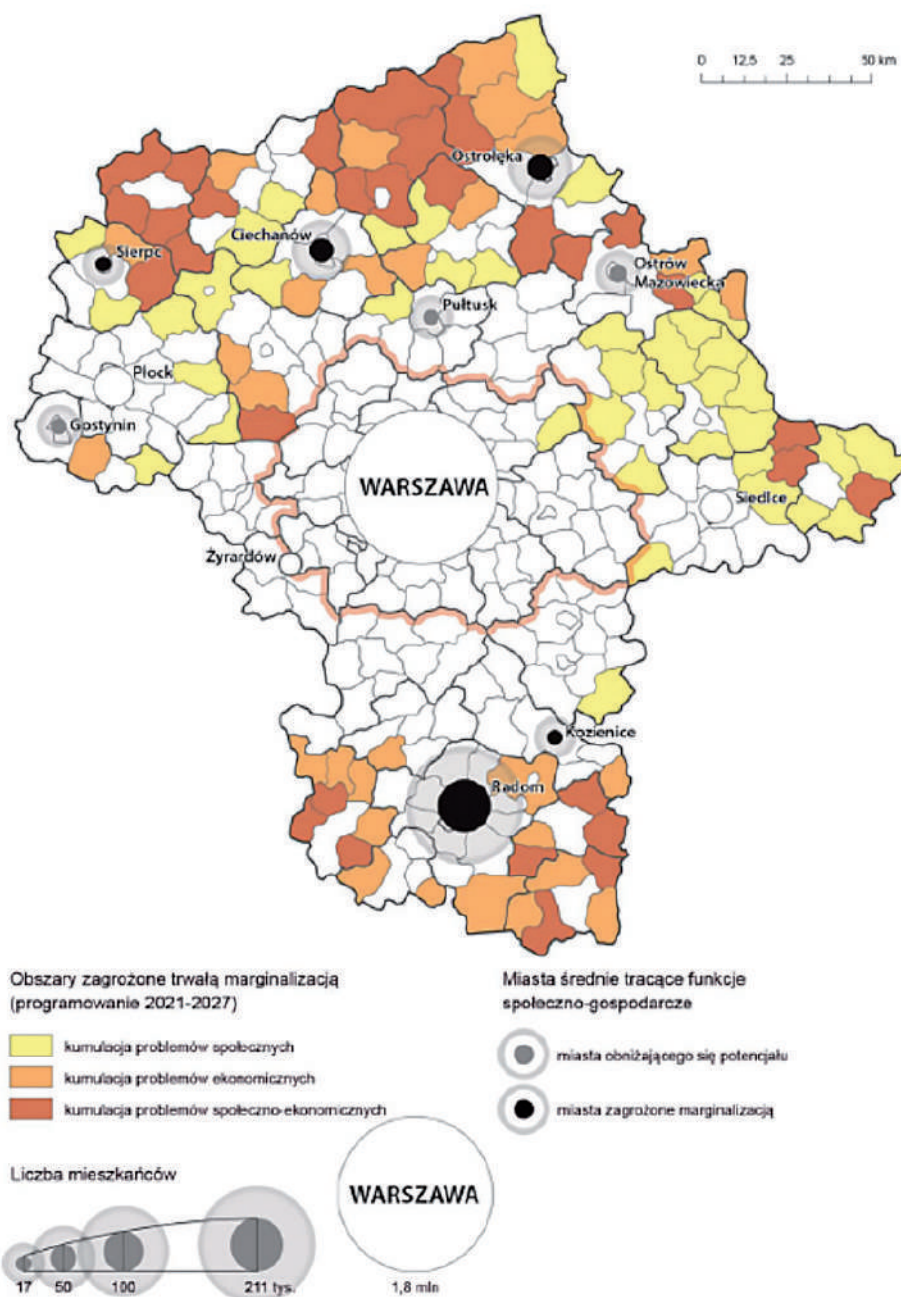
OSI określone na poziomie województwa obejmują także OSI z poziomu krajowego, wskazane w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” oraz „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030”, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją (101 gmin w województwie mazowieckim) oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze: Radom, Ciechanów, Ostrołęka, Pułtusk, Ostrów Mazowiecka, Gostynin, Sierpc, Koziencice.

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Pomimo wskazania MOF jako odrębnej kategorii OSI, ich rozwój jest ściśle powiązany z rozwojem OSI obejmujących podregiony NUTS 3, ukierunkowanych na przewyższanie barier rozwojowych. W wyniku tej zależności działania prowadzone na obszarze poszczególnych MOF, jako istniejących bądź potencjalnych biegunów wzrostu, będą przekładać się na poprawę konkurencyjności i spójności w skali całego podregionu, z korzyścią dla całego województwa.

MAPA 9. OBSZARY ZAGROŻONE TRWAŁĄ MARGINALIZACJĄ I MIASTA ŚREDNIE TRACĄCE FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

W nawiązaniu do wcześniejszych wyjaśnień, Gmina Raszyn należy do warszawsko-zachodniego obszaru strategicznej interwencji. Działania we wskazanym OSI skoncentrowane będą na poniższych obszarach.

Wsparcie bardziej trwałego i zrównoważonego rozwoju poprzez:

- dbałość o cenne zasoby środowiska naturalnego oraz ochronę zasobów przyrodniczych i terenów rolnych przed presją antropogeniczną,
- rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej,
- rozwój strefy okołolotniskowej lotniska Warszawa-Modlin, w tym budowę bezpośredniego połączenia kolejowego z lotniskiem,
- wdrażanie przyjaznych dla środowiska rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach.

Poprawa dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych poprzez:

- rozbudowę i modernizację infrastruktury komunalnej,
- poprawę dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i opieki senioralnej,
- modernizację systemu gospodarki odpadami – wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Ponadto Gmina Raszyn mieści się w granicach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy (MOFW), w ramach którego ma możliwość realizowania we współpracy projektów rozwojowych. W „Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze” zakłada się, że MOFW jako jeden z węzłów europejskiej sieci metropolii będzie promowany jako miejsce nowoczesne, otwarte, atrakcyjne dla lokalizacji firm świadczących usługi w skali globalnej i przedstawicielstw organizacji międzynarodowych, przyciągające talenty i liderów innowacji. Wspierane będzie tworzenie warunków do czerpania korzyści społecznych i gospodarczych z funkcjonowania instytucji naukowych i kulturalnych, dostępności wysokiej jakości kadr i klasy kreatywnej oraz różnorodnych grup społecznych, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości życia w obszarze metropolii. Do umiędzynarodowienia i wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej obszaru przyczyni się także utworzenie strefy aktywizacji gospodarczej wokół lotniska w Modlinie i zwiększenie jej dostępności transportowej. Promowana będzie także współpraca oparta na potencjale obszaru funkcjonalnego metropolii, a także wzmacnianie powiązań z obszarami spoza MOFW w celu budowania spójności społeczno-gospodarczej w skali całego województwa mazowieckiego.

9. UWARUNKOWANIA WODNE ORAZ ZWIĄZANE ZE ZMIANAMI KLIMATU

W odniesieniu do art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2233 ze zm.), Strategia Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030 zakłada uwzględnianie w procesie wdrażania poszczególnych projektów m.in. ustaleń dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1-3 ww. ustawy tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

W odniesieniu do zapisów „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2019-2022” pod względem hydrograficznym Gmina Raszyn należy do zlewni rzeki Bzury. Gmina położona jest również w obrębie zlewni Jeziorki i zlewni Wisły od Jeziorki do Narwi. Głównym ciekim wodnym jest rzeka Raszynka, do której uchodzą rowy oraz strumienie. Raszynka natomiast stanowi dopływ rzeki Utraty i jest rzeką uregulowaną.

Jej długość na terenie Gminy to 8,72 km. Przebiega ona przez: Łady, Podolszyn Nowy, Jaworową, Falenty Nowe, Falenty, Nowe Grocholice i Raszyn.

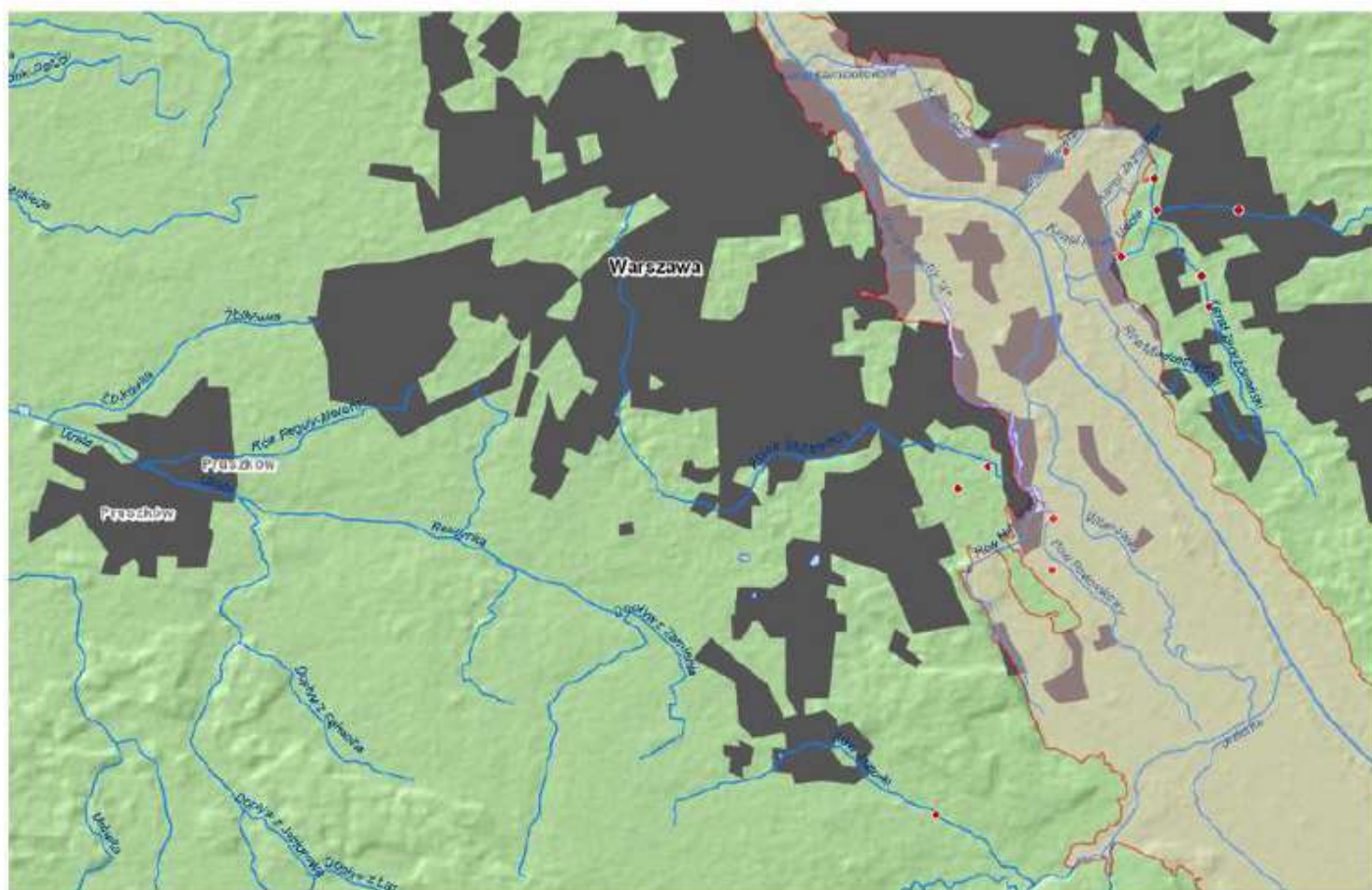
Sieć hydrologiczną gminy stanowią również cieki o przebiegu sztucznym, wynikającym z zabiegów melioracyjnych. Usytuowane są one w okolicach: Dawid – Jaworowej, Dawid Bankowych – Ład, Sękocina, i Janek, Falent – Laszczek.

System uzupełniają sztuczne zbiorniki wodne w dawnych wyrobiskach poeksploatacyjnych w Wypędach, małe jeziora w obniżeniach bezodpływowych oraz dolinach rzecznych, zespół stawów w Falentach, które są największymi sztucznymi zbiornikami w rejonie oraz zespół stawów w Dawidach Bankowych.

Stawy występujące na terenie gminy są cenne pod względem przyrodniczym. Od 1978 r. wraz z gruntami przyległymi tworzą część rezerwatu faunistycznego. Stawy Raszyńskie składają się z 11 stawów.

Zasilanie wód powierzchniowych ma głównie charakter śnieżno-deszczowy. Od wielkości opadów uzależniona jest głębokość pierwszego zwierciadła wód gruntowych, a więc i poziomu wody w rzekach.

Według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW) na terenie Gminy Raszyn nie ma obszarów zagrożonych podtopieniami, co pokazuje poniższy rysunek.

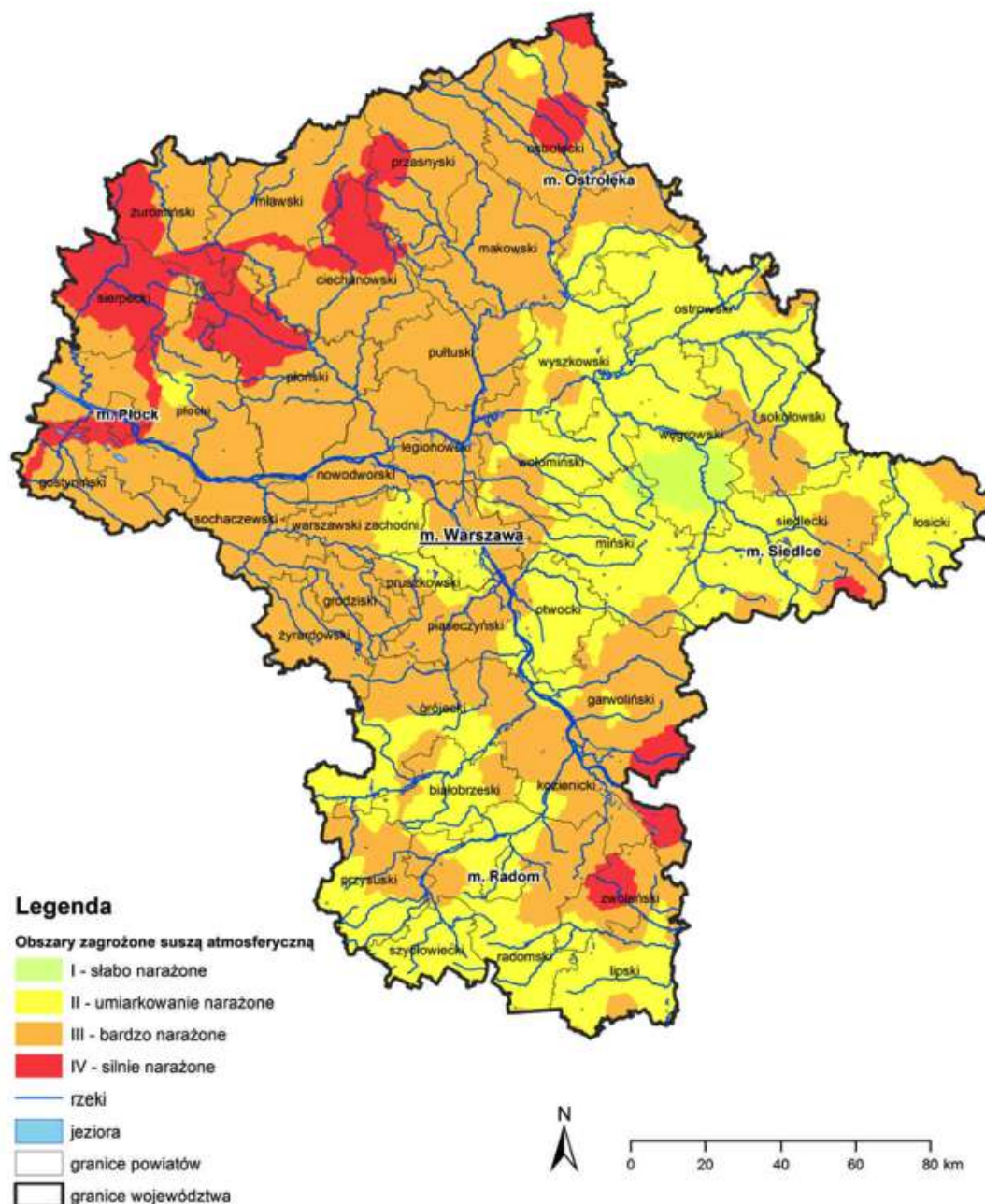

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2019-2022

W kwestii definiowania suszy jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- suszę meteorologiczną, określaną jako okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia,
- suszę rolniczą, definiowaną jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- suszę hydrologiczną, odnoszącą się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych,
- suszę w sensie gospodarczym, będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.

W innym ujęciu rozróżniamy 4 rodzaje suszy, które określane są w zależności od fazy rozwoju. Jest to susza atmosferyczna, rolnicza, hydrologiczna oraz hydrogeologiczna (Dz.U. poz. 1615).

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Mazowieckiego do roku 2022

Na terenie województwa mazowieckiego dominują obszary bardzo zagrożone i umiarkowanie zagrożone występowaniem suszy. Obejmują one głównie południową, wschodnią i centralną część województwa. Północna i zachodnia część regionu jest silnie zagrożona występowaniem suszy i dotyczy szczególności powiatu sierpeckiego, żuromińskiego i ciechanowskiego. Na Mazowszu zidentyfikowano tylko jeden obszar słabo narażony na występowanie suszy i zlokalizowany jest głównie na terenie powiatu węgrowskiego.

Gmina Raszyn należy do obszarów bardzo narażonych na występowanie suszy atmosferycznej. Ponadto obszar gminy został zaliczony do obszaru S1, który wymaga szczególnej kontroli i monitoringu w przyszłości, pod kątem występowania suszy hydrologicznej. Obszar S1 dotyczy przede wszystkim Ożarowa, ale obejmuje także, przynaj-

mniej częściowo, gminy: Stare Babice, Pruszków, Michałowice, Piastów i Raszyn. Obszar położony w: region wodny Środkowej Wisły; zlewnia Bzury; zlewnie lewostronnych dopływów Wisły od ujścia Pilicy do ujścia Bzury. Gmina jest również narażona na występowanie suszy rolniczej. W procesie implementacji strategii należy mieć na uwadze zagrożenia dotyczące gospodarki wodnej na terenie Gminy Raszyn, tj. ochronę wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, np. nawożenie, składowanie nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków.

Kolejną ważną kwestią jest podjęcie działań mających na celu zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł.

Zgodnie z Aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na lata 2016-2021 (aPGW), którego obowiązywanie zostało wydłużone, zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 listopada 2021 o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem, zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2368), Gmina Raszyn, położona na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, znajduje się w zasięgu zlewni następujących jednolitych części wód:

- Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP): PLRW200017272834 (Utrata od źródeł do Żbikówki ze Żbikówką); PLRW20002625929 (Wilanówka),
- Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd): PLGW200065.

Działania wg aPGW przypisane do kompetencji poszczególnych podmiotów, które mogą być istotne przy implementacji strategii rozwoju gminy to:

- działania do realizowania przez gminę: kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata; budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Raszyn; weryfikacja Programu ochrony środowiska dla gminy,
- działania do realizowania przez właścicieli nieruchomości: regularny wywóz nieczystości płynnych,
- działania do realizowania przez właścicieli/użytkowników obiektów: coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia.

Analizując teren Gminy Raszyn można stwierdzić, że na podstawie map zagrożenia powodziowego, udostępnionych do publicznej wiadomości na Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska w dniu 22 października 2020 przedmiotowy teren gminy znajduje się całkowicie poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, na którym nie obowiązują zakazy wymienione w art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo wodne, dotyczące gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, dlatego też dla robót inwestycyjnych planowanych na tym obszarze nie jest wymagane: uzyskanie decyzji zwalniających wynikających z art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawo wodne, uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

10. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W odniesieniu do Gminy Raszyn fakultatywne obszary strategicznej interwencji (OSI) przedstawione zostały w ujęciu problemowym i odnoszą się do terenu całej gminy. W ogólnym ujęciu można wskazać trzy główne obszary kierunków działania: nowoczesna infrastruktura, innowacyjna gospodarka; zrównoważony rozwój lokalny; przyjazna przestrzeń.

TABELA 17. OSI GMINY RASZYN W UJĘCIU PROBLEMOWYM

OSI Gminy Raszyn w ujęciu problemowym		
Nowoczesna infrastruktura, innowacyjna gospodarka	Zrównoważony rozwój lokalny	Przyjazna przestrzeń
Kierunki działania/zadania	Kierunki działania/zadania	Kierunki działania/zadania
<ul style="list-style-type: none"> • Remonty i modernizacja lokalnych dróg • Wdrażanie nowoczesnej koncepcji miasta 15-minutowego • Przystąpienie do realizacji budowy ul. Grudzi, rozbudowa ul. Droga Hrabaska oraz rozbudowa ciągów komunikacyjnych i budowa dróg asfaltowych dla terenów Raszyzna zachodniego i Nowych Grocholic (ciąg komunikacyjny wzdłuż trasy S8, modernizacja ciągu komunikacyjnego łączącego Raszyn i Nowe Grocholice – ul. Saska w Raszynie) • Drogi dojazdowe do nowo powstających osiedli • Rozbudowa sieci szkół oraz przedszkoli • Zaspokojenie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych przez budowę nowego zespołu przedszkolno-żłobkowego • Budowa zbiorników retencyjnych • Wspieranie programów rozwoju klastrów • Zagospodarowanie obiektów przy Austerii • Świetlice lub filie instytucji kultury w miejscowościach oddalonych od centrum gminy • Budowa mieszkań komunalnych • Stworzenie gminnej przestrzeni coworkingowej dla nowo powstających i rozwijających się firm z terenu gminy • Rozwój otoczenia biznesowego dla usług 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w pozyskaniu dofinansowania na wymianę pieców, fotowoltaiki • Działania na rzecz czystego powietrza w gminie • Wytyczenie pasa zieleni chronionej wokół rzeki Raszynki • Budowa zbiornika retencyjnego wraz nowa sieć instalacji deszczowej • Promocja budowy ekologicznych domów • Zarybienie stawów, hodowla karpia i innych ryb • Wprowadzeni upraw ziół i pszczelarstwa na terenie przylegającym do rezerwatu • Przywrócenie łąk pszczelich w otulinie rezerwatu • Chroniony i zadbane rezerwat przyrody z racjonalnym dostępem dla mieszkańców i gości • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, dodatkowa oczyszczalnia ścieków • Nasadzenia drzew wzdłuż głównych dróg • Realizacja przestrzeni wypoczynku, rekreacji i sportu w otulinie rezerwatu Stawy Raszyńskie • Poprawa efektywności zagospodarowania wód opadowych • Rozszerzenie sieci monitoringu powietrza • Wdrożenie systemu dotacji na wymianę kotłów na paliwa stałe 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie sieci ścieżek rowerowych • Zbudowanie ścieżki rowerowej łączącej szkoły z miejscowościami w regionie • Udostępnienie większej liczby miejsc parkingowych • Połączenie tramwajowe Janek z P+R (Park & Ride) • Rozwój infrastruktury związanej z odprowadzaniem wód z terenów zurbanizowanych • Likwidacja barier architektonicznych, dostępność przestrzeni gminy dla osób z niepełnosprawnościami i dziećmi w wózkach • Większa ilość ogólnodostępnych miejsc parkingowych • Rewitalizacja i zagospodarowanie zespołu pałacowego w Falentach • Rewitalizacja Alei Krakowskiej jako wizerunku gminy • Usuwanie wraków samochodów z miejsc postojowych • Budowa lodowiska • Budowa kortów tenisowych • Uchwalenie i aktualizacja MPZP dla terenów nieobjętych planem t.j. dla wsi Falenty, Falenty Nowe i Falenty Duże w zakresie rozwoju funkcji mieszkaniowej i usług nieuciążliwych

<p>związanych z nowoczesnymi technologiami</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci światłowodowej na terenie gminy • Stworzenie inkubatora przedsiębiorczości 	<ul style="list-style-type: none"> • Podjęcie uchwały intencyjnej zakazującej palenia węglem na terenie objętym gazyfikacją • Podjęcie uchwały krajobrazowej • Udostępnianie terenów pod nową zabudowę mieszkaniową, z przestrzeganiem wymagań ładu przestrzennego, zrównoważonego współistnienia z otaczającymi cennymi elementami środowiska przyrodniczego i kulturowego • Stacje ładujące aut elektrycznych dla mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie studium wykonalności i uzyskanie decyzji środowiskowej dla budowy linii tramwajowej w Al. Krakowskiej • Opracowanie koncepcji rozwoju gminy jako ekologicznych przedmieść Warszawy, „green city”, z rezerwatem przyrody Stawy Raszyńskie i Lasami Sękocińskimi jako obszarami wiodącymi • Aktualizacja dokumentów planistycznych związanych z planami zagospodarowania przestrzennego • Połączenie Raszyna i Rybia z Falentami przez budowę przeprawy mostowej na przedłużeniu ulicy Stadionowej • Budowa wygodnego ciągu pieszo-rowerowego w parku wzdłuż rzeki Raszynki • Realizacja ciągu pieszo-rowerowego i strefy kiss&ride w nowo przebudowanej ulicy Unii Europejskiej • Zagospodarowanie gminnej działki przy ulicy Cichej na cele usług publicznych i zieleni • Ograniczenia ruchu pojazdów ciężarowych na terenie gminy
--	---	---

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Województwa Mazowieckiego do roku 2022

11. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

W odniesieniu do procesu monitoringu zakłada się sukcesywne gromadzenie, przetwarzanie oraz analizę danych odnoszących się do stopnia realizacji uzgodnionych celów wraz z przypisanymi im zadaniami. Na bazie zgromadzonych informacji w kolejnym etapie można przeprowadzać aktualizację oraz modyfikację pierwotnie zakładanych działań.

Wśród zalet efektywnego monitoringu wymienić można możliwość elastycznej reakcji na zmiany zachodzące w bliższym lub dalszym otoczeniu gminy. Monitoring i późniejsza ocena stopnia wdrażania zapisów strategii rozwoju gminy powinny odbywać się przy użyciu zestawu wskaźników monitorujących. Istotna w tym zakresie jest dostępność wiarygodnych danych statystycznych. W procesie ewaluacji należy wziąć pod uwagę dynamikę zmian poszczególnych wartości w przekroju badanych lat.

Proces realizacji strategii można przedstawić na przykładzie poniższego schematu:

- **organ wykonawczy**, Wójt Gminy Raszyn odpowiada za następujące działania: inicjatywy w zakresie kreowania kierunków działań; wskazywanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań; bieżący nadzór nad organem wdrażającym strategię; koordynacja gminnych zasobów,
- **organ uchwałodawczy**, Rada Gminy Raszyn, podejmuje działania: opiniowanie propozycji zmian w strategii rozwoju; prace kontrolne nad jakością realizowanych prac; wnoszenie potencjalnych propozycji aktualizacji dokumentu; podejmowanie decyzji strategicznych w zakresie koncepcyjnym; opiniowanie i uchwalanie procesu ewaluacji i monitoringu strategii,

- **organ wdrażający strategię**, Urząd Gminy Raszyn, występuje w następującej roli: główny podmiot odpowiedzialny za implementację założeń dokumentu strategicznego; kooperacja i współpraca z pozostałymi lokalnymi interesariuszami; zarządzanie procesem realizacji strategii; realizacja części działań rozwojowych; koordynacja procesu przepływu informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie strategii; prowadzenie ewidencji informacyjno-statystycznej realizowanych zadań; monitoring potencjalnych źródeł finansowania określonych w strategii zadań; kompleksowa ewaluacja dokumentu (ex-ante, mid-term i ex-post); monitoring realizacji kierunków działań; działania promocyjne.

Ponadto w procesie implementacji założeń strategii przestrzegane będą następujące zasady:

- **zasada koordynacji**, związana z łączeniem działań, mechanizmów i instrumentów polityki spójności UE, polityki regionalnej państwa, polityk sektorowych wdrażanych na poziomie województwa oraz polityk lokalnych realizowanych przez gminę,
- **zasada subsydiarności**, będąca jedną z kluczowych zasad polityki rozwoju, zakładająca, że planowanie i realizacja interwencji publicznej prowadzone są na odpowiednim, możliwie najniższym, poziomie zarządzania, gwarantującym jej najwyższą efektywność,
- **zasada koncentracji**, oznaczająca skupienie ograniczonych środków finansowych i zasobów organizacyjnych na interwencji w działania strategiczne w wybranych dziedzinach decydujących o konkurencyjności regionu, jak również na wyodrębnionych obszarach,
- **zasada partnerstwa**, rozumiana jako współdziałanie, współdecydowanie oraz współodpowiedzialność różnorodnych środowisk i instytucji zaangażowanych w proces rozwoju regionalnego i lokalnego, traktowanych jako partnerzy w procesie formułowania celów rozwojowych, mechanizmów ich wdrażania i monitorowania efektów,
- **zasada wieloszczeblowego zarządzania**, uwzględniająca integrującą i koordynacyjną rolę samorządu województwa na poziomie regionalnym oraz znacznie większe włączenie władz samorządowych szczebla lokalnego w programowanie i działania rozwojowe.

Strategia Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030 wdrażana będzie przy wykorzystaniu zdywersyfikowanych instrumentów, wśród których można wymienić:

- **wdrożeniowe**, w tym lokalne strategie sektorowe, plany, modele postępowania, procedury, projekty, uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych,
- **organizacyjno-zarządcze**, w tym mieszczą się regulaminy poszczególnych jednostek organizacyjnych samorządu oraz działania zespołu zarządzającego strategią,
- **finansowe**, z uwzględnieniem uchwał budżetowych, pozostałych dokumentów finansowych wyznaczających strategiczne kierunki koncentracji środków finansowych, budżetu zadaniowego, projektów współfinansować ze środków europejskich, konkursów dla organizacji pozarządowych, budżetu obywatelskiego jako przejawu partycypacji społecznej, endogeniczne inicjatywy lokalne,

- prawne, obejmujące uchwały Rady Gminy, zarządzenia Wójta, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne,
- planowania przestrzennego, w tym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym,
- społeczne, obejmujące działania edukacyjne, kampanie społeczne i informacyjne, działania promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strony internetowe, system informacji przestrzennej gminy, wykorzystanie mediów tradycyjnych oraz społecznościowych,
- kadrowe, z uwzględnieniem kadry kierowniczej, koordynatorów programów i projektów, lokalnych liderów, systemów doskonalenia kadr, systemów szkoleniowych, wymiany doświadczeń, dobrych praktyk, benchmarków,
- ekonomii społecznej, obejmujące klauzule społeczne w konkursach i przetargach, system przekazywania lokali mieszkalnych z zasobów gminy na cele społeczne,
- koordynacji, w tym zespoły eksperckie, gremia o charakterze opiniodawczo-doradczym, przykładowo rada działalności pożytku publicznego, rada przedsiębiorczości, rada seniorów, partnerstwa lokalne, regionalne, krajowe, międzynarodowe, w różnych konfiguracjach, w tym o charakterze międzysamorządowym, międzysektorowym i międzyorganizacyjnym, uwzględniając również partnerstwo publiczno-prywatne, zespoły zadaniowe i wdrożeniowe,
- kontrolne, przy uwzględnieniu aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego,
- kontroli społecznej, przedstawiciele lokalnych społeczności partycypują w każdym z etapów realizacji projektu, jest on tym samym objęty kontrolą obywatelską. Kontrola obywatelska przejawia się sprawowaniem kontroli nad funkcjonowaniem instytucji publicznych, instytucji zaufania publicznego oraz zwiększaniem ich przejrzystości i przestrzeganie reguł dobrego rządzenia (good governance).
- publicznych, instytucji zaufania publicznego oraz zwiększaniem ich przejrzystości i przestrzeganie reguł dobrego rządzenia (good governance).

Raport z ewaluacji strategii należy przygotować nie rzadziej niż co dwa lata, do końca pierwszego półrocza za rok poprzedni w następujących latach: 2023, 2025, 2027, 2029, 2031. Zespoły odpowiedzialne za proces realizacji strategii, w tym monitoring i ewaluacji strategii wyznacza Wójt Gminy Raszyn.

TABELA 18. ZESTAWIENIE WSKAŹNIKÓW MONITORUJĄCYCH I EWALUACYJNYCH W PRZYPORZĄDKOWANIU DO POSZCZEGÓLNYCH CELÓW STRATEGICZNYCH

Przykładowe Wskaźniki	Oczekiwany kierunek zmian 2030 r., źródło danych	Cel strategiczny 1. Wyższa jakość życia mieszkańców, inwestycje w kapitał ludzki	Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	Cel strategiczny 3. Wsparcie rozwoju zrównowazanego, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska naturalnego	Cel strategiczny 4. Poprawa dostępności komunikacyjnej, zagospodarowania przestrzeni	Cel strategiczny 5. Kompleksowa promocja gminy, poprawa wizerunku
Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej (os.)	Spadek, GUS					
Liczba projektów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (szt.)	Wzrost, JST					
Ćwiczący w klubach sportowych (os.)	Wzrost, GUS					
Liczba projektów zrealizowanych przy udziale NGO (szt.)	Wzrost, JST					
Liczba organizacji pozarządowych (NGO) na mieszkańca	Wzrost, JST					
Biblioteki (liczba czytelników) (os.)	Wzrost, GUS					
Liczba osób uczestniczących w lokalnych imprezach (os.)	Wzrost, JST					
Liczba przestępstw ogółem	Spadek, GUS					
Wskaźnik salda migracji	Wzrost, GUS					
Przyrost naturalny	Wzrost, GUS					
Poziom tożsamości lokalnej (badania ankietowe)	Wzrost, JST					
Liczba mieszkańców gminy (os.)	Wzrost, GUS					
Liczba obiektów objętych termomodernizacją (ob.)	Wzrost, JST					
Liczba instalacji OZE (szt.)	Wzrost, JST					
Stopień emisji dwutlenku węgla (t/r)	Spadek, GUS					
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Wzrost, GUS					

Liczba projektów z zakresu edukacji ekologicznej (szt.)	Wzrost, JST					
Stopa bezrobocia (%)	Spadek, JST					
Liczba bezrobotnych (os.)	Spadek, GUS					
Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw na 10 tys. mieszkańców)	Wzrost, GUS					
Liczba nowych miejsc pracy	Wzrost, GUS					
Liczba nowo powstałych przedsiębiorstw (szt.)	Wzrost, GUS					
Liczba zgłoszonych ofert pracy (szt.)	Wzrost, GUS					
Powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha)	Wzrost, JST					
Liczba turystów (os.)	Wzrost, JST					
Liczba miejsc noclegowych	Wzrost, GUS					
Liczba projektów promujących gminę (szt.)	Wzrost, JST					
Liczba gospodarstw agroturystycznych (ob.)	Wzrost, JST					
Liczba wejść na stronę internetową gminy	Wzrost, JST					
Poziom jakości obsługi klienta (badania ankietowe)	Wzrost, JST					
Wartość umów o dofinansowanie projektów ze środków europejskich (PLN)	Wzrost, GUS					I
Liczba projektów z zakresu e-administracji publicznej (szt.)	Wzrost, JST					
Liczba lekarzy i dentystów (os.)	Wzrost, JST					
Korzystający z instalacji wodociągowej (%)	Wzrost, GUS					
Korzystający z instalacji kanalizacyjnej (%)	Wzrost, GUS					
Korzystający z instalacji gazowej (%)	Wzrost, GUS					
Liczba wydanych pozwoleń na budowę (szt.)	Wzrost, JST					
Zasoby mieszkaniowe (ob.)	Wzrost, GUS					
Powierzchnia zrewitalizowanych terenów (ha)	Wzrost, JST					
Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	Wzrost, GUS					

Liczba zrewitalizowanych obiektów (ob.)	Wzrost, JST					
Długość nowych dróg (km)	Wzrost, JST					
Długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg (km)	Wzrost, JST					
Liczba projektów dla uczniów niepełnosprawnych i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (szt.)	Wzrost, JST					
Liczba szkoleń kompetencyjnych dla kadry nauczycielskiej (szt.)	Wzrost, JST					

Źródło: opracowanie własne

TABELA 19. RAMOWY PLAN OPERACYJNY REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY RASZYN NA LATA 2022-2030

CEL STRATEGICZNY HORYZONTALNY			
Dynamiczny rozwój Gminy Raszyn z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju			
Nr zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji	Podmiot monitorujący
Cel strategiczny 1. Wyższa jakość życia mieszkańców, inwestycje w kapitał ludzki			
1.1-1.14	Biblioteka, GOPS, Świetlica, LGD, CSR, OSS, CKR, RFZ	Biblioteka, GOPS, Świetlica, LGD, CSR, OSS, CKR, RFZ	Biblioteka, GOPS, Świetlica, LGD, CSR, OSS, CKR, RFZ
Cel strategiczny 2. Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości			
2.1-2.16	LGD, KPEDG, UPP, IRD, IR	LGD, KPEDG, UPP, IRD, IR	LGD, KPEDG, UPP, IRD, IR
Cel strategiczny 3. Wsparcie rozwoju zrównoważonego, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska naturalnego			
3.1-3.20	OŚGK, ITP, RFZ	OŚGK, ITP, RFZ	OŚGK, ITP, RFZ
Cel strategiczny 4. Poprawa dostępności komunikacyjnej, zagospodarowania przestrzeni			
4.1-4.19	UPP, OŚGK, RFZ, IR, KZ, IRD, LGD	UPP, OŚGK, RFZ, IR, KZ, IRD, LGD	UPP, OŚGK, RFZ, IR, KZ, IRD, LGD
Cel strategiczny 5. Kompleksowa promocja gminy, poprawa wizerunku			
5.1-5.19	CKR, CSR, Biblioteka, OSS, OSP, Świetlica	CKR, CSR, Biblioteka, OSS, OSP, Świetlica	CKR, CSR, Biblioteka, OSS, OSP, Świetlica

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Raszyn. UPP-Referat Planowania Przestrzennego, OSS-Referat Oświaty i Spraw Społecznych, RFZ-Referat Funduszy Zewnętrznych, KPEDG-Referat Podatków i Ewidencji Działalności Gospodarczej, OŚGK-Referat Ochrony Środowiska, IR-Referat Inwestycji i Remontów, IRD-Referat Budowy i Remontów Infrastruktury Drogowej, KZ-Referat Kadry i Zarządzania, LGD-Lokalna Grupa Działania

Dokumenty wykonawcze w relacji do strategii rozwoju gminy należy rozumieć jako wszystkie obligatoryjne lub fakultatywne plany, programy funkcjonujące w gminie. W poniższej tabeli wskazano dokumenty, których wdrażanie ma wpływ na realizację celów strategii rozwoju. Zestawienie dokumentów ma charakter poglądowy, pomocniczy.

TABELA 20. WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Przykładowy obszar tematyczny	Dokument gminny (wykonawczy)	Wytyczne wynikające z działań planu operacyjnego
Planowanie przestrzenne	<ul style="list-style-type: none"> • Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raszyn, • Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, • Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Raszyn na lata 2016-2023 – Integracja Społeczna i Terytorialna, • Gminny Program Rewitalizacji Gminy Raszyn na lata 2016-2023 – Integracja Społeczna i Terytorialna, 	<ul style="list-style-type: none"> • zgodność zapisów studium z modelem funkcjonalno-przestrzennym gminy przyjętym w strategii, • aktualizacja studium w miarę potrzeb oraz w wyniku zmian w prowadzonej polityce przestrzennej, • aktualizacja programu rewitalizacji, opracowanie gminnego programu rewitalizacji,
Energetyka	<ul style="list-style-type: none"> • Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, • Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Gospodarka komunalna	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, • Wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Raszyn na lata 2021-2025, • Wieloletni plan inwestycyjny, 	<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny program opieki nad zabytkami gminy, • Gminna Ewidencja Zabytków na terenie Gminy Raszyn, 	<ul style="list-style-type: none"> • aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w gminnym programie opieki nad zabytkami,
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> • Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Raszyn, • Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Raszyn, • Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raszyn na lata 2019-2022, • Program małej retencji, 	<ul style="list-style-type: none"> • aktualizacja dokumentu i kontynuacja realizacji projektów, zadań uwzględnionych w planie gospodarki niskoemisyjnej, • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,
Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Plany rozwoju sieci drogowej wraz z planami finansowania w zakresie dróg gminnych, • Plan zrównoważonej mobilności, • Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, • Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Gminy Raszyn na lata 2019-2035, 	<ul style="list-style-type: none"> • kompleksowa realizacja założeń zawartych w planach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy,

Polityka społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Raszyn na lata 2012-2025, • Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Raszyn na lata 2021-2025, • Program przeciwdziałania narkomanii, • Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Raszyn na lata 2016-2022, • Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Raszyn, 	<ul style="list-style-type: none"> • implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja, • kompleksowa realizacja zadań uwzględnionych w programach, dopuszczalne są aktualizacje wynikające z zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, • realizacja przewidzianych w programie rewitalizacji projektów społecznych,
Rozwój lokalny	<ul style="list-style-type: none"> • Program współpracy gminy Raszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na kolejne lata, • Plany odnowy miejscowości, • Plan urzędniowo-rolny, • Strategia promocji gminy, • Strategia rozwoju kultury, • Strategia rozwoju turystyki, 	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja przewidzianych w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi projektów, szersze wykorzystywanie endogenicznych potencjałów rozwojowych, szersze angażowanie organizacji pozarządowych w realizację zadań publicznych, • implementacja oraz bieżąca ewaluacja planów urzędniowo-rolnego oraz odnowy miejscowości, • implementacja założeń strategii, monitoring i ewaluacja,
Zarządzanie kryzysowe	<ul style="list-style-type: none"> • Gminny plan zarządzania kryzysowego, 	<ul style="list-style-type: none"> • implementacja oraz bieżąca kontrola gminnych planów zarządzania kryzysowego,
Finanse publiczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Raszyn na lata 2022-2030, • Uchwały budżetowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Raszyn zgodne z przyjętymi w strategii priorytetowymi celami oraz zadaniami do realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Raszyn

Wybrane cele rozwojowe Polski, które w założeniach Umowy Partnerstwa wskazano do finansowania z funduszy unijnych 2021-2027 to:

- zwiększenie konkurencyjności gospodarki,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju,
- przejście na gospodarkę niskoemisyjną,
- zrównoważenie systemu energetycznego,
- poprawa stabilności dostaw paliw i energii,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- zwiększanie efektywności funkcjonowania instytucji państwa,
- wzmocnienie połączeń komunikacyjnych, w tym transeuropejskich,

- poprawa warunków świadczenia usług związanych z przewozem towarów i pasażerów,
- zwiększenie dostępności transportowej kraju,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego oraz zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju,
- ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- zwiększanie efektywności funkcjonowania instytucji państwa,
- poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Przykładowe źródła finansowania projektów, zadań zapisanych w strategii wskazywane dla samorządów przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym),
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykrzysowych.

Przy konstruowaniu konkretnych ram finansowych dla projektów pod uwagę brane będą następujące uwarunkowania: analiza dochodów i wydatków gminy w ostatnich latach; analiza możliwości inwestycyjnych i płynności finansowej gminy; analiza zadłużenia gminy; analiza skuteczności w pozyskiwaniu pozabudżetowych źródeł finansowania działań w ostatnich latach; zapisy wieloletniej prognozy finansowej gminy; informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania, bieżący harmonogram konkursów, warunków udziału i realizacji projektów, w tym wkładu własnego i udziału dofinansowania; baza wiedzy i doświadczeń powstałych w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie; baza wiedzy i doświadczeń powstałe w wyniku tworzenia ram finansowych dla dokumentów strategicznych funkcjonujących na poziomie gminy; informacje zapisane w opracowanych dotychczas projektach, wnioskach aplikacyjnych, studiach wykonalności.

12. LITERATURA POMOCNICZA

- Anholt S.: *Competitive Identity. The New Branding Management for Nations, Cities and Regions*. Palgrave Macmillan, New York, p. 75. 2007.
- Bartniczak B., Raszkowski A.: Sustainable Development in African Countries: An Indicator-Based Approach and Recommendations for the Future. *Sustainability* 2019; 11 (1): 22.
- Bartniczak B., Raszkowski A.: Sustainable development in Asian countries – indicator-based approach. *Problemy Ekorozwoju. Problems of Sustainable Development* 2019, 14(1), pp. 29-42.
- Bartniczak B., Raszkowski A.: Sustainable development in the Russian Federation – indicator-based approach. *Problemy Ekorozwoju. Problems of Sustainable Development* 2017, 12(2), pp. 133-142.
- Bartniczak B., Raszkowski A.: Sustainable forest management in Poland. *Management of Environmental Quality: An International Journal*, 2018, Vol. 29, No. 4, pp. 666-677.
- Fiedor B. (red.): *Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych*; C.H. Beck., Warszawa, Poland; 2002, ISBN 83-7110-868-0.
- Florida R.: *Cities and the creative class*. Routledge, New York, p. 7. 2005.
- Gelder S.: City Brand Partnership. In: *City Branding. Theory and Cases*, ed. K. Dinnie, Palgrave Macmillan, New York, p. 37-38. 2011.
- Govers R., Go F.: *Place Branding. Global, Virtual and Psychological Identities, Constructed, Imagined and Experienced*. Palgrave Macmillan, New York, p. 16-17. 2009.
- Hague C.: Planning and place identity. In: *Place identity, participation and planning*, eds. C. Hague, P. Jenkins, Routledge, New York, p. 4. 2005.
- Kotler P., Armstrong G., Saunders J., Wong V.: *Principles of Marketing*. Prentice Hall Europe, Upper Saddle River, p. 772. 1999.
- Kotler P., Asplund C., Rein I., Heider D.: *Marketing Places Europe*. Prentice Hall, London. 1999.
- Kotler P., Haider D., Rein I.: *Marketing Places. Attracting Investment, Industry, and Tourism to Cities, States, and Nations*. The Free Press, New York, p. 18. 1993.
- Middleton A.: City Branding and Inward Investment. In: *City Branding. Theory and Cases*, ed. K. Dinnie, Palgrave Macmillan, New York, p. 20. 2011.
- Pawłowski A.: How many dimensions does sustainable development have? *Sustainable Development*, 2008, 16(2), pp. 81-90.
- Pawłowski A.: *Sustainable Development as a Civilizational Revolution: A Multidisciplinary Approach to the Challenges of the 21st Century*; CRC Press, Taylor & Francis Group: London, United Kingdom; 2011, ISBN 978-0415578608.
- Pike A., Rodriguez-Pose A., Tomaney J.: *Local and Regional Development*; Routledge: New York, USA; 2016, ISBN 978-1317664147.
- Proctor T.: *Public Sector Marketing*. Pearson Education, Essex, p. 2. 2007.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: On the Road to Sustainability: Implementation of the 2030 Agenda Sustainable Development Goals (SDG) in Poland. *Sustainability* 2019, 11 (2), 366.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Sustainable Development in the Central and Eastern European Countries (CEECs): Challenges and Opportunities. *Sustainability* 2019, 11, 1180.
- Raszkowski A., Bartniczak B.: Towards Sustainable Regional Development: Economy, Society, Environment, Good Governance Based on the Example of Polish Regions. *Transformations in Business & Economics* 2018, Vol. 17, No 2 (44), pp. 225-245.
- Sobczak E., Bartniczak B., Raszkowski A.: Aging Society and the Selected Aspects of Environmental Threats: Evidence from Poland. *Sustainability* 2020, 12, 4648.
- Stimson R., Stough R., Roberts B.: *Regional Economic Development. Analysis and Planning Strategy*. Springer, Heidelberg, p. 88. 200

13. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Stan ludności	13
Wykres 2. Struktura ludności według wieku	14
Wykres 3. Saldo migracji	14
Wykres 4. Przyrost naturalny	15
Wykres 5. Porady lekarskie ogółem	22
Wykres 6. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	22
Wykres 7. Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (PLN)	23
Wykres 8. Biblioteki publiczne – księgozbiór i wypożyczenia (wol.)	24
Wykres 9. Biblioteki publiczne – czytelnicy w ciągu roku	24
Wykres 10. Uczestnicy lokalnych imprez ogółem	24
Wykres 11. Współczynniki skolaryzacji (%)	25
Wykres 12. Dochody i wydatki ogółem (PLN)	27
Wykres 13. Dochody i wydatki na mieszkańca (PLN)	28
Wykres 14. Bezrobocie rejestrowane (os.)	30
Wykres 15. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności	33
Wykres 16. Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	34
Wykres 17. Liczba miejsc noclegowych w gminie	34
Wykres 18. Turyści zagraniczni w 2020 r. (wybrane kraje)	35
Wykres 19. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej (%)	37
Wykres 20. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	38
Wykres 21. Zużycie wody na mieszkańca (m ³)	38
Wykres 22. Zużycie gazu z sieci w kWh na mieszkańca	39
Wykres 23. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania	39
Wykres 24. Zasoby mieszkaniowe – przeciętna powierzchnia użytkowa (m ²)	40
Wykres 25. Powierzchnia gruntów leśnych (ha)	40

14. SPIS TABEL

Tabela 1. Statystyka mieszkańców wg wieku i płci – pobyt stały na dzień 31.12.2020 r.	10
Tabela 2. Statystyka mieszkańców wg miejscowości, meldunku stałego oraz meldunku czasowego na dzień 31.12.2020 r.	11
Tabela 3. Statystyka ludności z podziałem na obywatelstwo na pobyt stały oraz czasowy na dzień 31.12.2020 r.	12
Tabela 4. Realizacja polityk, programów i strategii	15
Tabela 5. Stan organizacji szkół dla których organem prowadzącym jest Gmina Raszyn, wg stanu 30.09.2020 r.	18
Tabela 6. Stan organizacji przedszkoli publicznych, wg stanu na 30.09.2020 r.	19
Tabela 7. Liczba uczniów i liczba oddziałów w niepublicznych przedszkolach oraz niepublicznych punktach przedszkolnych	19
Tabela 8. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym w latach 2018-2021	25
Tabela 9. Zestawienie dochodów Gminy Raszyn według źródeł	28
Tabela 10. Zestawienie wydatków Gminy Raszyn według źródeł	29
Tabela 11. Planowane do spłaty zobowiązania w latach 2020-2030 oraz spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	30
Tabela 12. Projekty zrealizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych w Gminie Raszyn w 2020 r.	31
Tabela 13. Dane dotyczące lokali socjalno-komunalnych w Gminie Raszyn	36
Tabela 14. Analiza SWOT Gminy Raszyn	43
Tabela 15. Zestawienie celów strategii rozwoju Gminy Raszyn	48
Tabela 16. Zbieżność założeń strategii z kluczowymi opracowaniami strategicznymi	53
Tabela 17. OSI Gminy Raszyn w ujęciu problemowym	78
Tabela 18. Zestawienie wskaźników monitorujących i ewaluacyjnych w przyporządkowaniu do poszczególnych celów strategicznych	82
Tabela 19. Ramowy plan operacyjny realizacji Strategii Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030	84
Tabela 20. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	85

15. SPIS MAP

Mapa 1. Gmina Raszyn	8
Mapa 2. Gmina Raszyn na tle kraju, województwa, powiatu pruszkowskiego	8
Mapa 3. Sołectwa Gminy Raszyn	9
Mapa 4. Podział administracyjny Gminy Raszyn (powierzchnia jednostek w ha)	64
Mapa 5. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego Gminy Raszyn	66
Mapa 6. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Raszyn	67
Mapa 7. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy Raszyn	68
Mapa 8. Obszary strategicznej interwencji (OSI) województwa mazowieckiego	71
Mapa 9. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	72
Mapa 10. Zagrożenie podtopieniami na terenie Warszawy i okolic	75
Mapa 11. Mapa suszy atmosferycznej w województwie mazowieckim	76

16. ZAŁĄCZNIK NR 1. OGŁOSZENIE DOTYCZĄCE BADANIA OPINII LOKALNYCH LIDERÓW

STRATEGIA ROZWOJU GMINY RASZYN NA LATA 2022-2030

Badanie opinii lokalnych liderów, wsparcie opracowania strategii rozwoju

Szanowni Państwo,

W imieniu wykonawcy dokumentu dla Gminy Raszyn pn. Strategia Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030 prof. UEW dr. hab. Andrzeja Raszkowskiego przekazuję w Państwa ręce formularz służący badaniu opinii lokalnych liderów.

W formularzu znajdują się dwie tabele:

- 1) Tabela 1: analiza SWOT dla Gminy Raszyn z uwzględnieniem słabych i mocnych stron, szans oraz zagrożeń;
- 2) Tabela 2: drzewo celów strategii rozwoju Gminy Raszyn, gdzie wskazanym celem strategicznym horyzontalnym jest dynamiczny rozwój Gminy Raszyn z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz określone cele strategiczne ze wskazaniem celów operacyjnych;

Państwa opinia w postaci wypełnionych formularzy będzie wsparciem dla lepszego zrozumienia rzeczywistości społecznej, określenia działań związanych z opracowaniem strategii, a także wstępem do planowanych konsultacji społecznych w ramach tworzenia dokumentu.

Zaś sama implementacja strategii to podjęcie wskazanych celów oraz urzeczywistnienie wizji rozwoju zawartej w dokumencie strategicznym.

Zainteresowanych lokalnych liderów chcących aktywnie uczestniczyć w procesie budowania tego strategicznego dla Gminy Raszyn dokumentu proszę o odesłanie wypełnionego formularza na adres strategia@raszyn.pl do dnia 1 grudnia 2021r.

Zapraszam do współpracy.

Z pozdrowieniem

Pełnomocnik Wójta ds. tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Raszyn na lata 2022-2030

mgr Katarzyna Klimaszewska

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY RASZYN
na lata 2022-2030

